

DARBININKAS

Vol. LIX, Nr. 41
Spalis - October 11, 1974

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

15 centų

MARTYNAS RATKĖ Miesto
BIBLIOTEKAI PALIKO 368,000 DOL.

BIBLIOTEKOJE ATIDENGTA JO
MEMORIALINĖ LENTA

LIETUVIŠKOJ VEIKLOJ

— Sydnėjaus kardinolą dr. J. Freeman aplankė lietuvių delegacija: kun. P. Butkus, Australijos LB krašto tarybos pirm. V. Butkevičius, LB Sydnėjaus apylinkės pirm. J. Maksvytis ir lietuvių parapijos atstovas B. Barkus. Kardinolui įteiktas išsamus pareiškimas su prašymu Australijos darbiečių vyriausybės Pabaltijui padarytą skriaudą išskirti ganytojiškame laiške Australijos katalikam. Kardinolas dr. J. Freeman pažadėjo su šiuo skaudžiu įvykiu supažindinti Australijos vyskupų konferenciją, duoti pareiškimus spaudai. Jis taip pat priminė, kad šiuo klausimu jau plačiai yra pasisakęs Ballarata vysk. R. Mulkearns, Australijos katalikų teisingumo ir taikos komisijos pirmininkas, Viktorijos katalikų savaitraštje "The Advocate". Sydnėjaus kardinolo pagalbininkas vysk. E. D. Kelly darbiečių premjerui G. Whitlamui pasiuntė telegramą, giliai apgailestaudamas gėdingą Pabaltijo okupacijos įteisinimą. Minėtas katalikų savaitraštis "The Advocate" rugsėjo 5 paskelbė Romon išvykstančio kardinolo dr. J. Knox padarytą pareiškimą Tullamarine aerodrome. Formalų Pabaltijo atidavimą Sovietų Sąjungai jis laiko mirties kvietimu pačiai Australijai. Kardinolas priminė premjerui Whitlamui, kad pagal premjero logiką panašiai turėtų būti pasielgta ir su Australija, jei ją okupuotų galingesnė valstybė ir savo priespaudoje išlaikytu 30 metų.

— Antanas Vaičiulaitis JAV valdžios įstaigų patvirtintas Amerikos Balso lietuvių skyriaus vadovu.

— Amerikos Baltų komitetas, kuriame lietuviams atstovavo to komiteto pirmininkas dr. Jonas Genys ir ryšininkas Edvardas Šumanas, spalio 1 buvo priimti prezidento Fordo specialaus asistento dr. Theodor Marrs. Kalbėtasi pusantros valandos svarbiais Pabaltijo reikalais liečiančiais klausimais. Ypač nuodugniai buvo išdiskutuoti žmogaus teisių klausimai ir jų pažeidimai Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Ta pačia proga buvo paprašyta, kad Amerikos vyriausybė padėtų išgauti palengvinimus norintiems iš tų kraštų emigruoti.

— Balys Paramskas mirė spalio 2 d. 4 val. popiet Washington, D.C. Rugsėjo 29 jį buvo ištikęs stiprus širdies smūgis. Buvo nugabentas į ligoninę, kur nebeatgavo sąmonės iki savo mirties. Palaidotas spalio 5, šeštadienį. Velionis buvo Varpo spaustuvės direktorius Kaune. Nuo 1958 iki mirties dirbo Kongreso bibliotekoje. Nulūdime liko žmona Natalija, dukra Danutė ir uošvienė Leleivienė.

Aušra Mačiulaitė-Zerr, JAV LB krašto valdybos vicepirmininkė, yra pakviesta Philadelphia miesto "Bicentennial" komiteto atstovauti lietuviams šiame komitete. Komitetas yra sudarytas miesto valdžios nepartiniais pagrindais. Į jį yra pakviesti žymūs Philadelphia verslininkai ir veikėjai ruošti JAV 200 metų sukakties minėjimui Philadelphiaj 1976 metais.

— Pasaulio ir Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos XII suvažiavimas įvyks lapkričio 28 — gruodžio 1 Chicagoj, Lietuvių tautiniuose namuose.

— Australijos lietuvių XVII-ji sporto šventė bus Lietuvių dienų metu Adelaidėje. Ta pačia proga ruošiamas literatūros vakaras, jaunimo pasilinksminimas su atitinkama programa.

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESĄ STEBĖJO IR SVEIKINO JAV VYRIAUSYBĖS ATSTOVAI

Chicagoj, Pick-Congress viešbuty, rugsėjo 27 įvyko Amerikos Lietuvių Tarybos metinė konferencija. Buvo išklaustyti Altos pareigūnų pranešimai ir apyskaitos. Susirinko gausus skaičius organizacijų atstovų.

Konferenciją atidarė vicepirmininkas Teodoras Blinstrubas. Ją sveikino įvairių organizacijų atstovai.

— o —
Šeštadienį, rugsėjo 28, tame pačiame viešbuty prasidėjo Amerikos lietuvių kongresas. Dalyvavo apie 400 asmenų iš visos Amerikos.

Suvažiavimą pradėjo Chicagojos Altos skyriaus pirmininkas J. Belūnas. Kongresą atidarė ir jam vadovavo Altos pirmininkas dr. Kazys Bobelis. Himnų sugiedojimo solistė A. Giedraitienė, akomponavo muz. A. Aleksis.

Prel. J. Baltusevičius sukalbėjo maldą. Cook apskrities tarnybos pirmininkas kongresą sveikino amerikiečių vardu.

Sudarytas garbės prezidiumas: vysk. V. Brizgys, vysk. A. Deksnys, Lietuvos generalinė konsulė J. Daužvardienė, Vliko pirm. dr. K. J. Valiūnas, latvių atstovas dr. Ilgvars Spilners, estų atstovas dr. Peer, Balfo pirmininkė M. Rudienė, T. Blinstrubas, kun. A. Stašys, dr. K. Bobelis, P. Dargis, dr. K. Šidlauskas. Prezidiumo nariai pasakė sveikinimo kalbas.

M. Rudienė pristatė naują pabėgėlių iš Lietuvos — muz. Aloyzų Jurgutį. Jis kreipėsi į kongreso dalyvius, tarp kitko pareiškdamas: "Jūsų laisvinimo darbu Lietuvos žmonės domisi ir jį seka. Jis palaiko lietuvių tautinį sąmoningumą ir opoziciją prieš komunistinį rusų režimą."

LIETUVIŠKOS TRANSLIACIJOS PER RADIO LIBERTY

JAV LB krašto valdybos vicepirmininkė ir LB visuomeninių reikalų tarybos narė Aušra Mačiulaitė-Zerr lietuvių kalba transliacijų į pavergtą Lietuvą reikalu rugsėjo 24 lankėsi Radio Liberty įstaigoje New Yorke. Čia tarėsi su programų departamentų direktoriais R. L. Turk (New Yorke) ir Z. Sztumpf (Muenchene).

Pagrindinis lankymosi tikslas buvo gauti reikiamas informacijas dėl personalo į lietuviškų transliacijų skyrių samdymo ir kvalifikacijų tarnybinėms pozicijoms nustatymo. Kaip ankstyvesniam pranešime buvo skelbta, planuojama lietuviškų transliacijų skyrių sudaryti iš šešių asmenų: penkių Muenchene ir vieno New Yorke.

LB krašto valdybos atstovė programų departamentų direktoriai išreiškė LB susirūpinimą dėl Radio Liberty įstaigos pageidavimo, kad samdomi tarnautojai būtų iš Lietuvos išvykę ne vėliau kaip prieš dvejus metus. Paaiškinta, kad okupantas stipriai varžas iš Lietuvos išemigravimą. Jei keli ir yra buvę išleisti, tai daugiausia pagyvenę ar labai riboto išsilavinimo asmenys. Kiek kitaip yra su Lietuvos tautinėm mažumom priskiriamais asmenimis; jiems paskutiniaisiais metais galioja sen. H. Jackson akcijos dėka išrūpintos emigracinės lengvatos. Nuogąstauta, kad, taikant dvejų metų ar trumpesnio laikotarpio taisyklę, lietuviškąjį Radio Liberty

berty skyrių teks užpildyti negrynos lietuviškos kilmės asmenimis. Toks vienašališkas sąstata neabejotinai keltų nemažą abejonių dėl pačios programos ir pavergtųjų lietuvių tarpe.

R. L. Tuck užtikrino, kad į minėtą LB krašto valdybos pageidavimą bus atsižvelgta ir bus dedamos reikiamos pastangos lietuvių skyriaus tarnautojų sąstatą prideramai išbalansuoti. Taip pat užtikrinta, kad, samdant tarnautojus, nebus diskriminuojami vyresnio amžiaus kandidatai.

JAV LB visuomeninių reikalų taryba yra sutikusi talkinti ieškant kandidatų Radio Liberty lietuviškajam skyriui. Taip pat LB yra pažadėjusi savo paramą Radio Liberty, siekiant užmegzti kontaktus su lietuviškomis radijo valandėlėmis JAV-ėse. Radio Liberty lietuviškasis skyrius norėtų keistis programine medžiaga, ypač liečiančia su kaktų minėjimus bei kultūrinės — visuomeninės temas.

Prašymai gaunami kreipiantis į Lithuanian-American Community of U.S.A., Inc., 708 Custis Road, Glenside, Pa. 19038. Suinteresuotieji prašomi kreiptis kaip galima greičiau, nes sąstata bus formuojamas artimoje ateity.

LB Inf.

AUSTRALIJOJ MINISTERIS PIRMININKAS AIŠKINASI

Australijos ministeris pirmininkas E.G. Whitlam, kuris dabar yra atvykęs į Jungtines Tautas, spalio 1 turėjo spaudos konferenciją. Jis žurnalistams pareiškė, kodėl pripažino Baltijos kraštus Sovietams.

Pagal australą, Baltijos kraštai visą laiką priklausę rusų sferai, išskyrus trumpą nepriklausomybės laikotarpį. Jei sovietai pralaimėtų militarškai, tai tik tokiu atveju būtų galima kalbėti apie tų kraštų nepriklausomybę. Protestų pasipriešinimą jis pavadino nerealistišku. Žmonės, kurie siekia tų kraštų nepriklausomybės, drumsčia gyvenimą Australijoje, Kanadoje ir, gal, čia Amerikoje.

Žodžiu sveikino: Šaulių Sąjungos centro valdybos vardu — Vl. Išganaitis, Lietuvių savonarių — J. Tamulis, Lietuvių Fondo — dr. J. Valaitis, Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės — A. Budreckas, Darbininko laikraščio vardu — J. Kaunas, Laisvosios Lietuvos — V. Šimkus, Naujienų — M. Gudelis, Draugo — sveikinimas raštu, Dirvos — K. Pocius, Lietuvių Tautinės Sąjungos — K. Petrauskas; savo vardu sveikino dr. Z. Danilevičius.

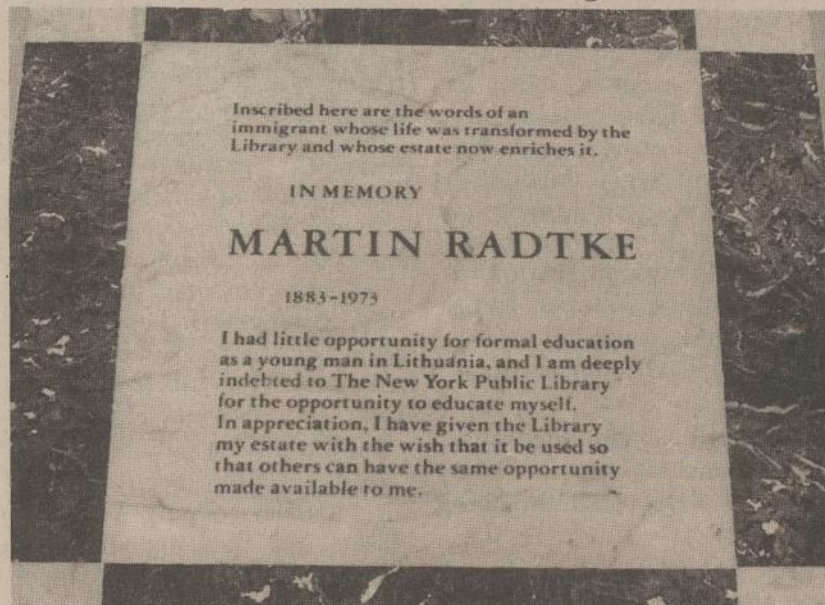
Telegramomis sveikino: JAV prezidentas Gerald Ford, senas (nukelta į 8 psl.)

MIRĖ RAYMOND SCHMITTLEIN

Rugsėjo 30 Paryžiuje mirė Raymond Schmittlein, prancūzų kalbininkas, politikas ir generolas. 1934-38 jis Vytauto Didžiojo universitete Kaune dėstė prancūzų kalbą, 1938-40 buvo Prancūzų Instituto direktorius Rygoje. 1941 Libanone, 1942 Prancūzijos pasiuntinybėje Maskvoje, vėliau tarnavo kariuomenėje, kur pasiekė generolo laipsnį. 1945-1951 buvo V. Vokietijos Prancūzijos administruojamos zonos švietimo komisijos pirmininkas. Tuo metu jis labai daug padėjo lietuviams, gyvenusiems Vokietijoje. 1958 buvo išrinktas į parlamentą, 1959 buvo parlamento vicepirmininkas. Yra parašęs studijų apie lietuvių kalbą, Napoleoną Lietuvoje. (Apie jo plačią veiklą ir pagalbą lietuviams kitam Darbininko numeryje.)

Martin Ratke. Piešinio nuotrauka gauta iš miesto bibliotekos memorialinis lentos atidengimo metu.

Memorialinė lenta, įmūryta į miesto v. viešosios bibliotekos didžiojo tako grindis. Nuotrauka gauta iš bibliotekos

Spalio 1 N. Y. viešoje bibliotekoje buvo atidengta Martin Ratke's memorialinė lenta. Sėdi iš k. Angier B. Duke, James A. Cavanaugh — N. Y. miesto majoro pavaduotojas, stovi Regina Žymantaitė, Nastutė Umbrazaitė, Eglė Žilionytė, Giedrė Kumpikaitė. Kalba N. Y. miesto viešosios bibliotekos prezidentas Richard W. Cauper. Nuotr. L. Tamošaitis

didžiojo tako. Kiekvienas, kas tik eis į biblioteką matys lentą, per ją pereis ir paskaitys tuos žodžius (žiūr. lentos nuotrauką). Ratkės astvejas buvo savotiškas. — biblioteka buvo jo universitetas, ir jis jai paliko savo santaupas 368,000 dol. Biblioteka ir pasiryžo taip pagerbti iki tol beveik nežinomą žmogų, į taką įmūryti jo memorialinę lentą, kad ir visiem primintų bibliotekos paskirtį ir Ratkės pasišventimą bibliotekai.

Ir kas buvo tas Martynas Ratkė?

Kai praeitais metais bibliotekos direktorius gavo Ratkės testamentą, jis buvo tiesiog nustebintas ir palikimu ir žmogumi. Jo niekas nežinojo, o paliko tokią didelę sumą. Biblioteka ir surinko kiek galima visą medžiagą ir per lentos atidengimą medžiagos aplankus ir pranešimus išdalyjo spaudai.

Jis buvo gimęs 1883 Lietuvoje. Nors pranešime nepasakyta, bet lietuviams pavyko išaiškinti iš jo senų draugų, jis buvo gimęs Šilutėje, Klaipėdos krašte. Jo tėvas buvo neturtingas ūkininkas. Martynas trijų metų neteko motinos. Toliau jis augo su savo broliais, seserimis.

Iš mažens pradėjo dirbti ir taupyti. Pirmą patarnavo vietos kunigui, dirbo jo sode ir pinigų palikdavo tėvui, kad jis taupyti. Paskui jis išvyko į Vokietiją ir dirbo Kruppo plieno fabrikuose. Ir čia gyveno taupiai ir pinigų siuntė tėvui, kad jis jam sutauptų.

Į JAV atvyko 1913. Jis nemokėjo angliškai nei kalbėti, nei skaityti. Pirmą darbą gavo kaip sodininkas New Jersey.

Greitai kilo pasaulinis karas, ir jo visos santaupos, paliktos pas tėvą, dingo. Dabar jis apsisprendė pats susikurti savo ateitį, nesiūsti santaupų į senąją tėvynę. Jis jau buvo išmokęs angliškai. Taip jis paliko savo sodininko darbą ir atsikėlė gyventi į Manhattaną. Pradėjo lankyti miesto bibliotekos ekonomijos skyrių, pradėjo labai daug skaityti. Susipažino su akcijom-stokais, paskolų lăkštais, investavimais ir taip jis investavo savo santaupas. Jam sekėsi.

Jam vis daugiau laiko liko skaityti bibliotekoje. Ir jis studijavo meną, literatūrą, istoriją. Biblioteka ir akcijos buvo jo visas gyvenimas iki 1929, kada prasidėjo Amerikos didžioji krizė. Patyrė ir jis didžiulius nuostolius. Jis vėl turėjo ieškoti darbo. Vėl pasidarė sodininku vienoje turtingoje šeimoje, Rye, N. Y. Dirbo šiltnamiuose visas septynias dienas. Per mėnesį gaudavo tik vieną dieną laisvą, ir tuoj važiuodavo į miestą, į biblioteką. Pamažu jis vėl atsigavęs. 1946 jis paliko savo sodininko darbą, vėl atsikėlė į New Yorką, gyveno Woodside. Gyveno kukliai, buvo nevedęs, turėjo tik keletą draugų. Visą laiką praleisdavo bibliotekoje ir akcijų prekyboje. Prieš akcijom nukrentant, jis turėjo milijoną dolerių.

Mirė 1973 kovo mėnesį, būdamas 89 metų. Testamentu jis paliko ir savo giminėm ir savo draugam, bet didžiausią savo palikimo dalį skyrė miesto bibliotekai.

Iš Amerikos jis kartas nuo karto vykdavo į Europą aplankyti savo giminę. Jo tėvas mirė 1936, brolis išsikėlė gyventi į Vokietiją, Šilutėje liko tik jo sesuo. Po antrojo pasaulinio karo, kai visa pateko už geležinės uždangos, jis daug padėdavo seseriai, siūsdamas maisto ir kitokių gėrybių siuntinius.

Galėjo jis pasisakyti esąs vokiečių, bet jis jautėsi esąs lietuvis, mokėjo ir lietuviškai, ir lietuviškų dainų prisiminė. Taip ir nuėjo istoriją kaip dosnus lietuvis, didžiosios bibliotekos didelis bičiulis.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

A. TERLECKO TEISMAS

1973.XII.19-20 Vilniuje, Lenino rajono liaudies teisme, buvo nagrinėjama "valstybinio turto grobstytojų" byla. Ją vedė teisėjas Stankevičius.

Prokuroras Dėdinas kaltinamajame akte, kurį skaitė apie 3 valandas, apkaltino teisiamąjį A. Terlecką pagal Lietuvos TSR BK 160, 157, 94 str. antrąją dalį. Pastarojo straipsnio antroji dalis kalba apie grupinį nusikaltimą, nors kaltinamųjų suole — tik vienas A. Terleckas. Iš kaltinamojo akto paaiškėjo, kad A. Terleckas yra baigęs aukštąjį mokslą — diplomuotas ekonomistas. Be to, studijavo istoriją. 1958 teistas pagal BK 58 str. už politinį nusikaltimą. Kalbama, kad Terleckas buvęs "didelis krislas" tarybinės valdžios akse ir jį panorėjo atsikėryti. Teismo eiga šią nuomonę pilnai patvirtino.

Nuo 1972 A. Terleckas dirbo valgyklų-restoranų valdybos žinioje esančiame konditerijos ceche. Nuo 1972 rudens iki 1973 balandžio vidurio buvo cecho vedėju, o po to iki gegužės 24 to paties cecho produkcijos žaliavos sandėlininku. 1973.V. 24 jis suimamas. Po suėmimo jo bute daroma krata, kurios tikslas išaiškinti jam inkriminuojamą nusikaltimą — valstybinio turto grobstymą. Keista, bet kratos metu buvo paimti žurnalai — "N. Romuva", "Mūsų Vilnius" ir kt. Ką jie bendro turi su bulkutėmis?

Užuot išaiškinęs tikruosius grobstytojus, parengtinio tardymo metu tardytojas naudojo neleistinas priemones, siekdamas iš liudininkų išgauti norimus, nors ir neteisingus parodymus, apkaltinančius A. Terlecką. O A. Terleckas, verčiamas pasirašyti po neteisingai surašyto protokolo, reikalauja iškviešti prokurorą. Norėdami palaužti A. Terlecką, tardytojai griebiasi kraštutinės priemonės — jis uždomas Lukiškių ka-

lėjime esančiame psichiatrinės ligoninės filiale...

1973 gruodžio 19 teismas skelbia "valstybės turto grobstytojų" bylą. Teisėjas Stankevičius daug kartų buvo neobjektyvus: apklausinėdamas liudininkus, jis savo klausimais juos paspausdavo, kad šie atsakytų jam pageidaujama kryptimi, užsipuldavo bei ironizavo, jei parodymas nepatikdavo, o kai liudininkas, meluodamas teismojo nenaudai, susipainiodavo, jis nesigilindavo ar nutylėdavo.

Kaltinamąjį medžiagą sudarė šeši tomai.

Prokuroro kaltinimas labai griežtas, nusikaltimai sunkūs: A. Terleckas grobsto iš sandėlio produkcijos žaliavą — sviestą, cukrų, druską, kiaušinius ir t.t. Pagal jo nurodymus kepėjos turi gaminti nekokybiškus gaminius, ekspeditoriai-vairuotojai vežti gatavą produkciją be dokumentacijos, o gautus grynus pinigų atiduoti Terleckui.

Teismo procesas parodė ką kitą. 1973 gegužės 23-25 OBCHS (Vidaus reikalų ministerijos skyriaus kovai su tarybinės nuosavybės grobstymu) pareigūnai sulaukė ekspeditorius-vairuotojus Geic ir Svirskį, bevežančius gatavą produkciją į paskirties punktus. Patikrinę dokumentus, atrado, kad dalis gaminių yra be dokumentacijos. Išaiškėjo, kad jie šiuos gaminius parduodavo už grynus pinigų pasipelnymo tikslu. Tačiau kažkokių "laimingų" būdu Geic ir Svirskis liko visai nekalti (buvo tik apsvaistyti draugiškame teisme), o savo kaltę suversdami A. Terleckui, tapo net svarbiausiais liudininkais prieš jį!

Liudininkų apklausa parodė, kad sandėlyje žaliavų trūkumas — grynai dėl blogai vedamos buhalterinės apyskaitos, į kurią niekas nekreipė dėmesio net nuo šio cecho įsikūrimo, t.y. daugiau kaip 10 metų. Nė vie-

nas cecho vedėjas nebuvo apkaltintas, išskyrus A. Terlecką, kuris tose pareigose dirbo vos keletą mėnesių. Už gaminamą produkciją bei jos kokybę yra pilnai atsakingos kepėjos-brigadininkės, o ne sandėlininkas A. Terleckas. Dėl to šie kaltinimai vėliau buvo panaikinti. Kaltinimas pagal BK 94 str. II d. (grupinis nusikaltimas) paremtas tik žodiniu Geic ir Svirskio parodymu, negalėjo turėti reikšmės apkaltinant A. Terlecką. Jie patys turėjo sėdėti teisiamųjų suole. Kalbėdami jie labai painiojosi, miksėjo, raudonavo, prieštaravo tik ką pasakytiems savo žodžiams, pagaliau Svirskis visai nutilo, neturėdamas ką atsakyti į užduotus gynyboje klausimus. Pas Svirskį sulaikymo metu buvo rasta ir kitokių gaminių be dokumentacijos, pvz. dešrų, kurių minėtame ceche visai nėra. Be to, tie patys ekspeditoriai-vairuotojai veždavo ir iš kitur konditerijos gaminių, lygiai tokios pat receptūros bei pavadinimų. Dėl to nustatyti, ar tikrai sulaikymo metu rastieji gaminiai buvo vežami iš cecho, kuriame dirbo A. Terleckas, buvo neįmanoma. Tai patvirtino laboratorijos vedėja, atlikusi gaminių cheminę analizę, savo parodyme.

Nežiūrint to, kad po liudininkų apklausos pasidarė visiškai aiškūs A. Terlecko nekaltumas, ką pripažino ir prokuroras, atsisakydamas daugelio kaltinimų,

tačiau, remdamasis Geic ir Svirskio žodiniais parodymais (visai neįtikinančiais), pareikalavo A. Terleckui 4 metų laisvės atėmimo griežto režimo sąlygomis.

Užbaigus prokurorui savo išvadinę kaltinamąją kalbą, gynėjas Kovarskis replikavo: Argi Geic ir Svirskio žodžiai neklaidingi kaip dievų, jei taip jais tikima, kai tuo tarpu jų pačių vieta turėtų būti kaltinamųjų suole? Jie, teismui prisipažindami, kad dalyvavo A. Terlecko nusikaltimuose, niekuo nerizikavo, nes jie išteisinti ir dabar jiems jau niekas nebegresia. Kodėl visai nekreipiamas dėmesys į kitų parodymus.

1973 gruodžio 26, t.y. po 4 dienų pertraukos, kuri buvo padaryta baigus apklausą, teisėjas Stankevičius paskelbė teismo sprendimą: vieneri metai laisvės atėmimo griežto režimo sąlygomis, įskaitant laikotarpį nuo suėmimo dienos. Pridurdamas, kad bausmė turėjusi būti griežtesnė, nes teisiamas antrą kartą, teisėjas pareiškė, kad iš "humanizmo" (teisiant nekaltą žmogų) bausmė sušvelninta, atsižvelgiant į teismojo blogą sveikatą bei jo namuose esančią tragišką būklę — sunkiai serganti žmona ir 3 mažamečiai vaikai.

Šitaip tarybinis teismas panaudojamas susidoroti su saugumui nepatinkančiais žmonėmis.

JUNKIMĖS Į BALFO VAJŲ

Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo veikla, pradėta prieš trisdešimt metų, nenustojė savo reikšmės bei svarbos ir dabar.

Dėl komunistinės Rusijos agresijos po II-ojo pasaulinio karo benamiais tremtiniais tapusieji mūsų tautiečiai įsikūrė laisvojo pasaulio įvairiuose kraštuose. Jiems remti ir rūpintis imigraciją į Ameriką buvo įkurtas Balfas.

Dabar laisvojo pasaulio kraštuose šelpiamųjų skaičius sumažėjo, nors vis dar šelpiami lietuviai, kurie dėl vienokios ar kitokios priežasties negalėjo išvykti į Ameriką ir dar gyvena Vokietijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Belgijoje, Austrijoje, Norvegijoje, Anglijoje, Šveicarijoje, Brazilijoje, Argentinoje, Kanadoje, Turkiijoje. Yra šelpiamų ir Amerikoje. Balfas tiesia pagalbos ranka daugiausia pasiekia lietuvius anapus geležinės uždangos. Pasiekia gyvenančius Lenkijos valdžios teritorijoje ir tremtinčius Sibire. Balfas stengiasi padėti ir į vargą patekusiems laisvojo pasaulio kraštuose gyvenantiems lietuviams, taip pat ir pabėgusiems iš Sovietų pančių.

Balfas teikiama parama yra ne vien materialinė, bet ir moralinė, vaizdžiai rodanti, kad išsiblaškę po įvairius pasaulio kraštus lietuviai neužmiršta vienas kito.

Spalio mėnuo skirtas Balfos vajui. Šį vajų pradėdam su vilnim, kad mūsų tautiečiai bus dosnūs, kad Balfos tiesiamoji pagalbos ranka į vargą patekusiems sesei ir broliui lietuviui nebus tuščia.

Prašom Balfos skyrių ir apskričių valdybas, įgaliotinius ir talkininkus jungtis ir kviešti kitus į lėšų telkimo vajaus pravedimą. Vargstančių ir išblaškytų po visą pasaulį brolių vardu prašom visus lietuvius prie šio vajaus prisidėti savo gražia auka.

Balfos Centro Valdyba

Rugsėjo AIDAI

Straipsniai: A. Paškus — Krikščioniškas humanistas; A. Šimkus — Komp. VI. Jakubėno kūrybinis kelias; A. Landsbergis — Leonardo Andriekaus poezija; J. B. Radaitis — Vatikanas sovietinėje propagandoje; F. Jucevičius — Beieškant meno teorijai pagrindų.

Iš grožinės literatūros: L. Andriekus — Šviesos metų ženkle (eil.); F. Nietzsche — Saulė leidžiasi (eil. vertė A. Nyka-Niliūnas).

Apžvalgoje: Veiksnių konferenciją sutinkant; A. Norvilas — Pabaltijo studijų puoselėjimo suvažiavimas; Z. Juškevičienė — J. Augustaitytė-Vaičiūnienė; S. Suž. — Dr. Antanas Vasy; Pr. Skardžius — Dar šis tas apie Pr. Germantą.

Recenzijos: T. Alga — Kai dėstymą nustelbia įžanga ir epilogas (B. Pūkelevičiūtė); Vl. Šaltmiras — J. Gliados novelės; Mirga G. — O. Mikalaitės pasakos vaikams.

Šis numeris iliustruotas T. Valiaus kūrinio nuotraukomis. Be to, El Greco, P. Kee ir Tiziano paveiksai.

Redaguoja dr. Juozas Girmis, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122, leidžia T.7Pranciškonai; leidėjų atstovas — T. dr. Leonardas Andriekus, OFM, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Me. 04046; administruoja T. Benvenutas Ramanauskas, OFM, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

— San Francisco Sunday Examiner, rašydamas apie etnines Amerikos grupes ir jų šventes, paminėjo ir Lietuvą, kad lietuviai švenčia savo nepriklausomybės šventę vasario 16. Taip pat išleido savotišką kalendorių, kur pažymėtos 36 etninių grupių šventės. Vasario mėnesį įrašyta ir Lietuvos nepriklausomybės šventė.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdėdant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apytinkės lietuvių. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blocai nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

HIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Uželkite ir įstikinsite!

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454—9527; vakare: 935-4149. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų valanda, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountinside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N. Y. 11364. Tel. (212) 229-9134.

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 ir FM 101.7 sekmad. 1-1:30. S. Minikus, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268-0489.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, MASS. — WHIL 1430 ir FM 107.9, sekmad. 11-12 val. P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. JU 6-7209.

Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina ypač sluntiniam į Lietuvą.

(Polyester-Knits yardas 2.50, Arnel Jersey jardas 89 c.)

AMERICAN FABRICS

55-35 Myrtle Ave. (Putnam kampas) Ridgewood, N. Y. 11227 Tel. 456-5046

(Traukinio stotis Wyckoff, Autobusas Putnam) Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus

Monika Macežinskaitė, sav.

Lietuviško stiliaus paminklų sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelių reikaluose:

Specialios nuolaidos:

LĖKTUVAI
VIEŠBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAI įdomių vietų lankymas
TRAUKINIAI

INDIVIDAMS (ekskursiniais bilietais)
GRUPĖMS JAUNIMUI ŠEIMOMS

Schuyler Savings and Loan Association rugsėjo 29 atžymėjo 50 metų sukaktį. Nuotraukoje ty iškilnių garbės svečiai. Iš k. stovi kun. Albertas Matulis — Šv. Mykolo parapijos klebonas, prel. Jonas Scharnus — Šv. Trejybės parapijos klebonas, prof. dr. Jokūbas Stukas — Schuyler Savings and Loan Assoc. pirmininkas, kun. Domininkas Pocius — Sopulingosios Dievo Motinos parapijos klebonas, Ed. Bennet — direktorių tarybos pirmininkas, kun. Juozas Barkus, OSB, Juozas Belza — direktorius. Sėdi Loretta Stukas, Irena Belza, Thomas Hart, Gail Hart, Helen Bennett.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$10.00, Single Copy 15 cents.Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS ● Pre-
numerata metams \$10.00 ● Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra ●
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę ● Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Parama lituanistinei mokyklai

New Yorko LB apygardos valdyba padarė du gražius mostus, apie kuriuos verta pakalbėti ir labiau išryškinti. Abu mostai liečia lituanistinį švietimą, konkrečiai — Maironio lituanistinę mokyklą.

Pirmasis mostas buvo parodytas, kai Maironio mokyklos keletas mokytojų kreipėsi į LB apygardos valdybą prašydami pagalbos. Ir toji pagalba buvo tuoj suteikta. O buvo taip.

Maironio lituanistinė mokykla plečiasi į dešimties mokslo metų sistemą. Šalia 8 skyrių yra įkurta aukštesnioji mokykla. Pernai veikė tos mokyklos pirmoji klasė, šiemet jau veikia dvi klasės. Šiemet veikia dešimties metų sistema, prie jų dar vaikų darželis, parengiamoji klasė, kur mokomi vaikai, mažai temoką lietuviškai.

Ilgą laiką čia veikė tik 8 skyriai, nes nebuvo patalpų. Buvo bandymų įkurti kursus, seminarus, bet viskas neišsilaikė. Išsilaikyti gali tik sisteminga aukštesnioji mokykla, kur mokiniai dirba sistemingai ir išeina nustatytą programą.

Taip baiminosi net dalis tėvų, ar tokia mokykla reikalinga. Baiminosi ir tėvų komitetas, ar jis pajėgs išlaikyti, kai prisideda dvi klasės. Komitete buvo tokių, kurie manė, kad dešimtas skyrius — antroji klasė — nereikalingas, nes ten maža mokinių.

Bet tokia klasė tikrai reikalinga. Nesvarbu, kiek mokinių yra toje klasėje. Tik klasę išlaikydami, išlaikysime ir pačią dešimties metų mokyklą. Prie tokios mažos klasės reikia vadovybei pridėti.

LB apygardos valdyba suprato ir labai efektyviai reagavo, norėdama, kad mokykla augtų ir stiprėtų. Apygardos valdyba sumoka mokslo pinigus už visus mokinius, kurie lanko aukštesniosios mokyklos pirmą ir antrą klasę. Apygardos valdyba šiem reikalams paskyrė 1000 dol.

Tai tikrai labai gražus mostas,

tai graži parama. Mokyklos vadovybė gali lengviau atsidėti mokyklos ugdymui ir plėtimui. Tai padeda pagrindus ateičiai. Toliau bus lengviau mokyklą išlaikyti dešimties metų sistemoje. Mokykla iš savo pusės Lietuvos Bendruomenei atsilieps, nes iš jos išeis labiau paruošti naujieji Bendruomenės vadai.

Antrasis mostas buvo anksčiau suplanuotas pačios LB apygardos valdybos. Valdyba kasmet stengiasi surengti bent vieną renginį švietimo reikalui. Taip senokai buvo pasiėmusi salę spalio 13, sekmadienį. Kaip žinia, tą dieną čia pakviestas Aušros Vartų choras iš Montrelio.

Valdyba ir šia proga stengiasi pasikviesti chorą, ansamblius, kurių negali pakviesti kitos organizacijos, bijodamos didelės rizikos. O choram ir ansambliui reikia pasirodyti ir gastroluoti, nes tik tokiu būdu jie turi progos augti ir tobulėti. Ir tokią progą dabar suteikė Montrelio Aušros Vartų chorui, kuris yra gražiai užsirekomendavęs įvairiose koncertuose. Dabar jų viešnagė New Yorke patį chorą paskatino dirbti ir pasitempti. Tai chorą dar labiau sutvirtino.

Bendruomenė apsiėmė pakelti visą sunkią naštą, apnakvinti chorisus, juos pagloboti. Taip čia pasidarys tikra dainos šventė, kuri visus išjudins ir tik teiks lietuviškam darbui. Ir tai turi savo prasmę.

Visas šis didelis projektas buvo suprojektuotas ir įtrauktas nemaža žmonių iš apylinkių valdybų, kad tik būtų didesnė parama lietuviškam švietimui. Ir šio didžiulio parengimo pilnas skiriamas Maironio lituanistinei mokyklai.

Ši parama ir globa mokyklai yra tikrai reikalinga, nes tik tokiu būdu ji bus tvirta ir gyvas.

Alka (Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvas) lietuvių visuomenei jau žinoma. Nors ir be reklamos, lietuviškojo spaudo dažnokai užtinkam žinelių ar nuotraukų, primenančių Alką. Ir tai nelieka be pėdsakų! Vis dažniau ir dažniau į Alką kreipiasi tie, kuriems reikalinga archyvinė medžiaga; tai publicistai, įvairių atsiminimų rašytojai, istorikai, mokslinius darbus rašą studentai ir kiti. Vieni jų prašo atsiųsti fotostatines nuotraukas iš žurnalų ar laikraščių, kiti gi atvyksta patys ir išties dienas ar net savaites Alkoj renka sau reikalingą medžiagą... Be jų, Alkos lankytojų knygoje jau yra tūkstančiai parašų — atvažiuosiu Alkos vien tik pasižiūrėti...

Atrodo, jau laikas apie Alką man pačiam šį tą pranešti — Alka besidomintiems ir tiems, kurie ją nesidomi. Esu Alkos įkūrėjas ir iki šiol buvau jos savininkas bei išlaikytojas...

Idėja ir pradžia

Gimiau ir augau patriarchališkoje lietuvių šeimoje, kur ne tik lietuviškos bei katalikiškos tradicijos, bet ir lietuviškas žodis (ypač spausdintas) buvo la-

Prel. Pr. Juras, P.A. (k.) Alkos muziejaus kūrėjas ir ugdytojas, ir prel. J. Balkūnas, P.A. Alkos muziejaus kuratorijos pirmininkas.

ALKA IR JOS ATEITIS

PREL. PR. M. JURAS, P.A.

bai branginama. Jūrų šeimoje nebuvo išmetamas nė vienas, nors seniausius, laikraštis bei kalendorius, nė viena, kad ir menkavertė, knygelė.

Atvykęs Amerikon, viso to pasigedau. Tuo metu JAV lietuviai gaudavo daug daugiau lietuviškų knygų, knygelių, negu carų pavergtoj Lietuvoje. Bet čia visa tai būdavo kitaip ir vertinama: perskaitę ar vos peržvelgę, visą tą lietuvišką spaudą mesdavo į šiukšlių dėžę. Man buvo skaudu: taip išmetama tai, kas gali būti brangi istorinė medžiaga...

Šis skaudulys gylė mane gana ilgai. Šyškščiai atlyginamas darbininkas, vėliau TB ligonis, o paskui kitų išlaikomas studentas neturėjau nei kuo, nei kaip rūpintis lietuviška spauda. Tik 1922, tapęs kunigu, galėjau užsiprenumeruoti ar nusipirkti lietuviškų leidinių ir jau turėjau "savo" kambarėlį jiems "taupyti". Rankiojau ir iš parapie-

čių knygas, senus ar negaunamus laikraščius ir pan. 1927, paskirtas klebonu, pasijutau savistovesnis. Tada pradėjau rinkti ir visokių skelbimus, fotografijas, visokių parengimų bilietus ir t.t.

Patalpų klausimas

Klebonijos kambarėliai, sandėliukai bei palėpės netrukus buvo perpildyti. Aš gi jau buvau įsitraukęs į Bostone leidžiamą Darbininko reikalus bei rūpesčius. Jis savo name turėjo keletą nenaudojamų kambarių, kuriuos ir užleido tiems mano rinkiniams.

Telkiant savo rinkinius Darbininko patalpose, mano "rinkimo aistra" prasipletė ir pasikeitė. Vokietijoje gyvenanti mano sesuo — vienuolė ses. Caritina, OFM, laisvalaikiais audė lietuviškas juostas, takelius, lietuviškais raštais išmargintas stulas ir tuos rankdarbius siųsdavo man.

Mano parapietis Lawrence — Pranas Bruzgulis su tikru dievdirbio talentu drožinėjo miniatūrinius Lietuvoje naudotus įrankius, rakandus, padargus, namukus... ir vis Alkai. Įvairūs asmenys, draugijos, organizacijos Alkai siūlė savo rankraščius, archyvėlius... Aš stengiausi visa tai priimti, Alkoj priglausti. Taip savaime liko Alkos vardas, bet pasikeitė jos apimtis — prasmė, o sykiu ir įsipareigojimai...

Kol rinkau tik Amerikos lietuvių katalikius liečiančią istorinę medžiagą, rinkinys buvo visai pavadinamas. Pagaliau prigijo vardas Alka — t.y. A. L. Katalikų Archyvas. Tačiau Alkoj pradėjo telktis vis daugiau ir daugiau Lietuvą bei lietuvius liečiančios medžiagos. Taip Alka peržengė "konfesines" ribas ir tapo lietuviškos kultūros archyvu. Man tai buvo mela. Todėl ir pradėjau rinkti Alkon visa, kas lietuviška.

Tada turimosios patalpos greit persipildė. Bet ir jų netekau. Darbininkas persikėlė į Brooklyną, N. Y., o namą Bostone pardavė. Nukryžiuotojo Jėzaus seselės Brocktone užleido man nenaudojamą namelį (buvusį garažą). Jį paskubom atremontavau, įvedžiau šildymą ir ten perkrausčiau Alką. Po kelerių metų to namelio prisireikė pačiom savininkėms. Tada Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų sodyboje Putname buvo pastatytos Alkai patalpos — vieno aukšto cementinis (40x60 pėdų plotu) pastatas. Ten Alka tebėra iki šiol, nors ir vėl perkimšta: vien

lietuviškų leidinių priskaičiuojama iki 40,000 egz., keli šimtai svetimom kalbom leidinių apie Lietuvą bei lietuvius, trys didžiuliai 1939 pasaulinei parodai piešti (Galdiko, Kalpoko, Smetonos) paveikslai, kelios dešimtys įvairių menininkų kūrinių, įvairūs portretai, daugybė rankdarbių bei drožinių, įvairi archyvinė medžiaga etc. etc. Be to, čia turi tilpti ir būtiniausi studijom baldai, aparatai... Nors Alka ir lieka tose pačiose patalpose, bet jai reikalinga bent trigubai daugiau erdvės, kad atrodytų panaši į archyvą, o ne į perkrautą sandėlį...

Žvelgiant ateitin

Erdvesnių patalpų reikalas nėra pati didžiausia Alkos problema. Svarbiausia — koks jos likimas? Kas rūpinsis Alka, kai Aukščiausias pasišauks mane amžinybėn?

Džiaugiuosi aš pats ir su pasitikejimu bei viltimi galiu pranešti Alkos bičiuliui bei visiems lietuviams, kad į minėtus klausimus yra rastas atsakymas: **Alką jau perdavė Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijai**, kuri įsipareigojo ją globoti, plėsti, tvarkyti... LKMĀ-jos centras yra Romoje, o JAV yra keliolika jos branduolių — skyrių. Prieš perimdama Alką, LKMA buvo inkorporuota JAV, Connecticut valstijoje, kaip "non profit" organizacija. Tai svarbu žinoti tiems, kurie norės Alką paremti, nes savo auką galės atsiscaityti iš mokesčių — "income tax".

Alkos reikalui LKMA jau yra sudariusi direktoriatą. Pasiskirsčius pareigomis bei nužymėjęs savo veiklos gaires, direktoriatas tikriausiai pats prabilis į visuomenę, gal paskelbs ir visą savo sąstatą. Daugumas tų direktorių bus lietuviams žinomi ar net pažįstami. Aš norėčiau pristatyti tik vieną iš jų — dr. John Cadzow, kuris gal mažiausiai lietuviams žinomas. Tai Kent State University istorijos profesorius, kurio motina Amerikoje gimusi lietuvaitė, tėvas nelietuvis, šeimoje lietuvių kalba neavartojama. Dr. J. Cadzow savo disertacijai pasirinko temą "Trečioji Lietuvos duma". Savo darbui medžiagą rinko Alkoje, porą metų pašvėsdamas bent po dvi tris savaites savo atostogų. Jis Alką ne tik pamilo (ir dabar dažnokai aplanko), bet jaučias ir pasididžiavimą, kad lietuvių kultūra tokia turtinga, o jis — lietuvis. (nukelta į 5 psl.)

TAUPI ŠEIMININKĖ

Spaudai paruošė dipl. agr. I. Sinkevičiūtė.

36

Veršienos šoninę galima gaminti ir kitaip:

- 2-3 sv. veršienos šoninės,
- 1 sv. veršienos,
- 1 svogūnas, pipirų, druskos,
- 2 tryniai,
- 2 unc. sviesto,
- 3 šaukšt. džiovėsėlių.

Šoninė paruošiama aukščiau minėtu būdu ir prikėmama įdaru, kuris pagaminamas taip: veršiena kartu su džiovėsėliais sumalama mašinėle ir įdedami pakepintas svogūnas, pipirai, druska, ištrinti tryniai, sviestas. Viskas išsukama, šoninė prikėmama, užsiuvama ir kepama. Į stalą duodama taip, kaip ir pirmuoju būdu pagaminta šoninė.

Troškintos veršio kepenys

- 1 veršio kepenys,
- 4 stiklinės pieno,
- 8 unc. nesūdytų lašinių,
- 1 unc. sviesto,
- 1 svogūnas, pipirų, druskos,
- 1 morka, salierų,
- 1 šaukštas miltų,
- 0,5 stiklinės grietinės.

Nuo kepenų nuimama plėvelė, ir kepenys apie 2 val. mirkomos piene. Supiaustomos 1/3 colio storumo skiltelemis, nuverdamos vandeniu ar pienu, ir, kai jau baltos, pabarstomos miltais ir apkepamos.

Į prikaistuvį įdedami svogūnai, pipirai, salierai, įpilamas sultinys ir pavirinama. Perkošus sudedamos apkepintos kepenys ir troškinamos. Įdedama miltų ir smulkiai supiaustytų ir apkepintų lašinukų. Baigiant įpilama grietinė, ir dar truputį pakaitinama

ir duodama į stalą su bulvių koše, raugintais agurkais, kopūstais ir kitokiomis salotomis.

Veršio kepenys gaminamos ir kitokiu būdu.

Kepenys nuplaunamos, nulupama plėvelė, supiaustomos 1/3 colio storumo pailgomis skiltelemis ir užpilamos šaltu vandeniu. Pamirkus išimamos ir užpilamos verdančiu vandeniu. Pamaisomos ir palaikomos, kol pabals. Tada išgriebiamos, pabarstomos miltais ir abi pusės apkepamos įkaitintuose riebaluose.

Į prikaistuvį įdedama truputį sviesto, sudedamos kepenys, užpilama truputį verdančio vandens ar sultinio ir, sandariai uždengus, troškinama apie 10 min.

Duodama į stalą su tais pačiais priedais, kaip ir troškintos kepenys, arba su morkų daržoviene.

Veršienos kukuliai pyrago gabaliukuose

- 2 sv. minkštos veršienos,
 - 4 unc. šviežių lašinukų,
 - 2 kiaušiniai, pipirų, druskos, sultinio,
 - 0,5 sv. paprasto pyrago
- Įdarui:
- 1 šaukštas miltų,
 - 1 unc. sviesto,
 - 1 stikl. pieno,
 - 1 stikl. apvirtų šviežių grybų,
 - 1 kiaušinio trynys,
 - 0,5 sv. veršio liežuvio, druskos.

Mėsą supiaustyti gabalais ir, pridėjus šviežių lašinukų, permalti du kartus mašinėle. Tada pridėti druskos, maltų pipirų, kiaušinių, truputį sultinio ir sukti, kol masė pasidarys vientisa. Vietoje lašinukų į mėsos masę galima dėti išsuktą iki baltumo sviestą. Po to masę suskirstyti kaip maltiniams gabalais, kiekvieną gabalą išploti, uždėti įdarą ir padaryti apvalius kukulius. Juos suvilgyti išplakame kiaušinyje, pavolioti nelabai smulkiai supiaustyto pyrago gabaliukuose ir kepti dideliam riebalų kiekyje. Riebalus plačiame inde gerai įkaitinti ir sudėjus kukulius (kad jie plauktų riebaluose), kepti, kol jų paviršiuje esantieji pyrago gabaliukai pasidarys auksinės spalvos. Išgriebus iš riebalų kukulius, dar keletą minučių įdedama į orkaitę, kad jie baigtų kepti.

Duodant į stalą, kukuliai sudedami į pakaitintą pusdubėnį, paviršius palaistomas tirpytu sviestu, aplink apdedama keptom bulvėm ar bulvių krocketais.

Veršienos kukulių įdarui skirtus miltus paspirginame svieste, įpilama pieno, maišant, kad nesupultų gabalais, 20 minučių pavirinama, paskui, pridėjus virtų, svieste pakepintų grybų ir virtų liežuvių gabaliukų, druskos, truputį cukraus, išsukama ir įdromi kukuliai. Be to, į įdarą galima dėti kiaušinio trynį. Įdaras turi būti tirštas.

AVIENA

Geriausia mėsa yra 2 metų avių, nes ji pakankamai minkšta; jų riebalai yra žemesnės lydymosi temperatūros, dėl to žmogaus organizmas juos geriau sunaudoja. Juo aviena riebesnė, juo ji laikoma geresnė. Suaugusių avių mėsa turi specifinį kvapą, kuris mažiau jaučiamas jaunų avių mėsoje. Kad būtų minkštesnė ir malonesnio skonio, kepsniams ir troškinimui aviena marinuojama.

Avies nugarinė ir šlaunelės vartojamos kepinimui. Mentė, krūtininė ir papildvė — virimui, troškinimui, maltos mėsos patiekalams, o kai kada ir kepinimui. Kaklas vartojamas sriuboms.

Kepta aviena

Kepimui parenkama tokia mėsa, kuri turi daugiau raumenų. Tam geriausiai tinka užpakalinės šlaunelės. Mėsa turi būti prieš 2-3 dienas piauto gyvulio, nes tada raumenys trapesni.

Nuo mėsos nuimamos plėvės, ji aplyginama ir marinuojama, kad sumažėtų gana stiprus avienos kvapas, kurį nevisi mėgsta. Pabarstoma prieskonių mišiniu: pipirais, sutrintais lauro lapais, kadugių uogomis, piaustytais svogūnais, morkomis, ir užpilama actu parūgštintu vandeniu. Po 3-4 valandų mėsa išimama, nušluostoma, pamušama, įtrinama druska, o jei kas mėgsta, dar česnakų, ir aptepama sviestu. Dedama į prikaistuvę riebiąja puše į viršų ir, įpylus keletą šaukštų verdančio vandens, pastatoma į karštą krosnį. Kai paviršius parausta, dažnai laistoma vandeniu ir atsiradusiu skystimu. Dar geriau keletą kartų palaistyti grietinėle, nes tada mėsa trapesnė ir skanesnė.

Kepant kepsnys kelis kartus praduriamas giliai šakute, kad vienodai iškeptų. Kai, pradūrus kepsnį, nebesisunkia rausvas skystimas, kepsnys yra iškepus. Kepimo laikas pareina nuo gyvulio senumo: juo senesnio gyvulio mėsa, juo ilgiau ji kepa.

Iškepus kepsnys palaikomas apie 10 min., skersai raumenis supiaustoma plonomis skiltelemis, sudedamas į pusdubėnį, užpilamas padažu, kuriame kepė, ir duodamas į stalą. Prie šio kepsnio tinka keptos bulvės, žiediniai kopūstai, lapų salotos, žali ir rauginti agurkai, burokėliai ir kt.

(Bus daugiau)

GINTARO ANSAMBLIS ATVYKSTA

HARTFORD, CONN.

LB Hartfordo apylinkė rengia šaunų ir nuotaikingą rudens koncertą spalio 26, šeštadienį, 7 v.v. Lietuvių klube, 227 Lawrence St.

Programą atliks Montrealio jaunimo ansamblis Gintaras, susidedas iš apie 50 jaunosios kartos atstovų, kurių amžius svyruoja tarp 10 ir 20 metų, meniškai atlieka lietuvių liaudies muzikos, dainų, šokio ir žodžio pyne be pranešėjo tarpininkavimo.

Ansambliui vadovauja Zigmas Lapinas (šokių grupės vadovė — Hilda Lapinienė, vokalinės grupės vadovė — Ina Kličienė, atžalyno vadovas — Rimas Lapinas). Ši grupė darniai atlieka savo meninę programą palydima vienintelio Amerikos kontinentinė esančio lietuvių liaudies instrumentų orkestro, susidedančio iš tokių retai čia girdimų instrumentų, kaip beržiniai trimitai, rageliai, birbynės, skudučiai, lumzdeliai, įvairių rūšių kanklės, tabala ir skrabalai. Tos muzikos skliautuose nuskamba mūsų senos liaudies dainos, ragelių raliavimai ir jau išsivijoję sukurti veikalai, o linksmi ir sklandūs šokiai pakelia visų nuotaiką: mes visi, nors mintimis, grįžtame į savo tėvų žemę.

Liaudies instrumentų orkestras

Siekdamas autentiškumo perduodant lietuvių liaudies muziką, Zigmas Lapinas subūrė netoli Montrealio esančioj Dainavos vasarvietėj ten vasarojančius jaunuolius ir juos pramokė groti lumzdeliais, skudučiais, Sekminių rageliais bei kitokiais instrumentais, pasirodant prie laužų.

Jaunuoliam ši pramoga patiko ir po poros metų vasarinio stažo, sugrįžę į miestą, jie jau nebenorėjo išsiskirstyti, bet prašė toliau repetuoti. Jų entuziazmo paskatintas, Zigmas Lapinas pradėjo gaminti daugiau liaudies instrumentų, o jam į pagalbą atėjo kiti nagingi montrealiečiai.

Buvo suorganizuotas aštuoniolikos jaunuolių orkestras, su-

sidedas iš kanklių, skudučių, lumzdelių ir Sekminių ragelių ir jau 1968 Vasario 16 minėjime pirmą kartą pasirodė scenoje.

Jaunuolių entuziazmas ir efektyviai suorganizuota tėvų pagalba davė galimybę orkestro vadovui suburti prie tuo metu reguliariai dirbančio liaudies instrumentų orkestro dar ir tautinių šokių bei dainų grupes.

Po vienerių metų darbo, 1969 balandžio 26, naujai suorganizuotasis vienetas surengė savo pirmąjį koncertą. Nuo to laiko Montrealio ansamblis Gintaras, kurio pagrindu yra liaudies instrumentų orkestras, koncertavo lietuvių ir kitataučių auditorijom Washington, Ottawoj, Toronte, Hamiltone, Plattsburge, Rochester, Philadelphijoje, Londone (Ont.), Hartforde, Bostone, Vancouver, Edmontone, Winnipege, Chicagoy ir įvairiomis progomis lietuviams ir kitataučiam Montrealy.

Atsirado specialistų ne vien Montrealy, bet ir kituose miestuose, kurie pagamino ir prišuntė instrumentus Gintaro orkestrui, o kai kurie ansambliciai gavo keletą instrumentų iš savo giminių bei pažįstamų net iš Lietuvos.

Kadangi iš visų ansamblio grupių naujiems orkestrantams paruošti reikia daugiausia laiko, buvo sudaryta antra jaunųjų kanklininkų grupė. Ši grupė iš anksto ruošiasi sunkiom pareigom orkestre ir kai kuriomis progomis koncertuoja kartu su veteranais ansambliciais. Šiuo metu pilnas liaudies instrumentų orkestras susideda iš šių instrumentų: 15 kanklių, 5 įvairių rūšių Sekminių ragelių, vienos birbynės, 2 beržinių trimitų, tabalų, skudučių, 4 lumzdelių ir skrabalų.

Administraciniais ansamblio reikalais, orkestro instrumentų ir garso perdavimo aparatūros priežiūra, uniformomis bei bendru ekonominiu savarankišku rūpinasi tėvų išrinktas komitetas, kurio pirmininku šiuo metu yra A. Kličius.

Po koncerto — šokiai, grojant J. Matiasz orkestrui. Veiks bufetas — jaunų šeiminių.

ninkų puikiai paruoštas. Bus laimėjimų ir kitų įvairumų.

Įėjimo auka: suaugusiems 6 dol., jaunimui — 3.

Visi maloniai kviečiami!

LB Hartfordo apylinkės valdyba

PAGERBIAMAS MUZ. J. PETKAITIS

Prieš 25 metus su didžiąja naujųjų ateivių banga atvyko į Connecticut valstiją ir jaunas muzikos studentas Jurgis Petkaitis. Palikęs tėvynę, laikinai buvo apsistojęs Salzburge, Austrijoj. Jis ten lankė garsiąją muzikos mokyklą — Mozarteum, o taip pat įsigijo pirmąjį patyrimą su choru, vadovaudamas Salzburgo lietuvių stovyklos dainos mėgėjų grupei.

1949 pavasarį prel. Ambotas pakvietė jį vargonininko pareigom į lietuvių Švč. Trejybės parapiją. Parapijos Šv. Cecilijos choras tuo laiku buvo gana mažas ir jau gerokai "pavargęs". Tai buvo apie tuzinas įvairaus amžiaus balsingų ir nebalasingų žmonių. Jaunas vargonininkas sugebėjo greitai pritraukti naujų narių ir chorą išlyginti.

Parapijos vargonininkų atlyginimas buvo nedidelis, o pra-

Muzikas Jurgis Petkaitis.
Nuotr. A. Jaro

Kamerinės muzikos koncertas Kennebunkporte

Tėvo Leonardo Andriekaus, OFM, šiemet suorganizuotų parengimų pyneį vienas vakaras buvo skirtas kamerinei muzikai, kurią atliko smuikininkas Iz. Vasyliūnas, kun. Vincas Valkavičius ir pianistas Vytenis Vasyliūnas.

Koncerto metu klausytojai galėjo įsitikinti, koks nepaprastas asmuo yra kun. Vincas Valkavičius. Jis rašo, yra parašęs jau kelias knygas, sako pamokslus ir dainuoja. Visa tai yra įprasta kunigui, bet kad kun. Valkavičius groja smuiku, tai jau tikrai neįprasta. Čia emigracijos iš kunigų tarpo žinau tik jį vieną, valdantį šį sunkųjį meną. Smuikas yra vienas iš sunkiausių instrumentų ne vien psichinė, bet ir fizine prasme. Turi stovėti ranką aukštyr iškelęs, laikydamas instrumentą, o dešine ranka "piaudamas" medinę dėžę be vilties kada nor ją perplauti. Norint pasiekti profesionalines aukštybes, reikia taip praktikuotis tarp šešių ir aštuonių valandų kas dieną, kada esi studentas, o paskiau — po tris valandas kas dieną visą gyvenimą. Ar nuvargęs, ar nenusiteikęs — vis tiek grok, užsidaręs kur kambarį, ir kentėk, kada tave kaimynai bara. Svarbiausia, turi turėti gerą klausą, nes kitaip švartų gaidų neišgrosi. Turi pradėti šį "amatą" būdamas jaunas, nes kitaip į sceną neišeisi. Kada kun. Valkavičius tam turėjo laiko, tai jau jo paslaptis. Su Izidorium Vasyliūnu, Vyteniui Vasyliūnui pridėjus piano garsum, kun. Valkavičius sudaro vienetą, kurio malonu klausytis.

Šio kamerinio vakaro programą sudarė: A. Corelli — Sonata H Moll Op. 1, J. S. Bach — Sonata (Trio) G Dur, F. J. Haydn — Sonata H Moll Op. 8 Nr. 3, Julius Gaidelis — Sonata dviem smuikams su fortepijonu, parašyta šiam vienetui ir tik jų vienu grojama.

Koncerto klausytojai turėjo progos išgirsti 17 ir 18 šimtmečio muziką, to laikotarpio, ka-

Montrealio Gintaro ansamblis prie Meno rūmų Montrealyje 1973.

gyvenimas šiame krašte nelengvas. Reikėdavo griebtis ir pašalinio darbo. Todėl J. Petkaitis, susipažinęs su esamomis galimybėmis, nutarė lankyti Hartfordo universiteto muzikos skyrių ir rengtis geriau apmokamam darbui muzikos srityje. Kad galėtų studijuoti ir pragyventi, susirado palankesnes darbo sąlygas, bet su lietuvių parapija ir kolonija ryšių nenutraukė. Baigęs universitetą, jis lengvai gavo mėgiamoj muzikos srity mokymo darbą.

Be minėto Šv. Cecilijos choro, per 25 metus J. Petkaičiui teko dirbti su šiais dainos vienetais, kurie egzistavo vienu ar kitu laiku: Hartfordo lietuvių vyrų oktetas, Hartfordo skaučių oktetas, Hartfordo lietuvių vyrų choras, Hartfordo lietuvių mišrus choras Aidas, Hartfordo moterų choras.

Paklaustas, kokia yra lietuviško choro ateitis mūsų kolonijoje, muzikas J. Petkaitis atsakė: "Nors pagrindinis muzikinis mano darbas yra mokykloje, tačiau kiek sąlygos leidžia ir dabar stengiuosi atiduoti savo duklę lietuviškame gyvenime. Bendras pasisiekimas priklauso nuo

to, kiek mūsų visuomenė prisideda, kiek ji mūsų darbą vertina ir kiek dirbantieji sugeba pašvęsti pasiryžimo, noro ir laiko".

Muziko Jurgio Petkaičio vadovaujami dainos vienetai yra gražiai pasirodę ne tik Hartforde, bet ir bendrose dainų šventėse bei apsilankydami kitose kolonijose.

Iškilmingi vietinių organizacijų parengimai retai apsiėjo be jo vadovaujamo choro ar tai bažnytinėse apeigose ar tai iškilmėse salėse.

Grupė vietinių organizacijų, įvertindama jo nuopelnus mūsų kolonijoje, spalio 13, sekmadienį, 2 val. rengia viešą jo 25 metų kultūrinės — muzikos srities veiklos apžvalgą — pietus. Tai progai pritaikyti programai vadovaus ir joje dalyvaus aktorius Vitalis Žukauskas.

Minėjimas įvyks Lietuvių Amerikos Piliečių klubo salėj. Visi vietos ir apylinkių lietuviai yra kviečiami atsilankyti.

A. St.

ri, kaip skausmingo prisiminimo gija, tęsėsi per visą veiklą. Jis yra neilgas (apie 15 min.), bet labai įspūdingas; vieno kitataučio pasakymu — tai mažas perlas lietuviškoj kūryboj.

Į koncertą buvo atvykę iš Bostono du mokytojai iš tos mokyklos, kurioj mokytojauja Iz. Vasyliūnas.

Tėvas Leonardas Andriekus padėjo dalyviams raskamas tinkamą poetinį žodelį koncertui užbaigti. Po to vasarotojai ir dalyviai nuėjo į kavinę, kur buvo pavaišinti pyragais ir kava.

Elena Vasyliūnienė

Kada Lietuvoje atsirado vargonai?

1408 balandžio 11 vokiečių ordino magistras Ulrichas von Jungingen dovanavo Vytauto Didžiojo žmonai Onai klavikordą ir kilnojamus vargonėlius. Manoma, kad tai buvo patys pirmieji vargonai, atsiradę Lietuvoje, nes ankstyvesnių žinių apie juos senuose raštuose nėra. Visai nėra žinių apie vargonus mūsų krašte ir vėlesniais laikais, maždaug ligi XVII amžiaus pabaigos. Nuo šio laiko žinių pavyksta jau rasti. Pasirodo, kad vargonai buvo labai mėgstami ir branginami. Tačiau kokie tie vargonai buvo, sunku pasakyti. Smulkesnių žinių apie vargonų pobūdį galima rasti tik pačiais vėliausiais laikais.

Pačiais didžiausiais vargonais Lietuvoje gana ilgą laiką buvo laikomi Kretingos pranciškonų bažnyčios vargonai. Jie pastatyti 1619 grafo Jono Karolio Chodkevičiaus lėšomis. Kaštavo 16,000 florinų. Per ilgą laiką jie gerokai susidėvėjo ir turėjo būti kelis kartus remontuoti. Paskutinį kartą juos teko remontuoti 1925. Mediniai jų vamzdžiai šio paskutinio remonto metu buvo pakeisti metaliniais, o taip pat sumazintas jų balsų skaičius. Šie vargonai visiškai sudegė 1941 birželio 26, vokiečių-rusų karų pirmąjį savaitę degant Kretingos miestui.

Vėliau patys didžiausi var-

gonai buvo Kauno Archikatedroje — bazilikoje. Juos pastatė 1882 vargonų meistras J. Rudavičius. Iš pradžių jie turėjo tik 50 balsų, bet po trejų metų vsk, Paulionio įsakymu buvo pridėta dar 13 balsų. Patys moderniausi vargonai nepriklausomai Lietuvoje buvo Tėvų Jėzuitų bažnyčioje, taip pat Kaune. Jie turėjo 33 balsus, 3 manualus ir visus moderniausius įrengimus.

— Solistės Birutės Aleksaitės koncertas Chicagoy, Jaunimo Centre, įvyks spalio 13. Rengia "Margutis".

Solistai N. Linkevičiūtė ir Bern. Prapuolenis sėkmingai koncertavo Los Angeles Liet. Bendruomenės surengtoje lietuvių dienoje. Akomponavo pianistė R. Apeikytė.

Nuotr. L. Kanto

IŠ MUZIKŲ VEIKLOS

— Aloyzas Jurgutis, 35 m. amžiaus, baigęs Vilniaus konservatoriją, 1963-66 buvo išsiųstas į Alma-Atą, kur vedė chorą ir dėstė muzikos konservatorijoje. Nuo 1966 muziką dėstė Vilniaus konservatorijoj. 1973 buvo su ekskursija Jugoslavijoje ir, nuo jos atsiskyręs, per sieną perėjo į Italiją. Lietuvoj liko jo žmona Marija ir 11 m. dukrelė Liucija. A. Jurgutis 1974 rugsėjo 25 iš Romos atvyko į New Yorką, o spalio 1 Altos patalpose Chicagoy spaudos darbuotojam padarė pranešimą apie padėtį Lietuvoj.

— Komp. Aleksandras Aleksis Altos suvažiavime rugsėjo 27 Chicagoy išrinktas Amerikos Lietuvių Tarybos garbės nariu.

— Sol. Danutė Stankaitytė ir sol. Vaclovas Verikaitis, akomponuojant J. Govėdui, dalyvaus Tėviškės Žiburių savaitraščio dvidešimt penkerių metų sukakties minėjime spalio 27 Anapilio salėj, Mississauga, Ont., Kanadoj.

— K. V. Banaičio opera "Jūratė ir Kastytis" įgrotą trijose plokštelėse. Dainuoja Chicagos lietuvių operos choras ir solistai: Danutė Stankaitytė (Jūratė), Margarita Momkienė (Rūtelė), Aldona Stempuzienė (motina), Stasys Baras (Kastytis). Dirigavo maestro Aleksandras Kučiūnas. Ši opera buvo jau tris kartus transliuota Chicagoy ir vieną kartą Bostone per FM stotis. Susidomėjo ir kitų miestų radijo stotys. Dar patogiau operą išklaušyti savo pasirinktu laiku. Trys plokštelės parduodamos už 16 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoj.

— Solistė Laima Stepaitienė rugsėjo 29 koncertavo Chicagoy, Jaunimo Centro salėj. Ji pirmoj daly padainavo įvairiomis kalbomis kitataučių autorių muzikinius kūrinius. Akomponavo Regina Vohma. Antroj daly dainavo lietuvių kompozitorių kūrinius, akomponuojant prof. Vl. Jakubėnui. Svečių prisirinko apypilnė salė. (J.K.)

— Solistai Liudas Stukas ir G. Mazur atliko meninę programą rugsėjo 22 minint Lietuvių Tautpomosios ir Skolnamosios (Schuyler Savings and Loan Ass'n of Kearny, N. J.) Draugijos aukštinį jubiliejų. Banketo metu abu dainavo lietuviškai ir angliškai, solo ir kartu.

— Solistas Robertas Kazys Yakutis, New York, N. Y., pakviestas dainuoti Bostono lietuvių radijo programos "Laisvės Varpas" parengime spalio 13.

— Aido, Hamiltono mergaičių choro, sveikinimas Darbininko leidėjams, redaktoriams ir skaitytojams atsiųstas iš Vokietijos. Choristės džiaugiasi gražiu sutikimu ir priėmimu. Jų koncertai Europoj buvo labai sėkmingi.

— St. Petersburg, Fla., Lietuvių klubo choras vėl pradėjo savo sezoną. Sopranus padeda ruošti sol. Elena Rūkštelienė, altus — sol. Alė Velbasienė, o visam chorui vadovauja muz. Albertas Mateika. Sol. E. Rūkštelienė dar vadovauja moterų ansambliui — dvigubam trio.

BALYS PAVABALYS

MANO MUZIKINĖ KARJERA

Motto:
Ne dėl to dainuojam,
Kad žmonės girdėtų.
Turim smūgną širdį —
Kad ne taip skaudėtų.
Liaudies daina

Nepatinka jokios man durnystės:
I rimtumą linkęs nuo jaunystės.
Su savim nešioju smūgną širdį,
Nuolat širšančią, kad niekas jos negirdi.

Kai jaunystė man krūtinėj trankės,
Nedriksau paimt merginos už parankės.
Bet mokėjau aš dainuoti serenadą,
Kuri užima visom gražuolėm žadą.

O manoji (nemokėjau jos užimti)
Ėmė juoktis ir suardė visą rimtį.
Dar pasakė: "Bernuželi skystas,
Stok į operą ir būk solistas!"

"Eik tu, žiurke, mano mylimiausia!
Kas gi tavo patarimo klausia?
Kai įžengsiu aš į teatrą,
Tai pralengsiu net Kiprauską Petrą!"

Ir, palikęs draugę tą žiurkauną,
Nudundėjau aš tiesiog į Kauną.
Ten, paklydęs vidur miesto sodo,
Tol klajojau, kolei nusibodo.

O tos durys, tos teatro durys!
Jas pravėręs, patikėjau mergina,
Kad esu tamošius bekepuris,
Konservuotas kaimo jurgis, ir gana.

Bet praėjo dienos konservuotos,
Kai Katiuša atlekė ant šluotos.
Traukiau dainą, virtę į papūgą:
Tri tankista, tri vesioly druga.

O dabar esu aš liberalas:
Nei melodija svarbu, nei intervalas.
Liberalas, daug sau laisvių pripažįstas.
Gal dėl to ir nebesu solistas.

PO CHICAGOS DANGUM

Kun. Gedimino Kijausko pagerbtuvės

Ilgametis lietuvių jėzuitų provincijolas ir Jaunimo Centro direktorius kun. Gediminas Kijauskas čikagiškių buvo labai gerbiamas ir mėgstamas. Prieš išvykstant jam į Clevelandą, Jaunimo Centre rugsėjo 27 buvo suruoštos šaunios išleistuvės, kuriose dalyvavo 400 su viršum jo gerbėjų.

Atsiveikimo pobūvį suruošė LB Gage Parko apylinkė, kurios ribose jis gyveno. Kartu buvo pagerbtas ir kun. Leonas Zaremba, SJ.

Danguolė Kirvaitytė, pradėjusi pobūvį, jam vadovauti pakvietė apylinkės pirmininkę Izabelę Stončienę.

Abu dvasiškius sveikino: vysk. V. Brizgys, PLB pirm. inž. Bronius Nainys, ateitininkų vardu — dr. P. Kisieliū, lietuvių jėzuitų — kun. J. Borevičius, pedagoginio lituanistikos instituto — prof. dr. P. Jonikas, Chicago aukštesniosios lit. mokyklos direktorius J. Masilionis, Girėno lit. mokyklos vedėjas J. Placas, LB Vidurio vakarų apygardos pirm. R. Kronas, Liet. Žurnalistų S-gos vicepir. Vyt. Kasniūnas, skautų — Pr. Nadas ir A. Ramanauskienė, Dainavos ansamblio — A. Smilga, Jaunimo Centro ansamblio — muz. F. Strolia. Raštų sveikino Lietuvos generalinė konsulė J. Daužvardienė.

Sveikintojai reiškė kun. G. Kijauskui padėką už jo atliktus didelius darbus lietuvių jaunimui. Paskutinis sveikino Jaunimo Centro direktorius kun. Algimantas Kezys, įteikdamas simbolinę dovanėlę.

Kun. G. Kijauskas padėkojo už sveikinimus, linkėjimus ir dovanas.

Po to vyko skoningai paruošta vakarienė, kurios metu Jaunimo Centro ansamblio, tautinių šokių šokėjai ir studentai atliko gražią meninę programą: padainavo dainų ir pašoko tautinių šokių pyne. Akordeonu grojo Ažuolas Stelmokas.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos pristatymas

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos rėmėjai rugsėjo 15 Jaunimo Centre pristatė Chicago lietuvių visuomenei naują knygą — Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką.

Knygos pristatymo šventę pradėjo kun. K. Kuzminskas, kviesdamas visus jungtis kovai už tėvynės ir Bažnyčios laisvę. Susirinkimui vadovavo Petras Indreika. Meninę dalį pravedė M. Valentinaitė.

Vysk. Ant. Deksnys sukalbėjo invokaciją. Apie knygą kalbėjo Draugo redaktorius Br. Kviklys. Sveikinimo kalbas pasakė vysk. A. Deksnys, vysk. V. Brizgys, prel. J. Balkūnas, konsulė J. Daužvardienė ir kiti.

Kun. K. Kuzminskas, baigdamas programą, dėkojo svečiam ir rėmėjams, prisidėjusiems gausiomis aukomis. Kun. J. A. Karalius minėta knygą išleisti paaukojo 6000 dol. Garbės viešniai, Barborai Jasaitienei, paaukojusiai 3200 dol., buvo įteiktas padėkos diplomai.

Solistė Audronė Simonaitytė padainavo įvairių kompozitorių kūrinių, o pabaigai pateikė gražią trijų lietuviškų dainų interpretaciją. Gražiai pasirodė birbyninkas Balys Pakštas, jo dukrai Rūtai kanklėmis pritariant, pagrojęs keletą liaudies muzikos dalykų ir partizanų dainų.

Danguolės Stončiūtės meno paroda

Dailės sambūris surengė Danguolės Stončiūtės meno parodą. Ji vyko rugsėjo 20-29 Čiurlionio galerijoje Chicago.

Atidarymo žodį tarė skulptorius Petras Aleksa. Jis vaizdžiai apibūdino dailininkės kūrybą. Padėkos žodį parodos rengėjam ir atsilankiusiems svečiam tarė pati dailininkė.

Apžiūrinėjant parodą ir besigėrint geriausi kūriniais, svečiai buvo vaišinami kavute. Daiva Matulionytė su savo švilpyni — ninkais linksmo svečius.

Parodoj buvo išstatyta 10 lino raizinių, 8 litografijos, 4 kerami-

kinės skulptūros ir 1 piešinys rašalu.

Nuotaikingas šaulių balius

Vytauto Didžiojo rinktinės šauliai baigė vasaros atostogas ir įsijungė į rudeninę veiklą.

Rugsėjo 21 Vyčių salėj rinkosi svečiai ir šauliai į rudeninį balių. Svečiai atvyko iš plačių Chicago apylinkių, keli net iš Pensilvanijos. Juos mandagiai pasitiko uniformuota šaulių tarnyba, kuri nurodė jiems paskirtas vietas.

Salė buvo gražiai dekoruota, stalai skoningai papuošti. Svečius vaišino linksmi nusiteikusių sesės šaulės.

Pranas Beinoras pasveikino svečius ir pristatė meninę programą, kurią atliko šaulių vyrų oktetas, vadovaujamas muz. Nikodemo Kulio. Oktetas padainavo: Mes gynėjai — St. Grauzinio, Vilniun trauk — A. Vanagaičio, Sutems tamsi naktuzė — K. Griaudzės. Artojų liai — St. Šimkaus ir Ulonai — A. Vanagaičio. Dainos skambėjo gražiai ir romantiškai. Jas paruošė ir pianinu palydėjo N. Kulys. Svečiai gausiai plojo. Oktete dainuoja: A. Kvečas, J. Baskus, J. Bumbulis, J. Kuznickas, V. Mardosius, N. Micius, A. Matutis, J. Platakis, A. Sidagis ir G. Janula.

Rinktinės pirmininko vardu Pr. Beinoras padėkojo programos atlikėjams ir pasveikino šaulius, gimusius rugsėjo mėnesį (orkestrui pritariant, svečiai jiems sugiedojo Ilgiausių metų).

Po programos buvo skani vakarienė, kurią puikiai paruošė darbščios šaulės, vadovaujamos Stasės Cecevičienės.

Šokių grojo A. Ramonio orkestras. Svečiai linksmi šoko ir dainavo. Balius buvo gerai organizuotas ir tinkamai paruoštas — tikra vasaros pabaigos atgaiva.

Pristatytas veikalas "Steponas Kolupaila"

Skautai akademikai rugsėjo 22 Chicago lietuvių visuomenei pristatė naują veikalą — Steponas Kolupaila.

Jaunimo Centro apatinė salė buvo pripildyta velionies prof. St. Kolupailos bičiulių, buvusių bendradarbių, akademinių skautijos darbuotojų ir svečių.

Pristatymą pradėjo Antanas V. Dundzila. Jis pristatė velionies našlę Janiną Kolupailienę ir gimines.

Dr. Henrikas Lukaševičius iš New Haven, Conn., skaitė paskaitą "Prof. St. Kolupaila moksle ir visuomenėje", iškeldamas velionies nuopelnus mokslui ir lietuvių tautai. Prof. S. Kolupaila buvo vienas iš tų, kurie išplaukė į tarptautinius mokslo vandenis.

Prelegentas, be to, iškėlė akademines skautijos darbuotojus dr. J. Gimbutą ir J. V. Danį, veikalą parašiusius, akademines skautijos leidyklos vadovus, šią knygą išleidusius.

Leidyklos vedėjas R. Dirvonis šią knygą įteikė Janinai Kolupailienei. Evelina ir Bronius Masiokai parodė apie 100 skaidrių, spalvotų nepriklausomos Lietuvos vaizdų.

Toj pačioj salėj buvo suruošta S. Kolupailos mokslinių darbų parodėlė.

J. Kaunas

LRKSA Chicagos apskrities veikla

Jaunimo Centro patalpose rugsėjo 21 įvyko pirmas poatostoginis Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo Amerikoje Chicago apskrities valdybos posėdis, į kurį buvo pakviesti Albina Poškienė ir dr. V. Šimaitis, kaip direktorių tarybos nariai, padaryti pranešimus apie direktorių tarybos posėdžių, vykusių liepos 18-20 Wilkes Barre, Pa., nutarimus.

Posėdį pradėjo skyriaus pirmininkas A. Povilaitis, pateikdamas trumpą darbotvarkę.

Tarp reikšmingesnių svarstymų buvo ir minėtųjų asmenų pranešimai. Deja, nei vienas, nei kitas į posėdį neatvyko. Valdyba turėjo tenkintis tik analizuodama ir darydama išvadas iš posėdžių užrašų, kuriuos paskelbė Garsas rugsėjo mėn. Vie-

nas iš reikšmingesnių, visiems rūpimų nutarimų buvo vietos parinkimas Susivienijimo 66-ajam seimui, įvyksiančiam 1975. Parinkta Atlantic City. Tai miestas Amerikos pakrašty, su brangiais viešbučiais. Ar tame mieste yra bent viena Susivienijimo kuopa? Susidarė įspūdis, kad direktorių tarybai nerūpėjo seimo dalyvių gausumas, kuris yra būtinas, ypač po 65-ojo seimo, palikusių daug abejonių Susivienijimo veikloj.

Buvo paskaitytas laikinai einančio egzekutyvinio direktoriaus pareigas prel. J. Baltusevičiaus-Boll raštas, liečiąs naujų narių vajų. Šis klausimas labai opus.

Taip pat buvo paskaitytas Amerikos Lietuvių Tarybos Chicago skyriaus raštas, kuriuo apskrities valdyba kviečiama įstoti narių į Altos Chicago skyrių. Kadangi Alta yra politinė institucija, o Susivienijimas — savivaldos organizacija, jungianti visus geros valios lietuvius, nežiūrint jų įsitikinimų, nutarta į Altą neįsijungti, bet, esant reikalui, remti jos darbus.

Kitas Altos raštas, kuris buvo perskaitytas, kvietė kuopos narius dalyvauti Amerikos lietuvių kongrese.

Skyriaus pirmininkas iškėlė mintį ir pageidavimą valdybai ir kuopom remti Simo Kudirkos bei jo šeimos labai didelį troškimą išvysti pilną laisvę; jau ilgas laikas kai kurių pavienių asmenų ir lietuviškų institucijų tuo ypatingai rūpinamasi. Visi tam pritarė. Dėl finansinio remimo bus susitarta, kai labiau reikals išryškės.

Baigiant posėdį, nutarta artimoj ateity kvieisti kuopų atstovų suvažiavimą. Kuopos prašomos, o ypač jų atstovai, gerai susipažinti su direktorių tarybos posėdžių nutarimais, paskelbtais Garso 1974 rugsėjo numerį.

V-bos korespondentas

ALKA IR JOS ATEITIS

(atkelta iš 3 psl.)

vis. Dr. J. Cadzow rūpinasi, kad Kent universitete būtų įvesta lietuvių kalbos kursas, stipendija lietuviui studentui, o u-to bibliotekoj — lietuvių kalbos skyrius...

Lietuviškais klausimais jis rašo lietuvių ir amerikiečių spaudoj. Mane stebina jo lietuviškas patriotizmas.

Besirūpinant Alkos ateitimi, džiugu prisiminti, kad ne vien paskiri asmenys, bet ir aukštosios amerikiečių mokslo įstaigos, kaip universitetai, didžiosios bibliotekos, jau žino Alką ir įvairiais reikalais į ją kreipiasi...

Užbaigiant

Alka — mano brangusis kūdikis, kuriuo besirūpindamas neskaiciavau nei laiko, nei pinigų, net ir savo asmeninius reikalus pamiršdavau...

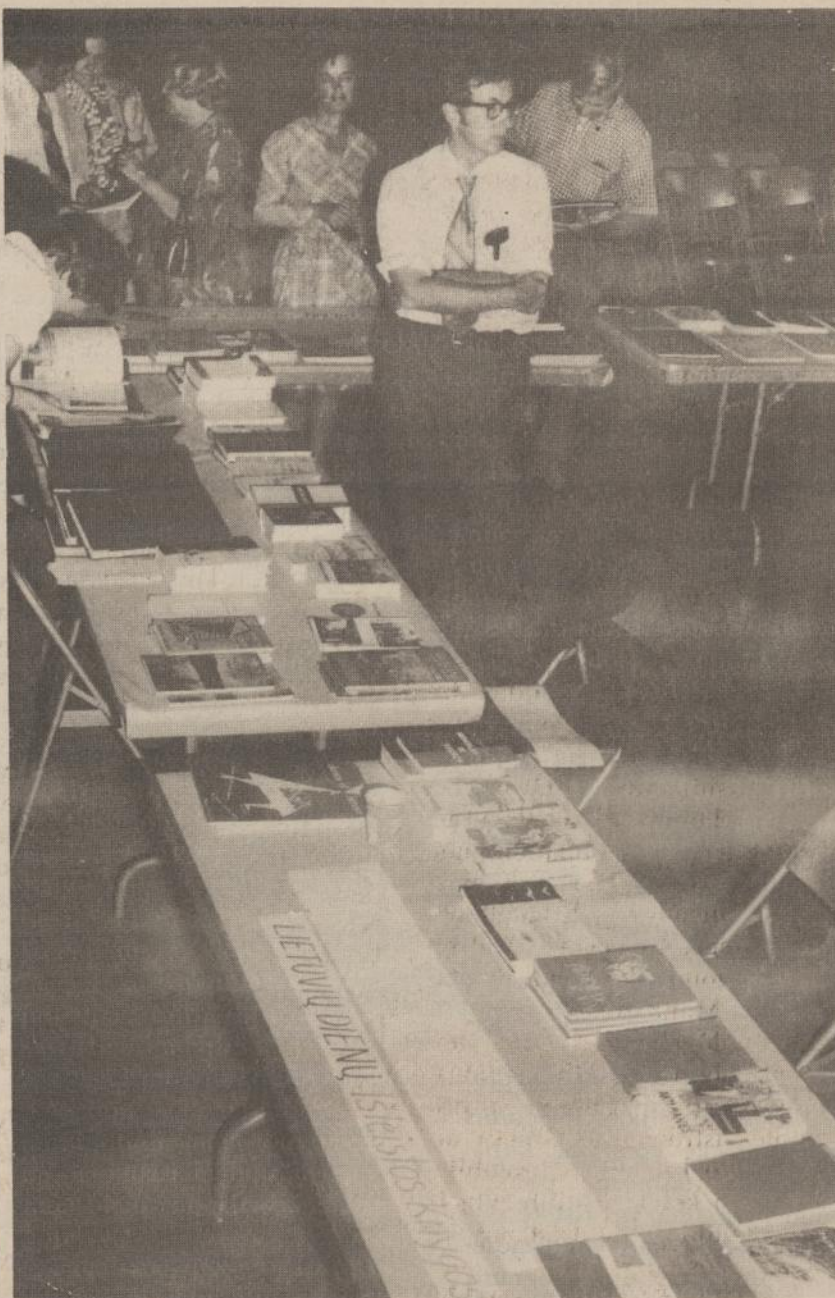
Dėl to kai kas mane pašiepdavo, bet daugelis suprato, atjautė, padėjo. Pašiepūsiai jau seniai pamiršau, padėjusius nuolat prisimenu ir bent keletą noriu čia paminėti.

Nuolat prisimenu Alkai pastogę suteikusias: Darbininkų Bostone, Nukryžiuotojo Jėzaus seses Brocktone ir ypač Nekaltai Pradėtosios Marijos seses Putname.

Prisimenu ir tuos, kurie Alkai atidavė savo knygas, laikraščius paveikslus ir t.t. Paminėsiu tik stambesnius iš jų: gen. kons. Anicetas Simutis, kun. Pijus Brazauskas, kun. Leonardas Andriekus, OFM, prel. J. Balkūnas, kun. dr. A. Juška, kun. R. Krasauskas, prel. J. Karalius, prof. Ig. Končius, kun. K. Kasinskas, C.P., Juozas Kapočius, Juzė Leonaitė, Ant. Mažiulis, adv. Susana Shallna, Ig. Sakalas, prof. Simas Sužiedėlis, Ant. Saulaitis, V. Širvydas, prel. M. Urbonas, J. Vembrė, kun. V. Valkevičius ir kiti. Čia minėtinas ir a.a. kan. M. Vaitkus, kurio dalis lietuviškų knygų, pamiltų fleita bei kanaanikiškos insinijos teko Alkai.

Negaliu išvardyti visų lietuvių menininkų, kurių brangūs darbai puošia Alką.

Neišdildomai Alkon įsirašė aukotojai: dr. Juozas Kazickas,

Liet. Bendruomenės surengtoje lietuvių dienoje Los Angeles buvo ir spaudos paroda. Čia matome "Lietuvių dienų" išleistų leidinių stalą. Nuotr. L. Kanto

LOS ANGELES, CALIF.

J. Daumanto šaulių kuopos balius įvyks spalio 12 Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėj. Programoj dalyvauja solistai Janina Čekanauskienė ir Antanas Pavasaris, komp. Bronius Bud-

rūnas ir akt. Jonas Janušauskas. Šokių gros Latvala orkestras. Bus ir vaisės bei loterija.

Santa Monica lietuvių balius rengiamas spalio 19 Miramar viešbučio salėj, Santa Monica, Calif. Šokių gros Larry Larson orkestras.

Metinis bazaras, rengiamas Šv. Kazimiero lietuvių parapijos, įvyks spalio 20 parapijos salėj ir kieme. Bus įvairiausių prekių išmėginti laimę. Stambiausias laimėjimas — kelionė lėktuvu iš Los Angeles į Havajus.

Pianisto Manigirdo Motekaičio koncertą rengia Los Angeles ateitininkai. Koncertas įvyks lapkričio 17 Santa Monica Women's Club salėj, Santa Monica, Calif.

Solistės Anitos Pakalniškytės koncertą rengia Šv. Kazimiero lietuvių parapija 1975 birželio 22, Lietuvių dienų metu. Jauna ir kylanti solistė gyvena Hamilton, Kanadoj.

Radioj valandėlės vakaras įvyks lapkričio 26 Šv. Kazimiero parapijos salėj.

Amerikos Lietuvių Tarybos, Los Angeles skyriaus, iniciatyva buvo surinkta virš 100 protestų telegramų Australijos vyriausybei. Parašus rinko Altos valdybos nariai — Vytautas Čekanauskas, Simas Kvečas ir Antanas Skirius. Telegramų tekstus paruošė ir siuntimą tvarkė Altos pirm. V. Čekanauskas.

Ignas Bandžiulis, chemijos inžinierius, Truesdel Laboratories, Inc., Los Angeles, Calif., oro taršos departamento vedėjas, šios bendrovės prezidento 18 dienų buvo pasiūstas į Japoniją ištirti japonų oro taršos kontrolės prietaisus ir juos palyginti su Amerikos šios srities įrengimais. — L.Ž.K.

Los Angeles jaunimo ansamblio šokėjos šoka Kepurinė Liet. Bendruomenės surengtoje lietuvių dienoje. Nuotr. L. Kanto

Parašė Birutė Pukelevičiūtė, iliustravo Kazys Veselka — KALĖDŲ DOVANA. Eiliuota pasaka. Išleido Darna Chicagoje 1973 m. 40 psl. Kaina 1.50 dol.

Ši eiliuota pasaka, išleista praėjusių Kalėdų proga, yra jau trečioji B. Pukelevičiūtės dovana mažiesiems skaitytojams. Pirmosios dvi, Peliukai ir plaušakės ir Daržovių gegužinė, pasižymėjo sklandžiu eilaviu ir nuotaikingumu. Šioji trečioji, turinti tas pačias geras savybes, kaip ir anos, už anas yra dinamiškesnė ir psichologiškai artimesnė lietuvių išeivijai augantiems vaikams.

Du zuikeliai traukia pašto rogtes, kuriose sėdi ežys-laiškanešys. Rogtėse — keistas siuntinys. Jis pristatomas voverytei Barborytei. Voverytei siuntinį atidarius, iš jo išrieda kamuolys:

— Bomba! — suklykė

ežys, — Sprogs ir viską išdaužys! Apie bombą aš skaičiau: Ji už žvėrį pasiūciau...

Bet tai ne bomba, o kokoso riešutas. Voverytė paaiškina:

Mano draugė beždžionytė

Kartą rašė man laiške,

Kad atgargų miške

Auga medžiai nematyti.

Ji man rašė, kad tenai

Riešutai — kaip milžinai.

Dviejų spalvų iliustracijos puikiai derinasi su poemėles nuotaika. Jų autorius — tas pats, kuris iliustravo Peliukus ir plaušakes.

Juozas Tininis — LAIŠKAI ANDROMACHAI. Išleido Lietuvių Dienos, Hollywood, California, 1973. Dailininkas Alfonsas Docius. Albumo formato. 100 psl. Kaina 4 dol. Gaudama leidyklą ir pas knygų platintojus.

Tai meilės romanai laiškais ir prozos bei poezijos vertimai. Leidinys redaguotas Bern. Brazdžionio, Darbininkas recenzuotas A. Tyruolio (š.m. gegužės 3, literatūros puslapy). Tai gražus paminklas abiem mirusiem autoriam — rašytojui ir dailininkui.

LIETUVIŲ TAUTOS IR VALSTYBES ISTORIJA. Pirmoji dalis. Istorijos vadovėlis lietuvinistinių mokyklų IX skyriui arba V klasei. Dailininkas Vincas Liulevičius. Išleido JAV Bendruomenės Švietimo Taryba. Chicago 1974. Leidimą parėmė Lietuvių Fondas. Didelio formato. Kietais viršeliais. 102 iliustracijos, parinktos iš knygų bei albumų, išleistų įvairiuose kraštuose. 200 psl. Kaina 5 dol. Apie šį vadovėlį plačiau rašė S. Kaunelienė š. m. Darbininko 40 numerv.

Juozas Siušis — ILGESIO GIESMĖS. Tėvynei, Broliams, Motinai. Išleista Buenos Aires, Argentinoj. Spaudė Laiko spaus-tuvė. Iliustruota. 48 psl.

"Šis eilėraščių rinkinėlis — sako autorius — tai mano širdies giesmės. Septyniadešimt metų sukakties proga aš išdrišau savo brangiems broliams ir sesėms lietuviams atskleisti dalelę jausmų, išnešiotų savyje per visą išeivijos gyvenimą. Savo širdies pasauly aš visados daugiau tėvynės ilgėsiu, meile motinai ir ištikimybę tautai."

I rinkinėly sudėti 29 eilėraščiai, rašyti 1947-1973 laikotarpy, atskleidžia autorių esant nuosirdų ir mielą veikėją Argentinuos lietuvių tarpe. Savęs ne-reklamuo-damas, jis čia pateikia ir kitų veikėjų pavardes. Dėl to kai kam kai kurie eilėraščiai gali būti įdomūs, nors ir neturi literatūrinės vertės.

Per skautybę — lietuvybei!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvos Skautų Sąjunga

Redaguoja:
ps. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. HI 1-3894 (Area code 212)

PRISIMINUS TARPTAUTINĘ STOVYKLĄ — "UNITY '74"

s. Kazys Matonis

(Tąsą iš praeito nr.)

Ketvirtadienis, liepos 4. Ryte trumpai paminėjome Amerikos nepriklausomybės dieną. Valgyklą papuošėme žaliomis rūtomis ir tautiškų raštų pakabinimais. Pietų ir vakarienių metu grojo lietuviška muzika.

Lietuvių dienos programai pasidalinome į 6 grupes, išsidėsčiusias aplink ežerą. Patys skautai ir skautės pravedė 12 min. pašnekesius-paskaitėles, pajavirintas paveikslais, žemėlapiams ir kt. Pašnekesių temos: geografija, istorija, liaudies papročiai, liaudies muzika, senovės lietuvių tikyba, vėliau krikščionybė, žymūs lietuviai Amerikoje ir kitur.

Skautai-skautės patys pasiruošė savo temoms ir pasigėrėtinai jas pristatė lankančiomis grupėmis. Visa stovykla buvo paskirstyta į šešias grupes. Pašnekesiai prasidėjo tuo pačiu metu; po 12 min. grupė ėjo į kitą punktą, kur buvo naujas pašnekesys. Mūsų šiam teko viską kartoti šešis kartus, bet mažesniais grupelėmis buvo jaučiau ir nesudėtinges paskaitos įspūdžio.

Vėliau šokome tautinius šokių, padainavome kelias dainas ir visą stovyklą išmokėme "Ant kalno gluosnys".

Po pietų mokėmės įvairių rankdarbių. Pasirinkimas buvo didelis: dešimt skirtingų užsiėmimų, nuo drožinėjimo ir odos apdirbimo ligi margučių marginimo ukrainiečių stiliumi. Kiekvienas stovyklautojas galėjo pasirinkti keturias sritis.

Vakare įvyko tautosakos lauzas. Po šios dienos lietuvių skautai-skautės jautėsi šiek tiek pavargę. Diena mums pasitaikė ypatingai karšta. Porą liaudies žaidimų — šokių palikome vakarui, nes jautėme, kad jei ne kiti, tai gal mes patys suksime.

Penktdienis, liepos 5. Lenkų diena. Jie savo programoje davė lenkų muzikos istoriją, pradedant su primityviais barškais ir būgnais, vartotais prieš šimtus metų, ligi dabartinės populiarios "rock" muzikos. Programą pajavirino liaudies šokiais, į kuriuos įtraukė ir žitruvus. Muzika dalimis buvo įrekiuota, dalimis atliekama elektroniniais vargonais, kuriais jų skiltingas puikiai grojo.

Reikia pastebėti, kad lenkų skautai ir skautės yra labai drausmingi ir stropūs. Laužuose dalyvauja pilnose uniformose, nes pas juos taip priimta. Stovykloje lenkam teko praveisti vieną laužą. Pas juos priimta, kad laužą uždegtų tą dieną nusipelnęs skautas-skautė. Prie laužo su-

sirenkama tyliai, be šūkavimų ir lempučių deginimo. Po laužo tyliai išsiskirstoma, be švilpukų, šūkavimų ir raginimų.

Bendrai jų pasirodymai yra labai rimti. Tą teko pastebėti per visus laužus. Šis jų vedamas laužas nepasižymėjo ypatingu smagumu, gal tai laužvedžio ypatybė.

Po pietų prasidėjo "savivaldybos diena". Skautai-skautės buvo išsirinę komitetą, kuris, suplanavęs tolimesnę penktadienio programą, ją pristatė stovyklos štabui, kad ketvirtadienio vakare patvirtintų. Programa buvo daugiausia sporto ir žaidimų pobūdžio.

Vakare įvyko šokiai. Grojama įvairi muzika: nuo tango, polkos ligi "rock", pačių stovyklautojų orkestrėlio. Šokiai labai smagiai praėjo, nes visi šoko, ir nieko nereikėjo raginti. Net ir vadovai šoko.

Šeštadienis, liepos 6. Šio ryto programa ukrainiečių rankose. Pradėjo programą pristatydami stovyklos viršininkui jų tradicinę duoną "kulach", o kitom tautybėm po puokštę gėlių. Supažindinę stovyklą su jų tautiniais drabužiais, pasidalino į šešias grupes aplink ežerėlį ir programą pravedė panašiai kaip ir mes.

Programoje buvo ukrainiečių padavimai, liaudies papročiai, dainos, muzikinis instrumentas "bandura", jų skautų organizacija ir galop keli tautiniai šokiai, kuriuos visiem teko išmokyti ir šokti. Gana sunku!

Šeštadienio popietėje stovyklą užplūdo lankytojai: tėvai, draugai, visų skautų organizacijų vadovai ir t.t. Svečiam buvo paruošta speciali programėlė, kurioje kiekviena tautybė turėjo 20 min. atlikti tautinių šokių-dainų pyntę. Vėliau įvyko arbatėlė-priėmimas visiem svečiuojantiems skautininkams.

Po to buvo mišios katalikų skautam-skautėm. Prieš laužą prasidėjo liaudies žaidimai-šokiai, kuriuos greitosiomis suorganizavo vengrai. Sutemus prasidėjo paskutinis šios smagios stovyklos bendras laužas. Laužą uždegė kiekvienos tautybės skautas ir skautė, paleisdami savo kalbą šūkį, kuris daugiausia turėjo bendro su nepriklausomybės atgaivinimu jų tėvynėm. Kai kurie pasirodymai buvo linksmi, kiti kiek rimtesni. Laužo metu gretimose pievelėse teko pašokti beveik visų tautybių šokių, kurie daugiau tinkami didesnėms grupėms, pav. "kalvelis". Laužui gėstant, rinkomės į ratą ir vėliau į mažesnius draugystės ratelius ir jau liūdniau užbaigėme paskutinį laužą. Rytoj teks jau skirstytis.

Unity 74 skaučių pastovyklę inspektuoja stovyklos viršininkas estų skautininkas Harry Tarmo. Nuotr. s. G. Matonienės

Dar žiupsnelis iš "Šventaragio" stovyklos

"Šventaragio" mažiausios stovyklautojos — paukštytės taip išsireiškia apie stovyklą:

Man patinka ši stovykla. Yra daug ką daryti dieną. Ir naktį mes dainuojam prie laužo. Stovykloje yra labai gražu ir smagu.

Silvia Radionovas

Laužas dega, linksmai liepsnoja. Dainuojam smagiai ir žygiuojam laisvai. Darbeliai įdomūs. Smagu! Smagu!

R. Liaukus

Man patinka stovykla, kai mes einam maudytis. Man labai patinka mūsų sportas. Darbeliai yra labai smagu daryti.

Danutė Baltauskaitė

Man labai patinka, kaip einam maudytis, nes aš imu pamokas. Labai smagu. Ir man labai patiko, kai buvo laužas.

Milda Petrutytė

Man labai patinka stovykla, nes kiekvieną dieną mes einam maudytis į ežerą. Mes darom daug dalykų. Man patinka mūsų vadovė Sigita. Pas mus yra labai šilta ir kartais šalta. Vakare pelė buvo mano palapinė. Bet čia yra labai smagu. Man labai patinka, kai mes turim laužą, bet ne pas berniukus. Aš turiu labai daug draugų. Man patinka budėti.

Nora Petrutytė

Gi paukštyčių viršininkė ps. Aldona Katinienė šiek tiek paaiškina, kodėl paukštytėm buvo smagu stovyklauti:

"Liepynės" pastovyklėje paukštytės laikėsi iš anksto nustatytos programos. Mėgiamausia programos dalis — maudymasis, bet taip pat daug dainavom, mokėmės patyrimų laisvųjų programų, išsklavome ir pridarėme įvairių rankdarbių.

Mūsų padaryti darbeliai kasdien buvo iškabinami lentoje prie pastovyklės. Pradžioje stovyklos susiskirstėme į 4 užsiėmimų grupes, pasivadiname paukščių vardais, išsirinome savo šūkius, dainas ir pasigaminome gaireles.

Pirmadienį visos sesės pasipuošė savo darytomis sagutėmis, sudėliodamos savo vardus iš

Sekmdienis, liepos 7. Tvar-kėmės ir rengėmės vykti namo. Lygiai 12 val. visa stovykla susirinko tvarkingose uniformose paskutiniam vėliavų nuleidimui ir stovyklos uždarymui. Leidžiantis vėliavom, nuaidėjo visų tautybių himnai. Paskutines nuleido Amerikos ir Kanados vėliavas, palydint trimito garsu. Įteikėme stovyklos viršininkui estui Harry Tarmo "Unity 74" vėliavą. Padėkota pastovyklių vadovam ir kt. Vengrų vadovus sutrimitavo, papūtė ragu į keturias pasaulio šalis, ir, tvarkingai išžygiuodami pro stovyklos vadovybę, pabirome į keturias pasaulio šalis.

-o-

Šioje stovykloje mokėme kitus ir patys daug ko išmokome bei patyrėme iš kitų. Mūsų skautai-skautės patyrė, kad ne jie vieni lanko šeštadienines mokyklas, šoka tautinius šokių ir priklauso savo tautybės skautų organizacijai. Taip daro ir visi kiti, bent šioje stovykloje dalyvavusieji. Išmokome kitų tautų šokių, dainų, pamatėme jų tautinius drabužius, išmokome apie jų tautas, papročius ir šį tą apie kalbas. Skautavome, stovyklavome, dainavome, draugavome ir prasmingai bendravome.

Visiem, kurie dalyvavo, ši stovykla paliks neužmirštamą įspūdį, ir visi jie malonūs. Čia nebuvo jokių nesutarimų, kurie kartais pasitaiko stovyklose. Jau seniai stovyklauju ir daug kur teko būti, bet turbūt nekyliau išreikšdamas visų stovyklavusių nuomones, kad tai buvo skautiščiausia, drausmingiausia, smagiausia ir ilgiausiai prisimintina stovykla. Tai buvo bent mano smagiausia stovykla!

Šventaragio stovykloje Tėv. Paulius Baltakis, OFM, aukoja mišias. Nuotr. G. Peniko

makaronų ir nudažydamos įvairiomis spalvomis. Antradienį išsklavome akvariume, ir netrukus mūsų sieninis laikraštėlis pasipuošė įvairių žuvų paveikslais. Trečiadienį išvykome į iškylą — žygį, dėdamos kelionės ženklus, slėpdamos laiškus, rinkdamos lapus. Pavalgę išsurinktų lapų klįjavom paveikslus. Grįžome sušilusios, todėl visos mielai lindome po šaltais dušais.

"ŠVENTARAGIO" STOVYKLOS SPORTO DIENOS REZULTATAI

Vilkiukai prieš paukštes:

Kvadratą laimėjo vilkiukai. Bėgimas per mišką — I v. L. Didžbalytė, II v. D. Šležaitė, III v. Antanas Matonis. Plaukimo estafetė laimėjo paukštytės. Šokis į aukštį — I v. Plakštys, II v. Jonas Zerr. Bėgimo estafetė laimėjo paukštytės. Virvės traukima laimėjo vilkiukai. Taškų surinko: vilkiukai 72, paukštytės 66.

Skautų varžybos:

Šuolis į aukštį — I v. J. Galinis, II v. R. Rogers, III v. A. Kleinas. Rutulio stūmimas — I v. V. Zenkus, II v. A. Šarkauskas, III v. D. Kleinas. Disko metimas — I v. V. Zenkus, II v. P. Šilbajoris, III v. A. Vailokaitis. Estafetė — I v. Tigrų skiltis, II v. Bebrų

skiltis, III v. Vorų skiltis. Kvadratas — I v. Bebrų skiltis, II v. Slibinų skiltis, III ir IV Šeškų ir Vorų skiltys. Bėgimas per mišką — I v. A. Kleinas, II v. P. Šilbajoris, III v. T. Lora. Baidarių lenktynės — I v. E. Leveckis ir Laurinaitis, II v. A. Šimkus ir D. Kleinas, III v. Vaškelis ir Leveckis. Plaukimo estafetė — I v. Šeškų skiltis, II v. Bebrų skiltis, III v. Sakalų skiltis. Taškų surinko: I v. Bebrų skiltis 117.5 taškų; II v. Šeškų skiltis 87.5 taškų ir III v. Tigrų skiltis 70.5 taškų.

Skaucių varžybos:

Kvadratas — I v. Žalčių skiltis, II v. Perkūno skiltis, III v. Laimės skiltis. Bėgimas per mišką — I v. M. Laurinaitytė, II v. D.

Gvildytė. Šuolis į aukštį — I v. skautės iš Žalčių skilties, II v. skautės iš Medainės skilties. Rutulio stūmimas — I ir II v. skautės iš Medainės skilties. Estafetė — I v. Perkūno skiltis, II v. Žalčių skiltis, III v. Medainės skiltis. Plaukimo estafetė — I v. Žalčių skiltis, II v. Perkūno skiltis, III v. Medainės skiltis. Baidarių lenktynės — I v. L. Naronytė, II v. M. Laurinaitytė ir D. Gvildytė, III v. O. Karašaitė ir D. Veitaitė.

"LIETUVIŠKOJI SKAUTIJA" JAU SPAUSDINAMA

Kaip jau buvo pranešta Darbininko kronikoje, v.s. Petro Jurgėlos knyga "Lietuviškoji Skautija" jau pradėta rinkti.

Tai bus didelis veikalas, apimantis patį Sąjungos įsikūrimą, vienetų veiklą nepriklausomoje Lietuvoje, stovyklas, skautų veiklą tremtyje ir laisvame pasaulyje. Knyga turės apie 750 puslapių ir apie 250 nuotraukų.

Būtų gražu, jei New Yorko skautai ir visuomenė paremtų šios knygos spausdinimo išlaidas, užsiprenumeruodami knygą iš anksto. Visi, broliai ir sesės, kviečiami padėti LSS-gai šią knygą išleisti. B.

KVIEČIAMI

Visi Atlanto rajono skautai ir skautės kviečiami į suvažiavimą, kuris bus lapkričio 9-10 Kultūros Židinyje. Tuo bus atžymėta rajono 25 metų veikla.

Suvažiavimo atidarymas bus lapkričio 9 d. 1 v. Vakare koncertas. Programą atliks Montrealo jaunimo ansamblis Gintaras. Po koncerto šokiai.

Sekmdienį, lapkričio 10, jaunimo mišios 11 val. Po mišių — iškilminga sueiga.

B.K.

KAS NAUJO PAS NEW YORKO ŽIDINIETES

Rugsėjo 30 įvyko New Yorko vyr. skaučių židinio "Vilija" pirmoji šio sezono sueiga naujosios židinio pirmininkės v. sl. G. Kulpienės namuose.

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet židinietės yra numčiusios gana daug nuveikti.

Pirmuoju uždaviniu bus lietuviškos Kūčios skautam ir tėveliam. Kūčios jau dabar yra planavimo stadijoje. Taip pat židinio sesės rūpinsis maitinimu skautų-skaucių suvažiavimo dalyvių lapkričio 9-10. Suvažiavimas įvyks New Yorko Kultūros Židinyje.

Jau dabar pradėta planuoti Kaziuko mugės pasiruošimo darbai. Mugėje židinietės kiekvienais metais turi turtingą paviljoną. Jei nori pripildyti jį įdomesniais gaminiais, tai reikia skirti visos žiemos sesių laisvalaikį. Židiničių tarpe yra visa eilė rankdarbių specialisčių, kurios daugumoje ir pagamina mugės prekes.

Ateinančių metų balandžio 19 židinietės ruošia Prano Baltonio šaknų skulptūrų parodą, kuri, tikimasi, praeis su tokiu pačiu pasisekimu, kaip ir pirmoji, nes visiem patinkantys jo darbai tikriausiai sulauks daug pirkėjų.

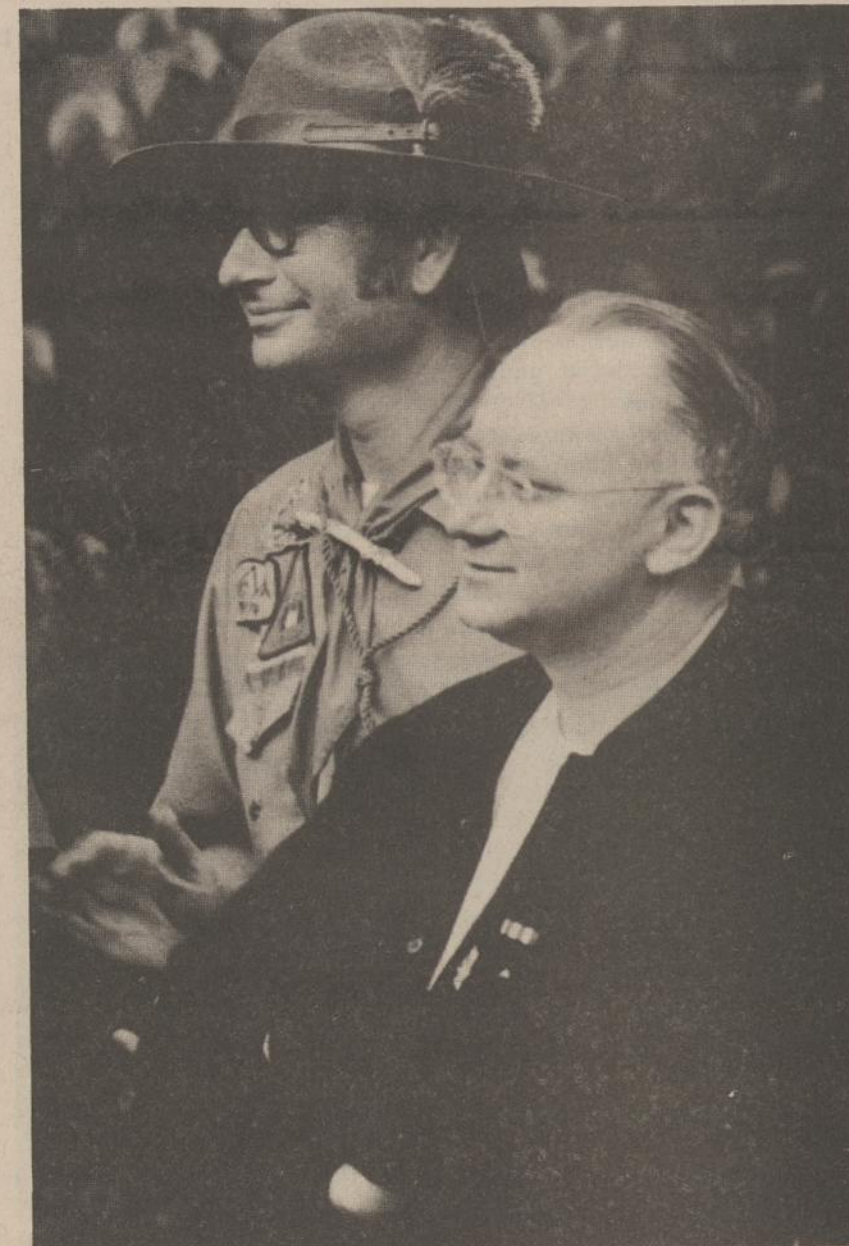
Židinio sesės iš savo praėjusių metų uždario paskyrė 50 dol. Brazilijos lietuvių jaunimo stipendijom ir pinigais jau išsiuntė kun. H. Šulcui.

Kanadoje vykstant Seserijos suvažiavimui lapkričio 2-3, New Yorko židiniui atstovaus apie penketa atstovų.

Šioje sueigoje buvo pristatyta nauja "Vilijos" valdyba: pirm.

v.sl. G. Kulpienė, jos padėjėja s. G. Stankūnienė ir išdininkė ps. A. Marijošienė.

Kita sueiga įvyks spalio mėnesio gale.

Šventaragio stovyklos ženklo autorius ps. V. Dilba ir virėjas Howe Beaudette. Nuotr. G. Peniko

SUGRIŠIU UŽ DVIEJŲ SAVAIČIŲ

Didysis bėgimas prieš 30 metų

Ir kas galėjo tikėti, kad atsiplėšime iš tėviškės, kad išeisime į tolimus nežinomus kelius, net į Ameriką atkeliausime. Ir štai jau 30 metų. 30 metų, kaip iš Žemaitijos pasikėlė didžiulės bėglių vilkstinės. Dundėjo frontai, mourojo tankai, dusliai gaudė patrankos. Lėktuvai drebino orą. Traukėsi vokiečių kariuomenė. Ir toje kamšatyje keliavo bėgliai, skubėjo, traukėsi į vakarus.

Aną vasarą

Tai buvo 1944 metų vasarą. Frontai buvo išjudėję. Jie slinko į Lietuvos pusę. Jau birželio antroje pusėje darėsi neįtikėtina. Štai liepos pradžioje buvo paimtas ir Vilnius ir greitai Kaunas krito. Atsistūmė frontas iki Šiaulių. Du trečdaliai Lietuvos jau buvo užimta, arba "išvaduota". Liko tik Žemaitijos ruoželis. Šiaurėje jis siekė net Rygą, paskui ėjo per Žemaitiją, Raseinius, Vokietijos pakraščius iki Gardino. Vokietijos dar nebuvo palietę priešai.

Taip slinko neramus liepos mėnuo. Liepos gale buvo atnaujintas prieš Hitlerį, bet jis nepasisekė. Liko tik dienų klausimas, kad reikės trauktis ir trauktis.

O mes tikėjome, tikėjome, kad Vakarai neišduos nekaltų žmonių. Juk ir mes tokie, kaip ir kiti, kurie turėjo teisės gyventi nepriklausomai... Ir niekas tada iš mūsų nežinojo, kad mes jau seniai išduoti ir parduoti. Stalinui bereikėjo tik susisemti savo grobį.

Rugpjūčio 15 visoje Žemaitijoje sudrebėjo keliai. Užė, beldė didžiuliai vokiečių tankai. Jie traukė į frontą. Tai buvo Grosses Deutschland tankų divizija.

Susidarė įspūdis, kad vokiečiai dabar atlaikys frontą ir su laikys bolševikų puolimus. Dar daugiau, jie pajėgs tą frontą nustumti anapus Lietuvos ribų. Mes vėl tada pradėsime gyvenimą kaip ir po pirmojo pasaulinio karo.

Bettankų buvomaža. Tankam stigo kuro.

Nakties pašvaistės

Ziogeliai čirškė, noko obuoliai, noko laukai. Rodos, taip graži vasara, bet visi buvo susirūpinę. Tai buvo juk tikra pafrontė. Vos kelios dešimtys kilometrų nuo fronto linijos. Ir vieną kartą kas nors atsitiks.

Teko pažinti vieną vokiečių karininką, kuris vadovavo vokiečių kariuomenės radijų kuopai. Per jį eidavo žinios iš ruožo Ryga-Gardinas. Jis pirmas tuoj pranešė — sovietų dideli daliai

niai pradeda ofensyvą. Mes trauksimės. Kas nenori patekti į vergijon, tegu traukiasi.

Rugsėjo mėnesio pradžioje vokiečiai buvo pradėję kasti naują apkasų liniją, kuri ėjo Žemaičių aukštumų keterom. Iš Rytprūsių atvyko civiliai partiečiai, jau atleisti iš kariuomenės, ir vadovavo apkasų kasimui. Kasti suvarė vietinius žmones.

Apkasai buvo baigti. Į juos galėjo pasitraukti kariuomenė, bet niekas jau nebesuspėjo pasitraukti. Visi perėjo apkasus.

Spalio pradžioje fronte dažniau beldė artilerija. Naktį iš spalio 6 į 7 pakibo visas horizontas raketom. Jos kėlėsi ir kėlėsi kaip kokios bengalinės ugnys. Tai buvo ženklas — sovietų divizijos keliai per Ventą. Daliniai pralaužė vokiečių linijas ir smogė Sedos kryptimi, kur buvo lietuviški pulkai. Tiems pulkam teko pakelti nemažus nuostolius ir pasitraukti.

Bolševikai kariavo labai atsargiai. Visom ėjom puolė aukštumas, kur turėjo būti įsitvirtinę vokiečiai. Tokia aukštuma yra Barstyčiai. Į juos smogė net trys tankų kolonos, bet ten nieko nebuvo. Aukštumos niekas negynė.

Tankai greitai pasileido į Klaipeidos pusę.

Atsisveikiname

Šeštadienį, spalio 7, iš artimųjų fronto zonų traukėsi visi bėgliai. Iš Kretingos ir pasienio zonos traukėsi sekmadienį, spalio 8.

Dauguma nebuvo apsisprendę. Gyveno lūkurimuodami. O gal nereikės bėgti. Gal taip praeis. Bet štai — reikėjo apsispręsti — likti ar nelikti.

Pasiliksi, tuoj pateksi į sovietų kariuomenę, pagriebs ir ištrems į Sibirą, į vergų stovyklas įkiš. Baisiausios grėsmės ir baimės apimti, traukėsi kas galėjo, Vokietija irgi kraštas, kuris kariauja, kuris neglosto nieko. Bet ten greitai karas baigsis. Tada pažiūrėsime.

Taip nebus. Juk buvo tiek garantijų, visokių Wilsono, Rooseveltto planų, negi mus išduos.

Atsisveikinome su likusiais tik trumpam, tik porai savaitėčių. Na, mėnuo daugiau.

Ir taip išbėgome. Tos dvi savaitės virto mėnesiais, metais, dešimtmečiais. Bėgliai pasidarė emigrantais.

Pergyvenę Vokietijos pokario dienas, stovyklinį gyvenimą, visokius vargus, dauguma pasiekė Ameriką.

-o-

Jau trys dešimtys metų nuo didžiojo pasitraukimo. Per tą

1944 metų vasaros bėgliai pakelėje verdasi valgi. Nuotr. V. Augustino

AUŠROS KVARTETAS URUGVAJUJE

Aušros kvartetas iš Kanados rugpjūčio 20, antradienį, atskrido į Montevideo Pluna lėktuvu. Jo pasitikti susirinko šie lietuviai: Urugvajaus Liet. Kult. Draugijos ir Urugv. Liet. Bendruomenės pirmininkas Stasys Goda su žmona, Aido choro ir Rintukų vadovas Vyt. Dorelis, Rintukų vadovė Marcelė Dorelytė, žurnalistikos studentas ir kultūrinės radijo valandėlės vedėjas Juozas Edv. Petruškevičius. Stefutė Štendelytė, Antanas

laiką mes turėjome progos ne kartą skardenti ir priminti, kad Lietuva yra okupuota.

Ir dabar visų mūsų tikslas — kalbėti ir šaukti už negalinčius kalbėti, šaukti tą patį, ko mes pasitraukėme. Mus okupavo! Išlaisvina Afrikos tautas, Portugalijos kolonijas. Tie patys laisvės principai turi būti taikomi visiems ir visur. Lietuva yra sunkioje Sovietų vergijoje, neregėtoje baudžiavoje, kenčia didžiausius persekiojimus. Sovietinė propaganda nori įtikinti visus, kad to visai nėra, kad gyvenimas visiem laisvas ir geras. Nevienu naivuoliui jie ir pripučia tokių miglų, bet mes turime tai atitaisyti ir nuolat kartoti: Lietuva tebėra okupuota. Laisvės jai!

Jeigu mes išbėgome iš tėvynės, tai ir raskime savo gyvenimo prasmę nauju darbu Lietuvai. Skardėkime savo mokslu, savo menu, savo darbštumu ir išvermingu šaukimu — Lietuva okupuota! (A.K.)

Zupka, Romas Mačanskas ir tėvas Jonas Giedrys, SJ.

Kvarteto vadovė tikrai gali didžiulius savo dainininkėmis, kurios ne tik gražiai dainuoja, bet ir žaviai atrodo.

Viešias priėmė Aldonos ir Stasio Godų, Onos ir Antano Zupkų, Birutės ir Romo Mačanskų ir Stefutės Štendelytės šeimos.

Ketvirtadienį priešpie ULKD salėj jos turėjo repeticiją. Pavalgė "asada", kurią iškepė Juozas E. Petruškevičius su Fel. Grigo pagalba, kitus valgius paruošė Rosa Pretkutė, Stefa Štendelytė ir Birutė Mačanskienė. Vakare Lietuvos atstovas P. Amerikiai Anatolijus Grišonas su žmona savo rezidencijoje surengė viešnių gražų pagerbimą. Dalyvavo ir keletas mūsų kolonijos jaunuolių.

Penktadienį Birutė ir Romas Mačanskai viešniom aprodė mūsų krašto gražiasias vasarotines vietas — pajūrį. Pasiekė net Punta del Este. Tos dienos vakarą, lyjant, žaibuojant ir griudžiant, Urugv. Liet. Kult. Draugijos salėj vyko susipažinimas su tuo jaunu, bet jau spėjusiu plačiai pagarsėti Aušros kvartetu. Sveikinimo žodį tarė tos draugijos pirmininkas Stasys Goda. Visos kvarteto narės buvo apdovanotos specialiai joms išaukštinomis juostomis, kurias įteikė pats audėjas Vyt. Dorelis. Buvo pakeltos naminių vyno taurės (vynas buvo Edv. Jusio, Stasės ir Adolfo Kaušinių, Angelos ir Juliaus Jozauskų, Onos ir Felikso Satygų rūšių derliaus).

-o-

Šeštadienis buvo apsiniaukęs ir lietingas. Tą dieną vyko kvarteto koncertas. Prisirinko pilna salė (250 su viršum) publikos. Daug kam teko stovėti. Visi žavėjosi gražiomis dainomis, kurias tikrai puikiai dainavo Aušra. Taip pat visi stebėjosi akordeonistės Kristinos Puidokaitės technika. Paskui visi linksminosi prie smagaus Juozo E. Petruškevičiaus ir Vyto Evolvucko orkestro.

Esam dėkingi tam žaviam kvartetui. Pasaulio Lietuvių Bendruomenei, jį mum atsiuntusiai, visom šeimom, rūpestingai globojusiai viešias, ypač Birutei ir Romui Mačanskam. Na, ir visiem Urugvajaus lietuviams, kurie kokiu nors būdu prisidėjo prie tos šventės; visiems, kurie savo dalyvavimu pagerbė viešias ir dar kartą parodė, kad Urugvajaus lietuvius tikrai myli ir vertina savo tėvų krašto dainą, jos meną ir visą, kas yra mūsų, kas lietuviška.

Programą vedė dr. Alfr. Stanevičius. Sveikinimo žodį tarė ULKD ir Urugv. Liet. Bendr. pirmininkas Stasys Goda. Birutė Mačanskienė perskaitė Lietuvos atstovo Anat. Grišono sveikinimą (jis asmeniškai negalėjo dalyvauti — Urugvajaus tautinės šventės proga turėjo kartu su ki-

tais diplomatais kitų įsipareigojimų). "Aušrokė" Aldona Tautkevičiūtė perskaitė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirminko Br. Nainio sveikinimą Urugvajaus lietuviams.

Pertraukus metu Ažuolynas meistriškai pašoko Abrusėlių (mergaitės), Pakeltkojų (berniukai) ir Klumpakojų bei Kaukštutų (visi). Trys šokiai buvo šokami su klumpėmis.

Užbaigos žodį tarė III-ojo PLJ kongreso Urugv. komiteto narys Edmundas Andruškevičius, kuris kartu su Rosa Pretkute rytojais dieną palydėjo viešias į aerodromą. Viešniom buvo įteikta kuklų prisiminimų dovanėlė, kiekvienai po plokštelę "Žiburėlis" ir gėlių tūtelė.

-o-

Sekmadienį viešnios, atsisveikindamos susirinko dar kartą ULKD salėj. Padainavo porą dainų: "Susitikt tave norėčiau" ir kartu su visais "Batukai".

Į aerodromą palydėjo: Stasio ir Aldonos Godų, Birutės ir Romo Mačanskų, Adelės ir Gvido Mačanskų šeimos, Genė Petkevičiūtė dr. Pascoli su savo dukra Beatriz ir Stefutė su savo sužadėtuotiniu, Antanas Zupka, Juozas Petruškevičius su savo drauge, Elisa Klimaitė su savo draugu. Rikardas Geležauskas, Ildemar Klimavičius, tėvas J. Giedrys, SJ, Darwin Acosta ir kiti.

Aušros kvarteto vadovė Elvira Tautkevičienė nuoširdžiai dėkoja visiem Urugvajaus lietuviams už malonią viešnagę, ypač tom šeimom, pas kurias jos buvo apsigyvenusios, už rūpestingą globą.

-o-

Nuoširdžiai sveikinam Aušros kvartetą ir jo vadovę Elv. Tautkevičienę, to kvarteto sielą. Linkim jom ne tik pasisekimo dainoj, bet ir gyvenime. Ypač linkim dar nors vieną kartą užsukti į Urugvajaus padangę ir mus aplankyti su savo daina. Mes stengsimės, kad jų viešnagė Urugvajaus lietuvių kolonijoj tikrai jom būtų maloni.

(Apie Aušros kvarteto viešnagę Urugvajaus liet. katal. informacijos biuletenis "Žinios" rašė 33, 34, 35 numeriuose).

Romas Kasparas

— Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimas įvyks lapkričio 28-30 Toronte, Kanadoj, Royal York viešbutyje. Dr. Ilona Maziliauskienė skaitys paskaitą. Laukiama atsakymų iš dar kelių paskaitininkų. Ketvirtadienį (28) bus susipažinimo vakaras, penktadienį (29) jaunimo šokiai, šeštadienį (30) iškilmingas balius. Baliaus programoj A. Baronas pažadėjo skaityti poeziją. Sutiko dalyvauti Toronto miesto burmistras Crombie. Dalyviams trijų dienų programa (registracija, paskaitos ir vakarinės programos) kainuoja 20 dol.

— Vysk. V. Brizgiui American Biographical Instituto redakcinė taryba paskyrė žymenį, pranešdama, kad jis išrinktas įtraukti į enciklopedinio pobūdžio leidinį "Community Leaders and Noteworthy Americans", kuris pasirodys JAV 200 metų sukakties proga. Taip pat vysk. V. Brizgys yra įtrauktas į šių metų enciklopedinius leidinius kaip "National Social Directory", D. Britanijos "International Who's Who in Community Service" ir kt. Jau nuo 1963 vysk. V. Brizgio suglausta biografija ir nuotrauka, kaip ir anksčiau minėtuose leidiniuose, yra "Leaders in American Science" leidiny.

— Dr. K. Bobelis, Altos pirmininkas, Amerikos lietuvių kongreso baigiamajam posėdy pranešė, kad kongrese dalyvavo 414 atstovų, 184 svečiai, 40 Altos tarybos narių. Įregistruotų dalyvių iš viso buvo 638. Banquete apie 800.

— Skulpt. Prano Baltuonio medžio šaknų kūrinių paroda Toronto Prisikėlimo parapijos Parodų salėj įvyks spalio 19-20. Parodą rengia Kanados Liet. Katalikų Moterų Dr-jos centro valdyba.

— Chicagoj rugsėjo 27 įvykusiame Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavime sudaryta taryba ir valdyba. Į naują Amerikos Lietuvių Tarybą iš Am. Liet. Kat. federacijos įeina dr. K. Bobelis, kun. A. Stašys, dr. J. Genys, dr. J. Stukas, kun. V. Zakarauskas, E. Paurazienė, J. J. Saitytė. Į valdybą: Bobelis, Stasys. Socialdemokratų — į tarybą: St. Bredes, M. Gudelis, M. Pranėvičius, A. Pužauskas, J. Skorubskas, J. Valaitis. Į valdybą: Skorubskas, Valaitis. Tautinės sąjungos į tarybą: V. Abraitis, T. Blinstrubas, E. Bartkus, O. Biezienė, A. Jonikas, A. Laikūnas, A. Trečiokas. Į valdybą: Blinstrubas, Trečiokas. L. Susivien. Amer. į tarybą: E. Mikutiūtė, A. Chaplikas, P. Dargis. LRKSA į tarybą — prel. J. Baltusevičius, dr. K. Šimaitis, V. Yucius. Į valdybą — Šimaitis. L. Kat. Moterų s-gos į tarybą — J. Rotsko, O. Ivinskaitė, E. Vilimaitė. Į valdybą — Vilimaitė. Sandaros į tarybą: E. Devenienė, T. Kuzienė, V. Adamkus, M. Vaidyla, J. Gulbinienė, dr. K. Šidlauskas, A. Andriulionis. Į valdybą: Šidlauskas, Kuzienė, pavaduojant Vaidylą. Vyčių į tarybą: L. Paukšta, A. Gabalienė, A. Pakalniškis. Į v-bą — Pakalniškis. Liet. Atg. Sąjūdžio į tarybą: Z. Peckus, Br. Macianskas, Eug. Smilgys. Į v-bą — Smilgys. Vilniaus krašto lietuvių į tarybą — J. Lekas, A. Stankus, V. Šimkus, į valdybą — V. Šimkus.

— Jurgio Ciparo, St. Peterburg Aukstinio Trikampio LB apylinkės pirmininko, pastangomis JAV senatorius E. J. Gurney ir kongr. C. W. Young parėmė Simo Kudirkos laisvinimo pastangas kongrese.

— Elzei Jankutei, Mažosios Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus dukrai, 80 metų amžiaus proga rugsėjo 28 buvo surengtos pagerbtuvės jos rezidencijoj Toronte, Kanadoj.

— Journal of Baltic Studies savo 1973 m. IV tomo Nr. 3 įdėjo prof. dr. Bronio Kaslo studiją, pavadintą "The Lithuanian Strip in Soviet German Secret Diplomacy, 1939-1941". Penkiolikos puslapių studija, kurioje išsamiai aprašoma Sovietijos-Vokietijos sandėris, kai už Suvalkų trikampį Vokietija sovietams sumokėjo 7,500,000 dol. Ši studija išleista atskiru leidiniu. Jis yra labai vertinga medžiaga kitataučiam politikam ar žurnalistam susipažinti su dviejų diktatorių prekyba tautomis ir svetimomis teritorijomis. Leidinėlis gaunamas pas autorių: Prof. Bronis Kaslas, Department of History, Wilkes College, Wilkes Barre, Pa. 18703. Kaina 50 c. (E)

Pirmosios dienos pabėgėlių — DP — stovyklose Vokietijoje. Nuotr. V. Augustino

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

(atkelta iš 1 psl.)

torius Charles Percy, sen. Adlai Stevenson, trys kongresmanai ir Michigan gubernatorius William Milliken.

Raštu sveikino 15 gubernatorių, 29 senatoriai, 155 kongresmanai, 28 lietuvių organizacijos ir Chicago burmistras Richard Daley, kuris kongreso metu pasiskelbė Lietuvii dieną Chicagoj.

Iškilusį Brazilskų klausimą aiškino Vliko pirm. K. Valiūnas.

Po pranešimų, sveikinimų ir klausimų buvo pietų pertrauka.

Popiet kongresui pirmininkavo Teodoras Blinstrubas.

Paskaitas skaitė: politinių mokslų profesorius dr. Bronis Kaslas (Žmogaus teisės Sovietų Sąjungoje) ir profesorius dr. Robert Friedlander (Lietuvos apsisprendimo laisvė tarptautinės teisės požiūriu). Abi paskaitos buvo labai vertingos, aukšto mokslo lygio. Kai kurie dalyviai netiksliai suprato jų mintis ir kėlė pašalinius klausimus.

Inž. A. Rudis kalbėjo apie Altos nuveiktus darbus.

-o-

Paskaitom pasibaigus, 7 val. vak. puošniojo salėj vyko banket-

tas, kuriame dalyvavo 800 su viršum svečių.

Vysk. V. Brizgys sukalbėjo maldą. Buvo pristatyti iškilūs svečiai, kurie pasakė sveikinimo kalbas: vysk. A. Deksnys, vysk. V. Brizgys, kongresmanas Edward Derwinski, kongr. Robert Hanrahan, kongr. Frank Annunzio, senatorius Roman Hruska, latvių ir estų atstovai, Murray Seeger, Los Angeles Times atstovas, prel. J. Balkūnas, P.A., inž. A. Rudis ir dr. K. Bobelis.

Vakarienes metu meninę programą pasigėrėtinau gražiai atliko mūsų solistai — Audronė Simonaitytė ir Algirdas Brazis, akomponuojant muzikai Aldonai Brazis. Svečiai juos šiltai sutiko ir gausiai plojo.

Vaišės buvo nepaprastai turtingos, patarnavimas — pavyzdingas. Banketo ruošimui vadovavo Ona Gradinskienė su talkininkėmis.

Vaišėm pasibaigus, maldą sukalbėjo kun. A. Trakis.

Banketo programą pavyzdinčiai pravedė kino ir televizijos žvaigždė Rūta Lee-Kilmonytė.

Po vakarienes vyko šokiai, kuriem grojo Ažuolo Stelmoko orkestras.

-o-

Sekmadienį, rugsėjo 29, vidurmiesty Šv. Petro bažnyčioj

III — 75 dol. (mecenatas — Vincas Kuliešius), IV — 50 dol. (mecenatė — Stefanija Rudokienė), V — 25 dol. (mecenatė — Ona Kulšienė).

Laimėtojam premijos bus įteiktos "Laiškų Lietuviams" 25 metų sukaktuvinio banketo metu 1975 vasario 23 Jaunimo Centre, Chicagoj.

KONKURSAS JAUNIESIEM ŽURNALISTAM

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdyba ragina jaunuosius žurnalistus, iki 30 metų amžiaus, rašyti į laisvojo pasaulio lietuvių spaudoje ir kviečia dalyvauti Daužvardžio Fondo konkurse.

Konkurso dalyviai, iškirpę iš laikraščių savo rašinius, spausdintus nuo 1974 sausio 1, ar padarę jų foto kopijas, atsiunčia tą įrodinąją medžiagą iki 1974 lapkričio 1 LŽS-gos pirm. kun. J. Vaišniui, SJ, adresu: 2345 West 56th St. Chicago, Ill. 60636.

Konkurse gali dalyvauti visų lietuvių laikraščių jaunieji bendradarbiai, neišskiriant jaunimui skirtos spaudos.

Pinigines premijas paskirs L. Ž.S-gos centro valdyba savo posėdyje lapkričio 6.

Radio valandėlių jaunieji bendradarbiai ar laikraščių foto reporteriai gali konkurse dalyvauti, valandėlių vedėjam ar laikraščių redaktoriam juos raštu rekomendavus.

L.Ž.S-gos centro valdyba

vyko iškilmingos kongreso pamaldos. Mišias aukėjo vysk. A. Deksnys. Su juo koncelebravo vysk. V. Brizgys, kun. K. Trimakas, kun. V. Bagdanavičius, prel. J. Balkūnas, P.A. Evangelikų reformatų kunigas Stasys Neimanas sukalbėjo užbaigos maldą. Pamokslą anglų ir lietuvių kalbomis pasakė prel. J. Balkūnas, P.A.

Pamaldos baigėsi Lietuvos himnu. Pamaldų metu giedojo Dainavos ansamblio choras.

-o-

Popiet Pick-Congress viešbuty įvyko baigiamasis posėdis, kuriam pirmininkavo dr. K. Sidlauskas.

APIE KELIAUTOJĄ VYTAUTĄ ČESNĄ

Vienam savo stalčiuje randu ilgą voką su bėgančiom ir plazdančiom raidėm. Pažįstama rašysena. Tai Vytauto Česno paskutinis laiškas iš Floridos, kur jis buvo nuvykęs sveikatos taistyti. Taip ir žiūri į voką, į laišką ir mąstai. Jo nebėra. Šilti Floridos vandenys ir saulė jo neišgydė. Jis ir ten nyko, nors ir buvo prižiūrimas.

Toje Floridoje būdamas, lietuvių klube dar pasakė patriotinę kalbą, net žmones sujaudino ir pats susijaudino. Grįžęs paskambino telefonu. Ir tai buvo paskutinė mūsų kalbos tema apie saulėtus ir gražius kraštus — Floridą, apie jo kalbą, apie Lietuvą.

Greitai po to, birželio 9, sekmadienio vakarą, mirtis apsilankė pas jį. Jau anksčiau jis buvo atsisakęs keliauti į ligoninę. Ir dabar pasipriešino. Žmona Liucija neuėjo pasitarti su savo tėvu vaistininku, ką daryti. Už dvidešimties minučių grįžusi, ji rado Vytautą jau iškeliavusį iš čia. Buvo didis keliautojas, akeliavo visą pasaulį ir štai birželio sekmadienio vakarą iškeliavo amžinai.

-o-

Buvo elegantiškas ir drąsus vyras, kartais pamėgęs bravūrą, kitiems gal ir nesuprantamas, bet draugam labai nuoširdus ir paslaugus. Mėgo draugų aplinkumą, mėgo ten pasirodyti su savo visa gracija, vaišingumu, žibėjimu, mėgo rodyti filmus iš savo kelionių. Domėjosi knyga ir prieš lovą laikė didelę knygų lentyną. Tegu tos sesės knygos visada jam byloja. Ten buvo visokių visokiųjų knygų, nes jo dėmesys buvo platus viskam.

Savo laikysena ir savo kalba jis išsidavė, kad yra suvalkieš, gimęs Adamarino kaime, prie Vilkaviškio. Tai buvo 1922 rugpiučio 18. Tėvas buvo caro armijos karininkas, vėliau pasidaręs ūkininku, motina kilusi iš Rytprūsių.

Vytautas mokėsi bent trijose gimnazijose — Marijampolėje, Panevėžyje, Vilniuje, kur jis ir baigė 1941. Gimnazijoje mėgo deklamuoti, už deklamavimą

Jūratė Jasaitytė skaitė paskaitą — Jaunosios kartos lietuvių vaidmuo Lietuvos laisvinime. Ji išryškino, kad jaunimui reikia ruošti studijų savaites, simpoziumus, kad reikia jį supažindinti su veiksnių veikla ir politiniu švietimu. Paskaita sukėlė gyvas diskusijas. Kalbėjo jaunimo ir senimo atstovai.

Priimtos protesto rezoliucijos Australijos ir Naujosios Zelandijos vyriausybėm dėl pripažinimo Sovietų okupacijos Baltijos valstybėse.

Kun. dr. J. Prunskis pasidžiaugė kongreso vaisingais darbais, jį vertindamas ir padarydamas išvadas.

Amerikos senatoriai, kongresmanai ir gubernatoriai atkreipė į kongresą rimtą dėmesį, nes jį sveikino ir Amerikos prezidentas.

Altos garbės pirmininkas Leonardas Šimutis pasakė patriotinę kalbą, skatino kongrese dalyvius tęsti kovą už Lietuvos laisvę. Ilgametis Altos valdybos narys Sandaros redaktorius M. Vaidyla išrinktas garbės nariu.

Užbaigos žodį tarė dr. K. Bobelis. Jis dėkojo svečiam, atstovam, sveikintojam, spaudai, radijo ir televizijos stotim.

Kongresas baigtas Lietuvos himnu.

J. Kaunas

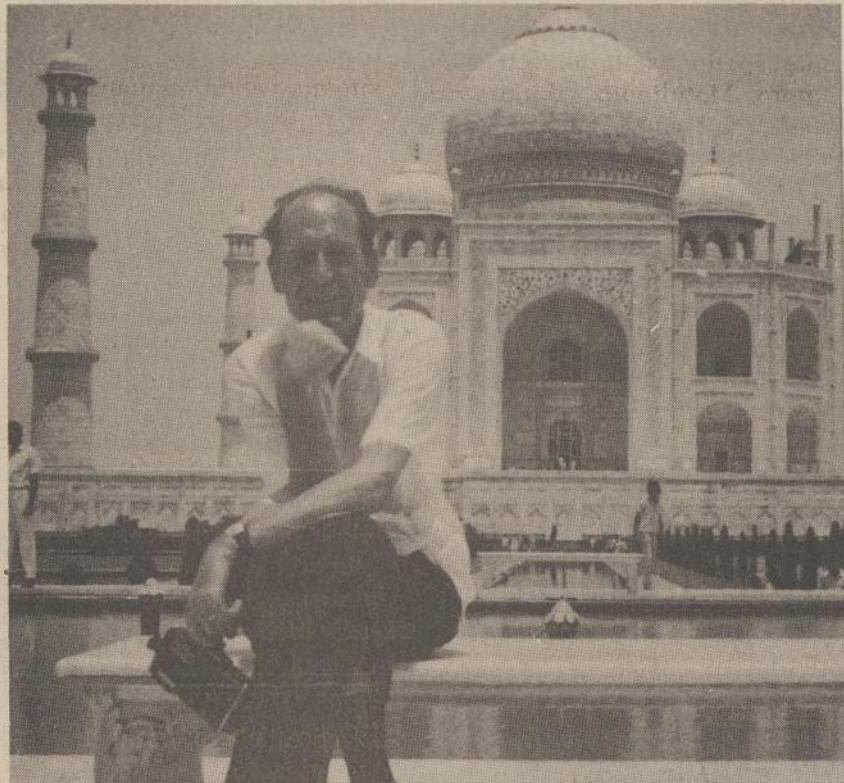
Karui pasibaigus, jis studijavo Hamburge Baltų universitete, paskui Bonnoje. Studijų laikais buvo studentų atstovybės sekretorius.

Prasidėjus emigracijai, 1948 išvyko į Kanadą statybos darbam. Atlikęs darbo prievolę, apsigyveno Montrealyje, dirbo Canadair ir protarpiais dalyvavo visuomeninėje bei kultūrinėje veikloje.

Persikėlęs gyventi į JAV, porą metų gyveno Los Angeles, Calif., kur pasireiškė scenos mene. 1964 gruodžio mėn. vedė Liuciją Kasiubaitę ir persikėlė gyventi į New Yorką. Čia trejus metus dirbo Bulova Watch Co., o vėliau Roosevelt ir Barclay viešbučiuose. Buvo baigęs viešbučių ir motelių administravimo kursų Toronto universitete.

Priklausė prie karių veteranų skyriaus ramovėnų. Dvejus metus buvo jų valdyboje kultūrinių reikalų ir parengimų vadovu, pravedė ramovėnų parengimus, o poroje parengimų ir pats atliko meninę programą.

Vytautas labai mėgo keliauti. Kai tik susidarė sąlygos, tuoj ir išskrido kaip paukštis. Jis lankėsi Australijoje, Azijos kraštuose,

Vytautas Česna Indijoje prie garsios Tasmahal šventyklos.

Centrinėje ir Pietų Amerikoje, Europoje. Savo keliones užfiksavo filmuose, kuriuos mieliai rodydavo susirinkimuose ar savo bute.

-o-

Mėgo jis ir spaudą, lietuviškus laikraščius. Ir pats, ką įdomesnio suradęs kitų kalbų laikraščiuose, tuoj iškirpdavo ir atsiųsdavo. Mėgo skaityti vokiečių laikraščius ir iš ten atsiųsdavo įdomesnes žinias, aprašymus, kurie lietė Lietuvą.

-o-

Ir štai beliko tik vokas, tik prisiminimai, tik filmai, ilgos kelionių juostos, kurios artimiesiems primins jį, tą dinamišką žmogų. (p.j.)

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION

(Act of August 12, 1970: Section 3685, Title 39, United States Code)
1. Title of Publication — DARBININKAS 2. Date of filing — Oct. 4, 1974
3. Frequency of issue — weekly. 4. Location of known office of publication — 341 Highland Blvd., Brooklyn (Kings), N. Y. 10207. 5. Location of the headquarters or general business of the publishers — Franciscan Fathers, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 10207. 6. Names and addresses of publisher, Editor and managing editor: Publisher — Franciscan Fathers, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 10207, Editor — Fr. Dr. Cornelius Bučms, OFM, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207; Managing Editor — Father Peter Baniūnas, OFM, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207, 7. Owner — Franciscan Fathers 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. 8. Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 10% or more of total amount of bonds, mortgages or other securities — None. 9. For optional completion by publishers mailing at the regular rates (Section 132.121, Postal Service Manual) 39 U.S.C. 3626 provides in pertinent part: "No person who would have been entitled to mail matter under former section 4359 of this title shall mail such matter at the rates provided under this subsection unless he files annually with the Postal Service a written request for permission to mail matter at such rates." In accordance with the provisions of this statute, I hereby request permission to mail the publication names in Item 1 at the reduced postage rates presently authorized by 39 U.S.C. 3626. Rev. Peter Baniūnas, OFM. 10. For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates (Section 132.122, Postal Manual) — The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes have not changed during preceding 12 months. 11. Extent and nature of circulation: Average No. of copies of each issue during preceding 12 months; actual number of copies of single issue published nearest to filing date (in parentheses). A. Total No. copies printed: —4500 (4500). B. Paid circulation: 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales 100 (73). 2. Mail subscriptions 4100 (4089). C. Total paid circulation — 4200 (4162). D. Free distribution by mail carrier or other means: 1. Samples, complimentary, and other free copies 88 (70). 2. Copies distributed to news agents, but not sold — None (None). E. Total distribution (Sum of C and D) — 4288 (4232). F. Office use, left-over, unaccounted, spoiled after printing — 212 (268). G. Total (Sum of E and F) — should equal net press run shown in A) — 4500 (4500). I certify that the statements made by me above are correct and complete. Rev. Peter Baniūnas.

APIE VASARĄ PRIE MARIŲ

PAULIUS JURKUS

Nors vasara jau praėjo, bet jos užmiršti negaliu. Štai ant stalo guli akmenėliai, surinkti pajūryje, dar jaučiamas pušies kvapas atsivežtame kankorėžyje. Kur nors lagamine ar vasariname bate surastum ir smėlio. Visa tai paliko vasara, kad ją nuolatos prisimintum.

Iš tos vasaros atsiveži gražų melsvą dangų. Rodos, ir debesy ten gyvena kaip žmonės. Atsiveži namų siluetus, tų namų, kurie sustoję pakrantėje prie uosto, kurie kvėpuoja jūros kylančių rūkų, jodu kvėpiančių oru. Tie prisiminimai tavę palydi per tvankias miesto dienas. O mieste buvo tikrai karšta ir be galo tvanku. Todėl ir negali užmiršti šiaurės, tos vienodai ir tingiai ošiančios jūros. Prisimėni drauge ir tuos sutiktus žmones, kurie buvo neatskiriami dalis vasaros peizaže.

Dar nežydėjo liepos

Prie didžiojo kelio dar nežydėjo liepos, kai atsiradau Kennebunkporte pranciškonų vasar-

vietėje. (Liepos mano krašte irgi panašiai žydi — artėdamas į liepos vidurį). Bet prie kelio buvo tokie krūmai, apsikloję baltais žiedais, lyg drobulėmis. Ir kas per žydėjimas! Net lapus paskandina baltume. Po didelių medžių pažastim tie krūmai štai baltai apsidengę, plieskia ir švyti labai ilgai. Jie nesigali savo žydėjimo, jie neskuba iš vasaros.

-o-

Vasara prasidėjo pamažu. Žmonės rinkosi lyg nenorom, lyg nepasitikėdami vasara ir Kennebunkportu. Valgomajame buvo daug tuščių vietų, ir kambariai nuobodžiavo be svečių.

Vasarotojai keičiasi šeštadienį, sekmadienį. Štai aikštėje susigrūda įkaitę automobiliai. Jie turi skirtingas numerų lenteles. Iš jų žinai, kiek jie ilgai keliavo, kol pasiekė Kennebunkportą. Nemažai jų atvyko iš Montrealio, kuris iš čia nėra taip toli. Yra iš Toronto, iš Clevelando, iš Baltimorės, Chicagos, New Yorko.

Trys grupės

Viena vasarotojų dalis vasarą "ima kietai". Viskas numatuota, suseikieta. Tuo pačiu laiku keliausi, vaikšto ar sportuoja, maudosi pajūryje ar prie baseino. Paskui vėl kartoja tą patį ciklą. Ir knyga turi su savimi. Skaito atsidėję. Tai "matematiškai" vasarotojai, iš kiekvienos dienos pasiima visa, ką toji diena gali duoti, — daugiausia saulėtų valandų, daugiausia maudymosi jūros vandenyje.

Kai tie žmonės neša savo lagaminus į mašinas, kai rengiasi išvykti, jie tikrai atrodo būvę atostogų krašte. Jie tokie tvirti, įrudę nuo saulės, išvyksta geroje nuotaikoje, linkėdami visiem geros vasaros.

Bet yra kita grupė, grupė "impresionistų", ne "matematikų". Jie čia suvažiuoja susitikti su draugais, pasibiziuliuoti. Jie vežasi su savimi visokios provizijos. Štai atidaro automobilio bagažinę ir iškelia meškeriojimo įrankius ir kelionės šaldytuvėlj. Tame šaldytuvėlyje yra ten visko, kad galėtų draugija linksma pramogauti ir net iškauti. Toji žmonių grupė gyvena impulsyviai, kartais maudosi, kartais ne,

bet ir jiems linksma ir džiaugsminga.

Yra dar ir trečioji grupė, kurie sėdi po eglė, skaito laikraščius, siuvinėja. Jie nesimaudo, neturi net maudymosi kostiumų. Į pajūrį nueina tik pasivaikščiodami vakaro valandomis. Jie čia pramogauja tuo švairu, pušim kvėpiančiu oru.

-o-

Kiekviena vasara nesikartoja. Kaip tos jūros bangos, kyla iš horizonto ir artėja į krantą, nešdamos vis kitus neišsenkamus šlamesius. Taip ir čia vasaros atneša naujus žmones, naujas dienas, nors visos dekoracijos yra tos pačios — ta didelė vienuolyno sodyba su daugybe medžių, tas mažas miestelis su baltais namukais, tos žuvėdros, uolos, jūra.

Šiomet čia šeimininkavo Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Atrodo, jis nenorom ėmėsi sudėtingų administratorių ir vienuolyno viršininko pareigų. Kiek reikia apžiūrėti pastatų, kiek kambarių. Taip yra, kiekvienos durys, kiekvienas langas nori, kad jį matytum, kad dėmesį kreiptum. Jei nekreipsi dėmesio, visi daktai blogai tarnau-

ja ir pradeda gesti.

Tėv. Leonardas Andriekus puošė ir gražino šias patalpas. Įrengė visą eilę naujų kambarių iš buvusių gimnazijos bendrųjų kambarių, iš mokymosi salės, iš miegamiojo. Kambariai įrengti labai gražiai, apstatyti antikais, kuriuos šeimininkas mėgsta. Valgomąjį išmušė tamsiom rudom lentom, pakabino žvakides, ir atrodo gana ištaigiai. Aptvarkė ir kitus pastatus, — nudažė iš lauko, iš vidaus, sudėjo kilimus, kad būtų patogiau valyti.

Prie apskrito stalo

Kadaise čia buvo ilgi stalai. Dabar apskriti. Gal politika padarė įtakos, nes prie apskrito stalo nėra nei pirmos, nei antros vietos. Visos vietos yra lygios, lygiai garbingos. Dėl stalo formos niekas ir nesirūpina. Svarbu, kas padėta ant stalo.

Šiomet ypatingai žiūrėjo, kad būtų daug įvairių valgių. Vyriausia šeimininkė buvo Bronė Chlamsauskienė, čia šeimininkė buvo ir anksčiau. Ji maloniai sutinka visus, mieliai visiem tarnauja. Jei kas vėliau atvažiuoja, žiūrėk, ji bus pasilikusi virtuvėje, kad svečiui duotų vaka-

rienės. Ji rūpinasi išvirti gardžias sriubas, pagaminti įvairias daržoves, iškepti mėsas. Ji mėgsta kepti pyragus, pyragaičius, tortus. Taip ir tenka smaguriuoti prie stalo. Neatsilaiko ir tie, kurie skaito kalorijas, kurie saugo svorį. Nejučia ateina geras apetitas, o su apetitu paskui drabužiai pasidaro maži.

-o-

Publika prie stalo keičiasi. Kartais ir nežinai, kas atėjo vienam ar dviem kartam.

Pastoviai čia stalo puošė tik trys žmonės: pats šeimininkas Tėv. Leonardas Andriekus, dail. Kazimieras Zoromskis ir viena moteris iš New Yorko. Ji amerikietė, atvykusi visai vasarai čia. Ji vidaus dekoratorė.

Liepos mėnesį čia sėdėjo Tėv. Tomas Žiūraitis, kuris kartais švytravo savo baltu dominikonų abitu. Čia buvo įsikūręs dail. Viktoras Vizgirda su žmona, čia aristokratiškai laikėsi Stasys Santvaras ir Alė Santvarienė, linksmas Jonas Pašukonis, Eugenija Karpiūtė. Ateidami valgyti, visi atsineša linksmas kalbas ir gerą nuotaiką. (bus daugiau).

VAKARAS SU POPIEČIŲ TALKININKAIS, DIDŽIAUSIAIS KULTŪROS ŽIDINIO RĖMĖJ AIS

Prie Kultūros Židinio veikia taip vadinami ketvirtadienio ir penktadienio popiečių būreliai. Tie abu būreliai praveda bingo žaidimus. Vienas yra registruotas pranciškonų vardu, kitas — L. Atletų Klubu vardu. Penktadienio popietės veikia jau kokių penkerius metus, ketvirtadienio — kiek mažiau. Abiejų būrelių tikslas tas pats — remti Židinio statybą ir Židinį išlaikyti!

Rugsėjo 21, šeštadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje įvyko abiejų būrelių pobūvis, į kurį buvo pakviesta ir Židinio išlaikymo komitetas, pranciškonų spaustuvės tarnautojai. Pradžioje visi buvo pavaišinti gausiais ir įvairiais šaltais užkandžiais, kokteiliais.

Kiek išleista ir ką reikia padaryti?

Tėv. Paulius Baltakis, OFM, šio vienuolyno viršininkas ir KŽ išlaikymo komiteto pirmininkas, apžvelgė talkininkų veiklą. Pirmą padėkojo vaišių rengėjams: E. Mickeliūnienei ir V. Steponiui, kurie tam vakarui buvo sunėšę daugybę įvairiausių valgių.

Toliau jis kalbėjo apie popiečių paramą KŽ statybai. Popietės buvo pačios didžiausios statybos rėmėjos. Statybai jos suštelkė apie 250,000 dol. Jau šiais metais jų trūko dėka įplaukė 51,000.

Jeigu ne šie popiečių būreliai, tai vargiai būtų pastatytas Židinys. Ir pastatytas dabar jis bankrutuotų, jei nebūtų tų būrelių pagalbos.

Toliau Tėv. Paulius palietė, kiek atsieina Židinio išlaikymas, detalai suminėjo, kiek reikia sumokėti už šviesą, šilumą, valymą. Suminėjo ir pajamas. Jos sudaro tik išlaidų trečdalis. Tą skirtumą jau reikia koku nors būdu padengti. Čia ir pasitarinama bingo.

Suminėjo ir artimiausius darbus — bibliotekos įrengimą, garsiakalbių sistemos įtaisymą žemutinėje salėje, scenos įrengimus, spintas organizacijom, salės dekoravimą, sumanydamas pastatyti paminklą. Visa tai pareikalaus nemažų išlaidų. Daryta likę ir statybos skolų.

Labiausiai pasidarbavę išryškino tuos, kurie uoliau-

siai prisidėjo prie popiečių darbo. Penktadienio popiečių būrelyje suminėjo H. Rupeikienė, kuri mažiausiai praleido žaidimo dienų. Ketvirtadienio popiečių būrelyje — V. Galinienė. Ji atsiveda net savo šeimos narius. Viso net 9 asmenys dirba iš jos namų. Abi buvo apdovanotos.

Prisimintas ir V. Steponis, kuris dirba ketvirtadienio popietėse. Iš abiejų būrelių suminėjo dvi, kurios turi sėkmę ir daugiausia padaro pinigų: penktadienio popietėse R. Strazdienė, ketvirtadienio popietėse — Danutė Mikulskytė.

Savo kalbą jis baigė dėkodamas visiems talkininkams už tokį puikų darbą ir ištvermę.

Į pobūvį buvo atsilankę ir provincijolas Tėv. Jurgis Gailiūšis, OFM, iš Kennebunkporto. Ir jis tarė trumpą žodelį, pasidžiaugdamas statyba, darbu ir palinkėdamas kuo geriausias ateities.

Toliau buvo pademonstruoti patys bingo žaidimai. Tuoj vėl nešė valgius ir davė šiltą vakarienę. Prie jos jungėsi kava su daugybe pyragaičių. Užsklandai

Kultūros Židinyje rugsėjo 21 buvo surengtas pobūvis popiečių talkininkams. Prie stalo iš k. M. Simonaitis, P. Švitra, V. Galinienė, A. Krulikiene, K. Krulikas, V. Simonaitienė. Nuotr. P. Bivainio

buvo šokiai. Pasižmonėjimas užsitęsė iki vidurnakčio.

-0-

Toks popiečių talkininkų pobūvis rengiamas kasmet. Tai yra lyg maža padėka už talkininkų didelį darbą (p.j.)

BALTIMORĖS ŽINIOS

Mergaičių chorą Aidą iš Hamiltono, Kanados, pakvietė Tautinės Sąjungos Baltimorės skyrius. Koncertas bus spalio 12, šeštadienį, Lietuvių Svetainės didžiojoje salėje. Chorui vadovauja solistas Vaclovas Verikaitis. Jis taip pat dainuos solo ir su choru. Veiks bufetas ir baras. Po koncerto šokiamas gros Baltimorės jaunimo orkestras "Aidai". Visi kviečiami į šį pirmutinį rudens koncertą.

Dainos, vyrų choro, nariai su savo šeimomis surengė gegužinę spalio 6 Gordonos ir Eleonoros Matulionių namuose prie Liberty Dam. Gordonas, gimęs ir augęs Baltimorėje, yra susipratęs lietuvis ir per metus uoliai reiškiasi kolonijos lietuviškame gyvenime.

40 valandų atlydai Šv. Alfonso bažnyčioje bus spalio 20-22. Kunigai ragina parapijiečius kuo daugiau atlaiduose dalyvauti. Atlydai prasideda iškil-

mingomis mišiomis spalio 20, sekmadienį, 10 val. ryto ir procesija. Per maldas giedos didysis choras, mokyklos vaikučiai dalyvaus procesijoje.

Jautienos kepsnių balių rengia Lietuvių Posto 154 legionieriai spalio 20, sekmadienį, gražioje Eastern Center salėje, Eastern Ave. Tokius parengimus jie ten surengia kiekvienais metais. Bilietus reikia įsigyti iš anksto pas legionierius. Prie įėjimo bilietų nebus galima gauti. Šokių geros orkestras. Bus ir loterija. Be jautienos bus ir kitokių valgių. Baliaus pradžia I val., baigsis 6 val. vak.

Prel. Antanas Jonušas, svečias iš Romos, lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos ekonomas, spalio 3 lankėsi Baltimorėje ir kelias valandėles praleido su Šv. Alfonso parapijos kunigais, kuriuos svečias gražiai priima, kai jie lankosi Romoje. Prel. Jonušas praleido mėnesį Amerikoje ir Ka-

ST. PETERSBURG

Amerikos lietuvių klubo Floridoj moterų sekcija turėjo gausų susirinkimą. Sekcijos pirm. A. Miliauskienė padarė platų pranešimą apie būsimą žiemos sezono veiklą. Nutarta suruošti ru-

nadoj aplankydamas draugus, gimines. Jis išvyko į Romą iš New Yorko spalio 8.

Jonas Kulokas, ankstesnės kartos lietuvis, ilgai gyvenęs Baltimorėje, po sunkios ir ilgos ligos mirė spalio 1. Velionis buvo susipratęs lietuvis, uoliai lankė lietuvišką bažnyčią ir lietuviškus parengimus. Mišios už jo sielą aukotos spalio 4 Šv. Alfonso bažnyčioje. Palaidotas Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko žmona Marė ir sūnūs Leonardas ir Jonas.

Jonas Obelinis

dens balių. Jis įvyks spalio 26, 5 v. popiet, lietuvių klube. Baliaus pelną nutarta skirti S. Kudirkos kelionės išlaidų fondui. Bus įvairi programa, su dainomis, kupletais ir kitkuo, loterija su vertingais fantais ir bufetas su skaniais valgiais. Kadangi šis balius bus pirmas po vasaros atostogų ir įvairesnis bei iškilmingesnis, todėl tikimasi sulaukti daug svečių iš vietos gyventojų ir iš tolimesnių apylinkių.

Skautininkų būrelis spalio 19 rengia 50 metų akademinės skautijos įsisteigimo sukaktį. Minėjimas įvyks Gulf Wind Resort patalpose, 6900 Sunset Way, St. Petersburg Beach.

Mūsų mielieji šiauriečiai, atvykit į St. Petersburgą praleisti atostogų šiltam klimato ir linksmai pabuvoti pas mus lietuvių klube.

B. Urbonienė

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA. TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI. VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI. GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Cosmos Parcels Express Corp.

affiliated with PODAROGIFT, Inc.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMEJIMAMS, automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo tranzistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kt. dalykams, taip pat BUTAMS savo giminiams ir draugams, gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

KREIPKITE DĖMESĮ Į NAUJĄ ADRESĄ:

488 MADISON AVENUE (tarp 51 ir 52 g-vės)

FLOOR 21st

New York, N.Y. 10022

Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

New York, N.Y. 10003 — 45 Second Avenue	Tel.: AL 4-5456
New York, N.Y. 10011 — 139 W. 14 Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway	268-0068
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60629, 2501 West 69 St.	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road	884-1738
Irvington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue	ES 2-4685
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hamtramck, Mich. 48212 — 11333 Jos. Campau Avenue	365-5255
Hartford, Conn. 06106 518 Park St.	246-9473
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street	FO 3-3606
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue	373-8783
Passaic, N.J. — 176 Market Street	GR 2-6387
Paterson, N.J. 07505 — 60 Broadway	345-2028
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street	HU 1-2750
San Francisco, Cal. 94115 — 1826 Divisadero St.	FI 6-1571
Waterbury, Conn. — 905 Bank Street	PL 6-6786
Fort Wayne, Ind. 46808 — 1807 Beimeke Rd.	432-5402
Woodhaven, N.Y. 11421 — 94-08 Jamaica Ave.	441-4712
Worcester, Mass. 01610 — 144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street	RI 3-0440

Thank You

1924

FOR

1974

50
GOLDEN
YEARS!

You're Invited ... TO THE CELEBRATION!

• FREE GIFTS! • REGISTER FOR A 19" COLOR TV SET

In Honor Of The Occasion — YOU NOW CAN EARN:

• EARN MORE!

7 1/2%

on 4 Yr. Certificates \$4,000 Min. Limited Anniversary Issue!

6 1/2%

on 2 Yr. Certificates \$2,500 Min.

5 1/4%

Passbook Savings Save or Withdraw Any Amount Anytime

Dividends Compounded Daily!

On All Time Savings Accounts, withdrawals before Maturity earn the rate paid on Regular Savings Accounts, less 3 months interest.

Our 50th Birthday Party Starts Friday Sept. 20th to Sat. Oct. 19, 1974 HOURS: Mon.-Thurs. 9 a.m. to 3 p.m. Fri. 'til 7 p.m. - Sat. 9 to Noon

SCHUYLER SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
24 DAVIS AVENUE, KEARNY, N.J. 07032

LIŠVISUR

— Dr. Kęstutis Valiūnas, Vli-ko pirmininkas, dalyvavo Chicagoj rugsėjo 27-29 įvykusiuose Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavime ir Amerikos Lietuvių Kongrese. Dr. Valiūnas pasveikino suvažiavimą, o kongreso banketo metu pasakė kalbą apie Vliko veiklą ir Lietuvos laisvinimo reikalus. (E)

— Bohdan R. Bociurkiw, ukrainietis, politinių mokslų profesorius Carlon University, Otawoje, Kanadoje, parašė studiją: "Religious Dissent in the USSR: Lithuanian Cronicle". Šią savo studiją (32 mašinėlė rašytų puslapių) jis rugsėjo 15 skaitė International Slavist Conference at Banff, Alberta, Kanadoje. Ruošdamas šią studiją, Bociurkiw kelis kartus lankėsi Eltos redakcijoje dėl medžiagos savo studijai. Studija apima Bažnyčios padėtį okupuotoje Lietuvoje nuo 1945 iki 1974. Aprašomi visi Lietuvos vyskupai — gyvenę, mirę, nužudyti ir dabar gyvenę. Beveik išimtinai panaudota Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos, anglų ir vokiečių kalbomis Eltos biuleteniai ir kiti šaltiniai. Ši studija bus įdėta konferencijos leidiniuose. Konferencijoje dalyvavo šios organizacijos: konferenciją rengusi Conference of the American Association for the Advancement of Slavic Studies, the British Universities' Association of Slavists, the British National Association for Soviet and East European Studies, and the Canadian Association of Slavists at Banff, Alberta. (Elta)

— Vladas Norkus, buvęs kooperacijos banko, kooperatyvo Rūta Kaune, kooperatyvo Rūta Vilniuje ir leidyklos Patria bendradarbis ir aktyvus LFLS klubo narys, mirė rugsėjo 24 Philadelphiajioje.

— Prof. J. Puzina išleidžiant iš Philadelphiajos į Chicago, būrys Philadelphiajos veikėjų visuomenės vardu buvo nuvykę pas profesorį atsisveikinti. Darbinuko 36 numeryje buvo suminėti atsisveikinimo iškilnių dalyviai. Dabar gauta žinia, kad ten dalyvavo, bet nebuvo atžymėti dar du asmenys: dr. B. Mislauskienė, L.B. apylinkės vicepirmininkė švietimo reikalams, ir P. Didelis, vicepirmininkas tarptautiniam liet. reikalams.

— Prel. dr. Juozas Končius, Balso garbės pirmininkas, praleidęs vasarą JAV-bėse ir Kanadoje, pasigydęs Šv. Kryžiaus ligoninėje ir pasveikęs, rugsėjo 25 išskrido atgal į Romą, kur prie lietuvių kolegijos jis turi savo butą.

— Jozefina Daužvardienė, Lietuvos generalinė konsulė, rugsėjo 21 supažindino Chicago Aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokinius su Lietuvos diplomatinė tarnyba ir su savo kaip konsulės darbu. Šiuo pranešimu buvo pradėtas naujai įvestas visuomeninio ir tautinio ugdymo kursas šioje į 25-tuosius metus žengiančioj mokykloje.

— Bronys Raila, rašytojas ir žurnalistas, Los Angeles, Calif., skaitys paskaitą spalio 13 Detroito žurnalistų popietėje Janušų Cadillac motelio patalpose Windsore, Ont. Pradedant rugsėjo 21, prelegentas paskaitas skaitė Bostone, New Yorke ir Chicagoje.

— Laisvos ir paverptos spaudos sukakčių minėjimas Detroit, Mich., Lietuvių namuose, įvyks spalio 13. Paskaitą skaitys prof. Aldona Augustinavičienė iš Clevelando. Meninė daly muz. St. Sližio vadovaujamas Šv. Petro parapijos choras.

— Amerikos Lietuvių Kongrese, vykusiame rugsėjo 28-29 Chicagoj, Darbininkui atstovavo Jonas Kaunas.

— Lietuvos vyčių 110 kuopa Maspeth, N. Y., rugsėjo 15 atšventė savo veiklos 50 metų sukaktį. Minėjimo iškilmės, pamaldos ir pusryčiai buvo Atsimainymo parapijos patalpose.

SPORTAS

Prieš porą mėnesių į New Yorką atvykusi Europos jaunių krepšinio rinktinė gavo nuo atsitiktinai sulipdytos N.Y. miesto komandos į kaulus 54:72. Tada amerikiečių eilėse žaidė lietuvius Robertas Misevičius. Dabar, spalio 2, Rytų Amerikos moterų tinklinio rinktinėje matėme dvi Clevelando lietuvaites: Ritą Čyvaite ir Juliją Staškūnaitę. Jos dalyvavo pirmose tinklinio rungtynėse prieš gastroliuojančią Vakarų Vokietijos moterų valstybinę rinktinę. Rungtynės įvyko gražioj St. Johns universiteto salėj, stebint keletą tūkstančių daugiausia mokyklinio amžiaus jaunų žiūrovų.

Jeigu krepšinyje amerikiečiai lengvai sutvarkė atvykusius svečius, tai tinklinyje Europos vokiečiai davė pylos amerikiečių merginoms 3:0 pasekmę. Pakeičiantį pasaulines tinklinio taurės varžybas gale šio mėnesio Meksikoje vokiečių moterų rinktinė žaidžia keletą rungtynių įvairiuose Amerikos miestuose. Pats pirmasis jėgų išbandymas kaip tik ir buvo spalio 2 New Yorke.

Rytų Amerikos rinktinė kovoją širdingai, stengėsi ir karščiausi gal ir daugiau, negu reikėjo, bet prieš metodiską vokiečių žaidimą buvo bejėgė. Pralaimėjus pirmą žaidimą 5:15, publikos entuziazmas pastebimai dingso, o laike antro svečių

15:4 laimėjimo ir žaidėjų tarpe matėsi visiškas pasimetimas.

Mūsų Čyvaite žaidė visą laiką pagrindiniam šešetuke ir kovoją kietai bei ryžtingai, o Staškūnaitę treneris tik sykį įleido aikštėn ir tuoj, be jokios pastebimos priežasties, ją išėmė. Taip ir matėsi trenerio nesusigaudymas, ypač kai trečiam žaidime įleisti pakaitai pasirodė geresni už kai kurias pagrindines žaidėjas ir vienu metu pasivijo vokiečiai iki 8:9. Puikūs, nesulaikomi vokiečių žaidikių kirtimai tačiau vėl sustabdė amerikiečių pastangas, ir trečias žaidimas baigėsi 8:15 pralaimėjimu.

Rytų Amerikos komanda turėjo žaisti dar 3 rungtynes prieš tą pačią Vokietijos valstybinę rinktinę Pennsylvanijoje, Baltimorėj ir Chicagoj. Gal būtų per tą keletą susitikimų treneris geriau susipažinęs su savo žaidėjų sugebėjimais, ir pati amerikiečių rinktinė, geriau susiklijavusi, sukurs rimtesnį pasipriešinimą toli pažengusiai vokiečių komandai. Vokiečiai, be abejo, bus rimta pajėga Meksikos varžybose, o mūsų Čyvaite ir Staškūnaitė linkim patekti ir į visos Amerikos valstybinę rinktinę.

Alg. Š.

Darbininkui paremti aukojo

Darbininko skaitytai, prisijusdami savo prenumeratą, kartu pridėję auką už kalendorių ar šiaip parėmę spaudą:

Po 10 dol. — Z. Kungys, Yucaipa, Calif., O. Pakalnis, Manchester, Conn.

Po 5 dol. — V. Gadliauskas, J. Juodis, Brooklyn, N.Y., K. Valuzis, P. Pecenkis, Elizabeth, N.J., G. Grajauskas, Richmond Hill, N.Y., P. Gražulis, Worcester, Mass., J. Petronis, Philadelphia, Pa., S. Remeza, New Rochelle, N.Y., R. Kallard, New York, N.Y., V. Baukys, Commack, N.Y., S. Licata, Centerreach, N.Y., A. Johnson, Tigard, Ore., S. Leimonas, Arlington, Va., Ch. Bukas, New Hyde Park, N.Y., P. Baltuonis, La Salle, Que. Canada, G. Zemaitaitis, Norwalk, Conn., P. Purnas, Jamesburg, N.J., S. Žebertavičienė, Parlin, N.J., E. Kidzius, Hillside, N.J., P. Ulčinskas, Warehouse Point, Conn.

Po 3 dol. — V. Jadelis, Uni-

ANATOLIJAUS KAIRIO NAUJAS VEIKALAS

KARŪNA

Istorinė drama — poema iš Mindaugo laikų — nuo 1237 iki 1268 metų — parašyta eiliumu kalba ir susideda iš trijų savaimingų dalių.

Pirmoji dalis — **Karūnos pavasaris**, 3 v. legenda, vaizduoja Mindaugo kovas į karūną. Antroji dalis — **Karūnos žiedai**, 3 v. drama, apima krikšto, karūnacijos ir jau suvienytos valstybės problemas. Trečioji — **Karūnos vaisiai**, 3 v. tragedija, sprendžia Mindaugo mirties, o kartu ir Lietuvos tragediją.

Viso KARŪNOJE yra 9 veiksmų, 27 paveikslai, prologas ir epilogas, 318 puslapių, kietais viršeliais, didelio formato, meniškai iliustruota ir gražiai išleista. KARŪNA tinka vaidinti, skaityti, deklamuoti mokyklose, parengimuose, minėjimuose, graži, taisyklinga ir vaizdi kalba. Tai vertinga dovana švenčių, vardadienių, gimtadienių, mokyklos baigimo ar bet kuria kita proga savo vaikam, anūkui ar draugui, lietuviško teatro darbuotojams.

KARŪNĄ išleido knygų leidykla DIALOGAS. Kaina \$6.50 su persiuntimu. Galima gauti DRAUGE, DARBININKE, KELEIVYJE, MARGINUOSE, VAZNELIŲ PREKYBOJE, TERROJE, įvairiuose spaudoje kioskuose ir pas platintojus, arba užsisakyti tiesiai iš leidyklos tokiu adresu: **Leidykla DIALOGAS, 8457 S. Pulaski Rd., Chicago, Ill. 60652.**

L. A. Klubo tinklinis

Kelių gerų vyrų pastangomis New Yorke bandoma atgaivinti ir pastatyti ant kojų vyrų tinklinio komandą, kuri netolimoje ateityje būtų pajėgi rungtyniauti su kitais Rytų apygardos klubais. Komandos branduolį sudaro: P. Tutinas, A. Norvila, V. Navickas, J. Vainius, Š. Zikaras, J. Landsbergis ir R. Ignaitis. Kviečiami ir kiti mėgstą tinklinio sportą jaunuoliai įsijungti. Komandą treniruoja dr. Rimas Vaičaitis, patyręs tinklinio žaidėjas ir puikus treneris. Kadangi komanda treniruojasi Kultūros Židinio vienuolyno kieme arba salėj, ji ir pasivadino "Vienuoliai" vardu. Tikėkimės, kad "Vienuoliai" išlaikys savo pažadus ir išaugs į stiprią lietuvių tinklinio komandą.

Futbolas

L. A. Klubu pirmoji futbolo vienuolė kol kas šiemet dar neįstengė pasiekti pirmojo laimėjimo. Iki šiol sužaista prieš Istria 2:3, prieš Bavarians 2:2, Clarkstown 0:3, Passaic 0:0 ir pereiną sekmadienį prieš Brooklyn 1:1. Trys lygiosios ir du pralaimėjimai. Rezervinė tuo tarpu jau yra vienas rungtynės

on, N. J., V. Bioševas, Jamesburg, N. J.

Po 2 dol. — V. Adomaitis, J. J. Bauzys, Kearny, N. J., V. Budris, K. Kaspariūnas, F. Kudulis, Elizabeth, N. J., R. Kazlas, E. Staknys, Jamaica, N. Y., B. Krokys, F. Mociejūnas, Rochester, N. Y., J. Keraminas, P. Šlapelis, Commack, N. Y., G. Bartkus, Richmond Hill, N. Y., A. Činikas, Brooklyn, N. Y., V. Baltrušaitis, Chicago, Ill., K. Norvila, Brooklyn, N. Y., K. Kubaitis, Rahway, N. J., A. Rickus, Ronkonkoma, N. Y., H. Zeikus, Queens Village, N. Y., V. Bagdonas, Detroit, Mich., M. Dirmantas, Glen Cove, N. Y., P. Molis, Shrewsbury, Mass., V. Jackūnas, Washington, D.C., B. Oniūnas, Maspeth, N. Y., V. Kamantais, Darien, Ill., S. Kazlauskas, Arlington, Mass., G. Aleknavičius, Toronto, Ont. Canada, A. Vasiliauskas, Great Neck, N.Y., A. Melaike, Athol, Mass., A. Leveckienė, Westwood, Mass., J. Stanaitis, Sussex, N. J.

Po 1 dol. — K. Banevičius, Kenwood Dracut, Mass., F. Karanauskas, Kearny, N.J., B. Svogun, Elmont, N.Y., F. Davainis, Hudson, Mass., A. Alubauskas, Waterbury, Conn., A. Bobelis, J. Meškauskas, G. Juškaitis, Brooklyn, N.Y.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Knygos lietuvių ir anglų kalbom išmokti:

Introduction to Modern Lithuanian, 9 dol.

Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu, 6 dol.

Angliškai lietuviškas žodynas, 8 dol.

Lietuviškai angliškas žodynas, 6 dol.

Tai graži donava jaunimui ir suaugusiems visokiomis progomis. Knygos gaunamos Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. N. Y. 11207.

UŽEIKITE IR PAMATYKITE SCHRAGER'S Moderniausius baldus!

GERIAUSIA RŪŠIS ŽEMIAUSIOS KAINOS

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS

SCHRAGER'S

Salonų ir Miegamųjų Komplektai, Dinetės, Bufetai, Atverčiamos Sofos, Foteliai, Atlošiami Foteliai, taip pat Kilimai, Lempos, Matracai, Vieniški Baldai.

SCHRAGER'S

336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.), New York City Tel.: TR 9-0400

Atidara kasdien iki 8 val. antradienį šeštadienį iki 6 val. Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą.

laimėjusi ir su naujomis jaunų lietuvių žaidėjų jėgomis tikisi duoti prieauklį pirmajai komandai. Ateinantį sekmadienį rungtynės prieš College Point, jų aikštėje.

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

— Pasaulio dėmesys dabar nukreiptas į Maskvoje vykstančią Karpovo-Korņojaus dvikovą, kuri automatiškai gali virsti dvikova dėl pasaulio karūnos, jei Fišeris nepakeistų savo nusistatymo ir atsakytų kitais metais rungtis prieš dvikovos nugalėtoją. Po šešių partijų Karpovas pirmavo, santykiu 2-0, nes jis laimėjo antrąją, o šeštoje Korņojus peržengė laiką 31ėjime. Pirmoji, trečioji, ketvirtoji ir penktoji partijos baigėsi lygiosiomis, o lygiosios neįskaitomos.

— Moterų šachmatų olimpiadoje, Kolumbijoje, dalyvauja 25 šalių komandos, penkiose grupėse. 1. lošia Kanada, Sovietų S-ga, Puerto Rico, Austrija ir Kolumbija. 2. Japonija, JAV, Panama, Olandija ir Rumunija. Į baigmę pateko po dvi komandas iš kiekvienos grupės, būtent: Sov. S-ga, Kanada, Rumunija, Olandija, Vengrija, Anglija, Jugoslavija, Bulgarija, Čekoslovakija ir Vak. Vokietija. Taigi JAV moterys (Mona Karff ir Ruth Herstein) į baigmę nepateko. FIDE prezidentas Dr. M. Euwe pažadėjo grįždamas iš Kolumbijos sustoti JAV ir pasikalbėti su pasaulio čempionu R. Fišeriu.

— Amerikietis Sal Matera, lošdamas antroje lontoje, studentų šachmatų olimpiadoje įveikė sovietų didmeistrį Balašovą (JAV komanda laimėjo sidabro medalius). Čia toji partija:

English Opening			
Matera White	Balashov Black	Matera White	Balashov Black
1 P-QB4	P-K4	15 Q-B2	Q-Q2
2 Kt-QB3	Kt-QB3	16 KR-B	PxP
3 P-KK13	P-KK13	17 QxP	QxQ
4 B-K2	B-K2	18 RxQ	RxP
5 P-Q3	P-Q3	19 B-K4	R-K
6 R-K1	B-K3	20 BxP	B-B
7 Kt-B3	Kt-K2	21 BxP	RxP
8 O-O	O-O	22 R-Q7	P-K15
9 P-QK14	Q-B	23 K-B	R-B7
10 P-K15	Kt-Q	24 B-B7	R-K2
11 B-Q2	B-R6	25 RxR	BxR
12 Kt-Q5	Kt-K1	26 P-Q6	B-B3
13 PxKt	P-QR3	27 RxP	R-B3
14 BxB	QxB	28 R-KB4	Resigns

Dear Mrs. Podberezna:

I would very much like to see you again. We met during the war, at a time when your friend, a Lithuanian lady, was sick in a hospital. She was a widow, suffering from cancer. My son and I were visiting your apartment once, when a bombing raid started. We ran to hide in a church, which was near your apartment. Also, I met you again in connection with the IRO, in Bad Reichenhall. A Red Cross commission was then checking those who desired to work in hospitals.

Please call me at 201 748-2086, or write to me: Mrs. Klaudia Chranewycz, 40 Conger Street, 301-B, Bloomfield, N. J. 07003.

HAPPY COLUMBUS DAY

PAGEO BAKERY
Finest of Bakery Products
Open 7 Days a Week
868 Horseblock Rd.
Farmingdale, L. I.
516-732-8672

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Palaiyk lietuvišką spaudą. — Skaityk Darbininką!

ROSLYN HEIGHTS HI RANCH
3 Bedrooms, New Eat-in-Kitchen, Centrally A/C. Fully Finished Basement, Above Ground Pool, Low Taxes, All Appliances, W/W Carpeting 2 Zone Heated. \$62,000. 516 484-5138

RICH TERRACE AUTOMATIC TRANSMISSION CORP.
For Automobiles, also Marine Division. All Parts in Stock Paragon-Warner Complete Rebuilding, One Day Service
1020 Castleton Ave. Staten Island
Call 212 447-1289

GENERAL REPAIR SERVICE

SPECIALIZING IN:

Sewer cleaning, welder pipefitting, roof repair, bhrm modernization, ceramic tile installation, residential & commercial painting and all electrical appliances.

QUALITY SERVICE—LOW PRICES!

24 hours a day anywhere in NYC! call 527-3884 DAY or NITE

FOUNDRY GRAY IRON
EXPERIENCED JOURNEYMAN SQUEEZER FLOOR MOLDERS
Must be able to pass physical examination. Good wages. Fringe benefits. Pension plan. Insurance package including major medical and steady work. Write or apply at: KENT FOUNDRY CO.
514 Butterworth Southwest Grand Rapids, Mich. 49504

1/2 x 18 x 4 Rich Traditional Colors, Blues, White, Rust, Beige, Amber, etc. \$65.00. Postpaid. Satisfaction Guaranteed.

LIMITED EDITION NATIVITY SET
So Delightfully Different are the tiny bird and birdnest nestled in the rail fence with the duck and donkey gazing upon Mary, Joseph, and the Christ Child. Carefully Handcrafted of Cathedral Glass and Lead. A Very limited number is made each year. Each Signed and Dated by the Craftsman.

GODWARD GLASS STUDIO
10504 Indian Lake Blvd. S. Dr. Indianapolis, In. 46236

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvius ju patarnavimais pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

SPARTA — Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Bafry Dr. E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

MOVING STORAGE
Reasonable Rates
Same Day Service
First Month Free
Call Us At 288-3277
or 876-5454

KEY PUNCH & KEY VERIFY DATA SERVICES IN STATEN ISLAND
Reasonable Rates, Courteous Efficient Service.
Principal has 35 Years Exp. In Field
Call 212 761-4101

BEAT THE HIGH COST OF MOVING AND HAULING INC.
Anything, Any Time, Anywhere
Free Estimates
24 Hour Service
Call 212 864-4985

A.J.K. CONSTRUCTION CO.
We Specialize in All Types of Home Alteration, Carpeting Doors, etc., Free Estimates. 796-4404
Call Any Time

EXTERMINATOR
IV SERVICE CONTROL AGAINST ALL HOUSEHOLD PESTS SPECIALIZE IN EXTERMINATING ANY KIND OF ROACHES, RODENTS AND PESTS.
24 HOUR SERVICE TEL.: (212) 341-0039.

FLAT RATE MOVERS
935 E. 163rd Street
Bronx, N. Y. Lic. & Bonded Hauling
3 men & Van Commercial & Residential Free Estimates Call 329-0900

RIEDEL & DARU INC.
Plumbing & Sewer Installation Quality Work Reasonable Prices free estimates
628 Lincoln Blvd. Westwood, N.J.
Call 201 666-2347

Darbininko spaudo kioskai
gausi nusipirkti lietuviškų knygų, plokštelių, atvirukų, įvairių lietuviškų papuošalų ir dovanų.

EXP. PAINTING & PAPER HANGING
We Specialize in Furniture Repair & Refinishing also Cabinet Spraying
Reasonable Rates Call 24 Hours
516 FR 4-0395

BUYING-SELLING Silver-Gold

MON.—FRI. 10-6 SAT. & SUN. BY APPOINTMENT
(516) 829-5100

RICH STILES, INC.

310 Northern Blvd.
Great Neck, N.Y. 11021

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS

(212) 441-6947

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA NOMEĖDA ALEKSANDRAVICIUS

(212) 846-1650

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIĄ DOVANĄ I LIETUVĄ SPECIALUS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMAI

Su specialiais rublių pažymėjimais jūs giminės gali įsigyti, ką tik nori, už dalelę reguliarių kainos.

Tai yra panašu, lyg kad eitumėte į krautuvę su 100 dolerių ir gautumėte prekių už 200 dol., 300 dol. ar net už daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai taip pat gali būti iškeisti į reguliarius rublius, naudojantis aukščiausiais tarifais.

Pilnai garantuota, greičiausias pristatymas

Pažymėjimai pristatomi jūsų giminėms maždaug per 3 savaites. Vieno specialaus rublio vertė 2.55 dol. Ši vertė yra galutinė. Jokių kitų primokėjimų.

Prašykite mūsų nemokamo iliustruoto katalogo
Užsakykite dabar
UŽSAKYKITE TIK PER
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd St.
Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530
LABAI SVARBŪS AUTOMOBILIAI

Greičiausias pristatymas

ZHIGULI VAZ 2101
\$3440.00
Naujausias, patobulintas eksporto modelis
ZHIGULI VAZ 2103
\$3947.00
ZHIGULI VAZ 2102
Station Wagon \$3795.00
Eksporto modelis
MOSKVITCH 412 IE
\$3490.00
MOSKVITCH 408 IE
\$3210.00
MOSKVITCH 426 IE
STATION WAGON
\$3643.00
MOSKVITCH 427 IE
Station wagon \$3910.00
ZAPOROZHETS ZAZ
968 \$2200.00
ZAPOROZHETS ZAZ
968 E NEW \$2353.00

Prašykite mūsų specialaus biuletenio su automobilių paveikslais

Apartmentai
Naudoti drabužiai
Prašykite mūsų specialaus biuletenio

Šioje prekyboje mes turime 25 metų patirtį ir daug tūkstančių patenkintų klientų!

A.A. DANUTEI PENIKIENEI

mirus, jos vyrui Gerimantui, dukrom Dainai, Vidai, Sigitai ir visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Skaučių Seserija

A.A. DANUTEI PENIKIENEI

mirus, jos vyrui Gerimantui, dukrelėm Dainai, Vidai ir Sigitai bei velionės artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Visi Vambutai

A.A. DANUTEI PENIKIENEI

mirus, jos vyrui Gerimantui, dukrelėm, mamai A. Strimavičienei ir broliui Vygantui su šeima užuojautą reiškia

Stamfordo Lietuvių Bendruomenės apylinkė

A.A. DANUTEI PENIKIENEI

mirus, jos vyrą Gerimantą, dukras Dainą, Vidą, Sigitą ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Matųkų šeima

Mūsų mielai nariai A. Strimavičienei, mirus jos dukrai

A.A. DANUTEI PENIKIENEI,

ir kitiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

LMK Federacijos New Yorko Klubas

A.A. DANUTEI PENIKIENEI

mirus, jos vyrui Gerimantui, dukrelėm, motinai A. Strimavičienei ir broliui Vygantui gilią užuojautą reiškia

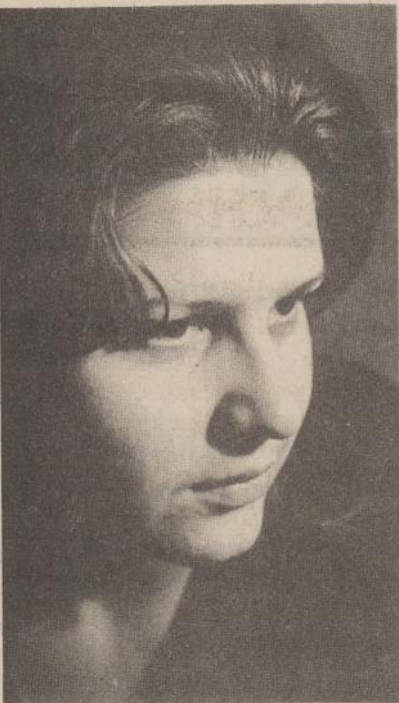
Apolonija ir Andrius Butai

Aktyviam leidyklos Patria nariui, sunkių darbo sąlygų dalininkui,

VLADUI NORKUI

mirus, jo žmoną Ireną, brolių, seseris ir gimines nuoširdžiai užjaučia ir skausmu dalijas jo bendradarbiai

*Jonas P. Lenkaitis
Ona Balčianienė
Eugenija Daugirdienė
Jonas Rūtenis*

Danutė Penikienė-Strimavičiūtė

A.A. DANUTĖ PENIKIENĖ

Cypress Hills kapinės Woodhavene, N. Y., spalio 2 amžinai priglaudė jauną lietuvaitę, trijų dukryčių motiną Danutę Penikienę-Strimavičiūtę. Vos 33 m. sulaukusi, pakirsta 10 mėnesių trukusios vėžio ligos, Danutė mirė rugsėjo 29. Keli šimtai draugų ne tik iš New Yorko, bet ir iš Rochesterio, Toronto, Bostono, Hartfordo, Waterburio ir kitų miestų tarė jai paskutinį "sudiev" Shalins laidotuvių namuose, Woodhavene.

Danutė buvo gimusi Vilkaviškyje 1941 liepos 3. Karo audros nunešta, apsigyveno Pfullingene, Vokietijoje. Į JAV atvyko 1949. Gyveno Stamforde, Conn. Priklausė skautėm ir dalyvavo lietuviškame gyvenime. University of Connecticut studijavo matematiką ir vokiečių kalbą, ir ten priklausė vietos lietuvių studentų klubui. Paskutinius 10 metų gyveno Melville, Long Islande.

Danutės Penikienės mirtis ypatingai skaudi, nes pasiliko trys mažametės dukrytės — Daina 9 metų, Vida 5 su puse ir Sigita 4 — visos trys Maironio lituanistinės mokyklos mokinės. Giliame liūdesy pasiliko vyras Gerimantas, kurį jo gausus būrys draugų pažįsta kaip nepavargstantį fotografijos mėgėją. Jo nuotraukomis ne kartą puošėsi ir Darbininko puslapiai. Retas lietuviškas parengimas, ypatinai skautiškos stovyklos, praeina Gerimanto Peniko neapplanckytas. Giliame skausme paliko ir motina A. Strimavičiėnė, broliš, artimi giminės. Gausaus draugų būrio vardu reiškiamė gilią užuojautą Gerimantui, trim jaunom našlaitėlėm, mamytei, broliui ir artimiesiems.

Danutės Penikienės šviesus prisiminimas ilgus metus pasiliks mūsų mintyse ir širdyse.

R. Kezys

APREIŠKIMO PARAPIJOS ŽINIOS

Bendravimo sekmadienis buvo spalio 6. Tuoj po pamaldų prisirinko pilna apatinė salė. Pradžioj buvo pasveikintas kun. kleb. Pranas Raugasas jo vardiniu proga. Choras ir visi susi-

Prof. Jokūbas Stukas, dail. Natalijos Jasiukynaitės tapytas portretas.

GIRLS FOR PACKING

TELEPHONE (212) 721-9010
COMPANY IN QUEENS

KULTŪROS ŽIDINIUI AUKOJO

1000 dol. — Dr. M. & A. Žemaičiai, Leonia, N. J., anksč. 4000.

50 dol. — Jonas Juska, Hohokus, N. J., anksč. 1000, A. & B. Pociiai, Elizabeth, N. J., anksč. 25.

25 dol. — V.N. Audėnai, Hillside, N. J., anksč. 225, N. N. Hollis, N. Y. (paminklui, pažad. 100).

20 dol. — Helen Aesloos, Belgija, anksč. 10, Juozas Jurkuvėnas, Brooklyn, N. Y., anksč. 130.

Surask Darbininkui naują skaitytąją!

Mūsų laikraščio bendradarbę

RASĄ NAVICKAITĘ ir ANTANĄ RAZGAITĮ,

sukarusius lietuvišką šeimą, nuoširdžiai sveikina ir linki gražaus gyvenimo

DARBININKO REDAKCIJA

rinkę sugiedoję Ilgiausių metų. Vaisių metu kun. Juozas Čekavičius papasakojo savo kelionės iš spūdžių iš Suomijos, Romos, Vokietijos. Visai bendravimo valandėlei vadovavo kun. L. Budreckas. Tokių progų vaisės parengia parapijos pobūvio komitetas. Tokie bendravimo sekmadieniai vyksta bent kartą per mėnesį. Jie teigiamai veikia, prisideda prie parapišės bendruomenės ugdymo, duoda progos visiems susipažinti, pabuvoti.

Liet. Vyčių 41 kuopa, kuriai pirmininkauja A. Mažeika, dabar plečia savo veiklą ir nori į kuopą sugrąžinti buvusius savo narius. Visi tokie nariai labai kviečiami grįžti į kuopą. Taip pat bus organizuojami ir jaunėji vyčiai.

Parapijos choras mini savo veiklos 60 metų sukaktį. Choro vadovas Algirdas Kačanauskas ir choro pirmininkas Vytautas Radzivanas rengiasi sukaktį atžymėti. Šia proga kviečiami visi dainos mėgėjai įsijungti į chorą.

Montrealio Aušros Vartų parapijos choras spalio 13, sekmadienį, gieda sumos metu. Tą dieną jie koncertuoja Kultūros Židinyje ir drauge pasirodys Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

Vėlinių proga lapkričio 3 bus koncelebracinės mišios. Bus paminėti mirę kunigai ir parapiečiai. Už mirusius dvasios vadovus per visą mėnesį sudedama

įvairių maldų, mišių vainikų. Visi kviečiami dalyvauti mirusių prisiminimo pamaldose.

St. R.

Kunigų Vienybės N. Y. ir N.J. provincijos susirinkimas įvyko rugsėjo 24 Kearny New Jersey, lietuvių parapijos patalpose. Susirinkime dalyvavo per 20 kunigų. Prel. J. Balkūnas padarė pranešimą apie New Yorke įvykusio metinio Kunigų Vienybės seimo darbus. Iš pranešimo paaiškėjo, kad kunigai žada organizuoti Šventaisiais Metais vykti į Romą, kad bus išleisti trejų metų liturginio ciklo pamokslai, kad jau daug išsparduota Naujojo Testamento knygų ir netrukus bus perspausdintas Lietuvoje naujai išverstas ir išleistas Psalmynas, kad centro valdybos pirmininkui prel. J. Balkūnui pavesta organizuoti Tarptautiniame Eucharistiniame Kongrese, kuris įvyks 1976 Philadelphiaje, lietuviškąją dalį, kurioje pratomos pamaldos, paroda ir vaidinimas. Be kitų, svarstyti ir sielovados reikalai. Diskutuotos galimybės ruošti toli nuo parapijų bažnyčių gyvenantiems ir į jas nesilankantiems lietuviams pamaldas jų gyvenamose vietose. Perskaitytas a.a. kun. P. Geiščiūno po mirtinis atsisveikinimo laiškas. Pranešta, kad metų laike laisvame pasaulyje mirė 14, o okupuotoje Lietuvoje 15 lietuvių kunigų. Baigiant susirinkimą, pasimelsta už visus lietuvių mirusius kunigus.

ANTANUI VITKUI—VITKAUSKUI,

jo žmonai ZOFIJAI Lietuvoje mirus, gilią užuojautą reiškia

*JAV Lietuvių Bendruomenės
Kearny-Harrison N.J. apylinkė*

KELIONĖ Į MIAMI LĖKTUVU NEMOKAMAI

tiems, kurie iš anksto sumoka už kambarį 6 savaites (42 naktis) Versalio viešbutyje — ant jūros kranto (\$399 asmeniui, gyvenant dviem kambarijė)

Skristi galima kiekvieną dieną

Paskutinė išskridimo diena — lapkričio 9 d. Eastern, Delta ar National oro linijomis

Registruotis kelionių agentūroje

VYTIS

2129 Knapp St.
Brooklyn, N.Y. 11229
Telef. 769-3300

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1883

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, Prešident

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalus. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5½%
- 1 year Term Deposit — 5½%
- Special Notice a/c — 5½%
- 2 year Term Deposit — 6%

— All Accounts Compounded Daily —

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Aniceto Simučio, Lietuvos generalinio konsulo New Yorke, pagerbimą jo 65 metų amžiaus proga rengia jungtinis New Yorko organizacijų komitetas. Sukakties proga numatytas iškilmingas minėjimas. Akademine daly bus tik viena paskaita, po to meninė dalis. Po akademijos banketas ir šokiai, grojant orkestro muzikai. Įėjimas 15 dol. asmeniui. Minėjimas įvyks lapkričio 23, šeštadienį, 7:30 val. vak. Kultūros Židinio didžiojo salė.

Muz. Aloyzas Jurgutis, naujasis bėglys iš okupuotos Lietuvos, šį sekmadienį kalbės per Laisvės Žiburio radiją.

Prel. Antanas Jonušas, Šv. Kazimiero kolegijos Romoje ekonomas, šiemet mini 25 metų kunigystės šventimų sukaktį. Ta proga jis atskrido į JAV ir rugsėjo 8 kartu su kitais kurso draugais atšventė jubiliejų kun. J. Grabio vadovaujamoje parapijoje netoli Albany, N.Y. Po to prel. Jonušas lankė Kanadoje ir JAV gyvenančius draugus ir pažįstamus. Grįždamas trumpam buvo sustojęs ir New Yorke, o spalio 8 išskrido atgal į Romą prie savo atsakingų pareigų.

Prel. Antanas Jonušas Darbininko redakcijoje.

LMK Federacijos New Yorko klubas savo susirinkimą kviečia spalio 20, sekmadienį, 3 v. popiet. pas klubo narę V. Šileikienę, 86-09 96 Street, Woodhaven, N. Y. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

Vitalis Žukauskas, aktorius humoristas, spalio 12 atlieka programą Hartforde, kur minima muz. J. Petkaičio muzikinės veiklos sukaktis.

Vaižganto Kultūros Klubo popietė bus gruodžio 15, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje. Ji bus skirta poetui Jonui Aisčiui pagerbti.

Atlanto rajono skautų, skaučių suvažiavimas šaukiamas lapkričio 9-10 Kultūros Židinyje. Ta proga lapkričio 9 atvyksta iš Montrealio Gintaro ansamblis su tautiniais šokiais, liaudies dainomis bei instrumentais.

Bilietai į Laisvės Žiburio radijo koncertą ir balių galima gauti Woodhaven pas M. Šalinskienę, Eugeniją Kezientę ir Juozą Andriešio įstaigoje, Richmond Hills — Alice Florist gėlių krautuvėje.

Ateitininkų sendraugių susirinkimas įvyko spalio 4, penktadienį, 8 v.v. Pirmininkas pademonstravo garsines ištraukas iš sendraugių stovyklos Kennebunkporte. Valdyboje pasiliko tie patys, tik pasitraukė Fil. Ignaitienė. Dabar valdybą sudaro pirm. Petras Ažuolas, vicepirm. Vytautas Vebeliūnas, sekretorė Albina Žumbakienė, išd. Bronius Bobelis.

Laisvės Žiburio koncertui spalio 26 nėra būtina užsisakyti stalus. Patartina stalus rezervuoti tiems, kurie po koncerto nori pasižmonėti. Tačiau tiems, kurie nori tik koncertą išklauti, stalo rezervuoti nereikia.

Aušros Vartų parapijos tradiciniai rudens pietūs ruošiami spalio 20 d., 1 val., tuoj po sumos, parapijos salėje. Kviečiami visi parapijos nariai atsilankyti su savo šeimomis ir draugais.

KULTŪROS ŽIDINIUI IŠLAIKYTI BALIUS

Lapkričio 16 d. 8 v.v.

Kiekvienas, paaukojęs 50 dol. nuo liepos 1 iki lapkričio 16, gauna:

- 1 — Pakvietimą į balių,
- 2 — Rezervuotą bilietą į Metropolitan operos solistės Maralin NISKA koncertą,

L. K. Mokslo Akademijos New Yorko židinys lapkričio 10, sekmadienį, Kultūros Židinio apatinėje salėje ruošia akademinio pobūdžio arkivyskupo Juozapo Skvirecko 100 metų gimimo sukakties minėjimą. Minėjime bus dvi paskaitos: prof. kun. Stasys Yla apibūdins arkiv. J. Skvirecko asmenį, o prof. kun. Antanas Rubšys apžvelgs lietuviškus Švento Rašto vertimus.

Dail. Jadvygos Paukštienės paroda rengiama lapkričio 2-3 Kultūros Židinyje. Rengia LMK Federacijos valdyba.

Dainų ir šokių šventė 1976 rengiama New Yorke rugsėjo 5, Darbo dienos savaitgalį. Rugsėjo 5 bus sekmadienis. Šeštadienį bus generalinė repeticija. Šventė bus ne New Yorko Kolizijoje, kaip paskelbėme praeitame numeryje, bet Veteran Memorial Coliseum, Uniondale, L. I. Manhattano Koliziejus, yra pritaikytas tik parodom, ir ten negalima rengti dainų švenčių. Uniondale yra visai netoli New Yorko, prie gero susisiekimo, turi gražią ir didelę salę, kurioje gali dainuoti chorai.

Kun. dr. J. Vaišnora, MIC, marijonų vienuolijos generalinis postulatorius, grįždamas iš Amerikos į Romą, buvo užsukęs į Kultūros Židinį, Darbininko redakciją ir susipažino su naująja statyba.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventė rengiama lapkričio 24 Apriškimo parapijos salėje. Rengia ramovėnai.

Kun. Petras Totoraitis prieš metus mirė Newark. Lapkričio 3 Newarko, N. J. lietuvių draugijos velionui prisiminti rengia pagerbimo akademiją. Bažnyčioje bus pamaldos, salėje pagerbimo akademija. Po akademijos visiems jos dalyviams pietūs, kuriuos aukoja velionies artimieji giminės. Velionis buvo nuolatinis lietuvių tautinės veiklos judintojas ir talkininkas. Čia kaip dvasios vadas, čia kaip pirmininkas, vicepirmininkas ar bendradarbis. Kiekvienas lietuvis jam buvo kaip tikras brolis.

For Rent two apartments — four and three rooms in Ridgewood, N.Y., at reasonable price. Call tel. 381-2497.

Paverptos Lietuvos pagrindinio leidinio Kronika anglų kalba "Christ Behind Wire" Nr. 5, "Out of the Depths" Nr. 6 ir "Desecrated Shrines" Nr. 7 gaunama Darbininko administracijoje. Kaina po 1 dol. su persiuntimu. Taip pat gaunama lietuviškai (septyni numeriai) didelio formato knyga "Kronika", kurios kaina 2.50. Rašykite Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y. 11207.

Woodhaven pasiaudamas mūrinis namas, parduodamas, 6 ir 5 kambarių butai, netoli apsipirkimo ir susisiekimo centrų. Skambinti po 5 val. vak. VI 6-7417.

Kario žurnalo 25 metų sukakties minėjimas rengiamas sausio 12 Kultūros Židinyje. Rengia ramovėnai.

Albinas Prižgintas akomponuos Aušros Vartų chorui, kuris koncertuoja spalio 13 Kultūros Židinyje. Chorą pasikvietė LB New Yorko apygardos valdyba. Pelnas skiriamas švietimo reikalams.

Al. Vedeckas, Spray Beach, N. J., a.a. Kėstučiui Simanavičiui ir a.a. Gediminui Alinskui atminti aukojo \$20. Kultūros Židiniui. Nuoširdus ačiū.

Vilnis ir Zaiga Klimainiai, Poughkeepsie, N.Y., Kėstučiui Simanavičiui atminti aukojo \$25. Kultūros Židiniui. Nuoširdus ačiū.

Tėv. Eugenijus Jurgutis, OFM, Toronto Prisikėlimo parapijos vikaras, atvyko atostogų praleisti į Brooklyno pranciškonų vienuolyną.

L. Katalikių Moterų Sąjungos 24 kuopos valdyba spalio 13, sekmadienį, 12 val., tuoj po sumos, šaukia susirinkimą Angelių Karalienės parapijos salėje.

Mrs. A. Shea-Misevičiūtė, iš Holiday, Fla., apsilankiusi Darbininko redakcijoje. Ji yra brolio Kazimiero Gulbino, OFM, teta. Savo gimines lankydamas, drauge apžiūrėjo ir Kultūros Židinį bei spaustuvę.

3 — Galimybę laimėti 2 asmenim savaitės atostogas Nassau ar Puerto Rico ir kelionę lėktuvu.

4 — Atleidimo nuo mokesčių pažymėjimą.

Auką prašom siųsti: Franciscan Fathers Bldg. Fund, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207

L. Katalikių Moterų Sąjungos 29 kuopos metinės mišios įvyks spalio 13, sekmadienį, 11 val. Apriškimo parapijos bažnyčioje. Po pamaldų kavutė ir pasitarimas dėl baltųjų, kuris įvyks lapkričio 10. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

Bronei Spūdienei lapkričio 3 sueina 70 metų. Sukakties proga pagerbimas rengiamas spalio 27, sekmadienį, 2 v. popiet evangelikų parapijos salėje, 91 St. ir 85 Ave. kampas, Woodhaven. Pagerbimo komitetą sudaro visa eilė atstovų iš organizacijų, kuriose Br. Spūdienė yra dirbusi ir dirba. Ji yra veikli ir nuoširdi visuomenininkė, labai plačiai pasireikšusi lietuviškoje New Yorko veikloje.

Studentai ateitininkai su skautais akademikais spalio 20 išskylauja Bearmountain State Park, N. Y. Visi studentai kviečiami dalyvauti. Dėl informacijų skambinti J. Vainiui 296-8607.

Dr. Marija ir Aleksandras Žemaičiai su New Jersey gydytojų grupe spalio 13 išvyksta į Seminars and Symposia, Inc., suvažiavimą, kuris įvyks Pietų Afrikoje. Žemaičiai pirmiausia sustos Brazilijoje ir praleis trejetą dienų Rio de Janeiro mieste. Vėliau skris į Johannesburg, kur vyks gydytojų suvažiavimas. Po suvažiavimo dar aplankys Rodeziją, Zambiją, Tanzaniją, Keniją. Turės progos susipažinti su Safari ir kitais įdomumais. Iš Nairobi skris į Londoną. Ten praleidę kelias dienas, grįš atgal į New Yorką. Tai ne pirmas Žemaičių ilgesnis kelionė. Su Lietuvos vyčių ekskursija yra lankęsi kelis kartus Europoje ir Pietų Amerikoje, o vykdam į gydytojų suvažiavimą Australijoje aplankė ir eilę žymesnių vietų Azijoje.

Liaudies instrumentų ir tautinių šokių koncertą duos Montrealio ansamblis Gintaras lapkričio 9, šeštadienį, Kultūros Židinio didžiojo salėje. Instrumentus — birbynes, skudučius ir ragus — gaminasi patys ansambliečiai, vadovaujami ansamblio vedėjo Zigmo Lapino.

Skaityk ir platink Darbininką!

DAIL. NATALIJS JASIUKYNAITĖS

PORTRETŲ — VAIZDŲ

PARODA

VYKS SPALIO 14-28

The Pen and Brush Galerijoje
16 East 10th Street, New York, N.Y.

Priėmimas su šampanu

Spalio 20, sekmadienį, nuo 2 iki 5 val. popiet

Galerija atidara nuo 1 iki 5 v. val. popiet kasdien

Visi maloniai kviečiami atsilankyti

LB New Yorko apygardos valdyba

ir

LB New Yorko apylinkės

maloniai kviečia visus į iškilų

MONTREALIO AUŠROS VARTŲ CHORO KONCERTĄ

Spalio 13, sekmadienį (pirmadienis yra nedarbo diena),

Kultūros Židinyje
Pradžia 6 v.v.

Po koncerto šokiai, grojant magnetofono orkestrui.
Veiks valgių ir atgaivos bufetas
Pelnas skiriamas lietuviško švietimo reikalams New Yorke
Įėjimo auksa: suaugusiems — 5 dol., moksleiviams — 3 dol.

LB New Yorko apygardos valdyba

N.Y. SKAUTAMS
REMTI KOMITETAS

MALONIAI KVIEČIA
VISUS ATSLANKYTI

I JŲ RENGIAMĄ
BALIŲ

Š. M. SPALIO MĖN. 19 D. ŠEŠTADIENĮ 8 VAL. VAKARO
KULTŪROS ŽIDINYJE

AUKA \$12.50 ASMENIUI STALAS 10-ČIAI ASMENŲ
ŠOKIAMS GROS A M O U R ORKESTRAS

STATUS UŽSISAKYTI IKI Š. M. SPALIO MĖN. 14 D.
PAS

H. MIKLĄ 516-HU 2-0196 V. KULPĄ 212-VI6-1056

A. MIČIULI 212 441-1131

LAISVĖS ŽIBURIO
RADIJO
KONCERTAS-BALIUS

spalio 26, šeštadienį, Kultūros Židinyje,
361 Highland Blvd., Brooklyn

Programoje: Clevelando vyrų oktetas, vadovaujamas
Ryto Babicko,
solistė Irena Grigaliūnaitė

Pradžia 7 val. punktualiai

Po programos balius ir šokiai, grojant ukrainiečių
"Černienko" orkestrui

Įėjimo auksa Laisvės Žiburiui - 6 dol.

Balių stalus 10-čiai asmenų ar mažiau galima užsakyti skambinant:

New Yorke

BIRUTEI LABUTIENEI VI 7-5550
LIUDVIKAI KULIKAIUSKIENEI 845-6722
ANTANUI DIRŽIUI TA 7-8789
VLADUI VASIKAIUSKUI VI 7-1286
ROMUI KEZIUI 229-9134

New Jersey

BRONEI MACIAUSKIENEI (201) 892-6415
VINCUI MAMAČIUI (201) 351-9057
ANTANUI RUGIUI (201) 525-3340

Pilno stalo rezervacija garantuojama nupirkus 4 bilietus ar daugiau.

Namie gaminto maisto bufetas ir geri gėrimai abiejose Kultūros Židinio salėse.

Visuomenė nuoširdžiai kviečiama atsilankyti!

Laisvės Žiburio Radijas